

SOKOL AMERICKÝ

ČÍSLO 11.

ROČNÍK XXVI.

Českému čtenářstvu, borcům našim, sokolům a sokolkám doporučujeme původní, bohatě illustrované dílo, práci to veskrze bratří našich a sester

PAMÁTNÍK

Nár. Jed. Sokolské ve Sp. Státech,

vydaný na oslavu 25-letého trvání téže nákladem Výkonného Výboru. Kniha jest nejen věrným obrazem práce sokolské, ale obsahuje mnoho odborných i zajímavých článků, epíod, veselých i vážných příběhů ze všech téměř důležitějších osad českých v Americe, jest značného objemu a úpravy důstojné. Jest zde první toho druhu, skvostných, původních vyobrazení a s několika přílohami rázu cenného.

 Cena pouze \$1.25.

Objednávky přijímá a proti zaslání dotyčného obnosu knihu ihned zašle: Jan Černý, jednatel V. V., 437 E. 71st St., New York, N. Y.

Posudek o Památníku.

"Volnost" píše: "Národní Sokolská Jednota vydala na oslavu dvacetipětiletého trvání "Památník", který nejen pro Jednotu samu má cenu převelikou a trvalou, nýbrž jest jedním z nejlepších děl v česko-americké literatuře. Pořadatel Dr. J. Rudiš-Jičínský podjal se díla svého s odbornou znalostí, se svědomitou pilí, s láskou i nadáním pro věc, není tudíž divu, že jeho přičiněním podáno Sokolstvu dílo tak zdařilé. Nechceme snad při chvále Památníku toho kritizovati Památník jiný, jen tolik poznamenati chceme, že vždycky může se vydařiti dobrá věc, jen když jest v dobrých rukou. Při zmínce o Památníku Národní Jednoty Sokolské nelze opomenouti též, že ilustrátoři: A. Petřtyl, J. Hruška, Gust. F. Jedlička, Dr. J. Rudiš-Jičínský a Irma Rudišová mají velikou zásluhu o úplný úspěch skvostného tohoto díla.

Změny adres,

přestěhování, nechť každý bratr, aneb sestra oznámí výpravčímu přímo, totéž platí i o předplatitelích vůbec, o změnách oznámk s dohodnutím s jednatelem V. V., jakož i zastavení listu. O čísla na ukázkou rovněž píše přímo výpravčímu, a sice:

"SOKOL AMERICKÝ"

566 W. 18th Street, Chicago, Ill.

Listárna výpravčího.

Následujícím nebylo poslední číslo Sok. Amer. dodáno z udaných příčin:

Václav Polívka, Bruno, Neb., odmítá list.

Kostka Pavel, 3416 — 3rd Ave., New York, přestěhoval se.

Křížek Vác. I., 433 E. 75 St., New York, přestěhoval se.

Konop Fr., 409 E. 71 St., New York, přestěhoval se.

Hnida Stan., 339 E. 74 St., New York, přestěhoval se.

Skudrna Vojt., c. o. Klečka, 436 E. 75. St., New York, přestěhoval se.

F. Straka, 866 Warnock St., Philadelphia, není takové číslo.

CHICAGO:

Jan Bidar, 5141 Winchester ave., od Sok. Praha, není tam.

Jos. Slavík, 2049 W. 51. St., od Sok. Praha, není tam.

Jan Skala, 5136 Lincoln St., od Sok. Praha, není takové číslo.

Jan Moravec, 2113 — 47. St., od Sok. Praha, přestěhoval se.

Jan Hladovec, 580 Blue Isl. av., od Plzenského Sokola, přestěhoval se.

Alb. Kohl, 1125 S. Kedzie ave., od Sok. Chicago, nechce přijímat list.

Výkonný Výbor N. J. S. rozeslal na jednotlivé sbory naše projev sympatií národu ruskému, projev lidu válkou postiženému. Všude téměř byl, pokud známo nám projev přijat jednohlasně, záleží nyní jen na tom, aby od slov přešlo se k činu i sebrali jsme co nejvíce pro ubohé raněné, nemocné a nešťastné bratry ruské a mnohé ty Čechy s nimi bojující z Volyně. V některých sborech již sbírky ve prospěch Červeného kříže ruského se konají, nechť stane se tak všude.

Vyhláška.

Tímto upozorňujeme bratrské Jednoty, že Výk. Výbor N. J. S. prodá 1200 lb. činek, bez dovozu, za 3c libru.

Dále prodá Výk. Výb. RYTINY (cuts) obrazů z Památníku N. J. S. za ceny mírné. Rytiny hodí se dobře pro jednoty a zvláště pro bratry obchodníky.

Žádáme br. tajemníky, by na vyhlášku tuto své Jednoty a bratry upozornili.

Objednávky přijímá jednatel V. V. Jan Černý, 437 E. 71st St., New York.

O B S A H.

	Strana
Redakční úvahy	337
Tak zvaná věda křesťanská a zá-	
zraky v dvacátém století	342
O prvé pomoci raněným	344
Zajímavé číslice	345
Pro věřící i nevěřce	346
Prostředek proti stárnutí	347
Sokolky	347
Dojde k sokolské výpravě	349
Japonská satyra	349
Mezinárodní kongres pokrokové a	
volné myšlenky (s vyobr.)	349
Svaz česko-slovanského Sokolstva	
v Americe	353
Provolání	355
Věda, umění a práce	356
Z našich kruhů	358
Rozvrh látky tělocvičné	360
Poznámky k našemu názvosloví	361
Z olympických závodů	362
Karakter, sepsal Dr. Jos. Durdík	362
Tiché vody, román od B. Havlasy	364
Dopisy	365
Zprávy ze žup	366
Zápis o schůzi Výk. Výb.	366
Finanční zpráva Nár. Jed. Sok.	367
Pisemnictví, listárna	368
Členové noví, vyloučení, atd.	368

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

Ročník XXVI.

CHICAGO, 15. LISTOPADU 1904.

Číslo 11.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Zima se blíží, pamatujme si, že vyšší světový názor utkvává se z vlastního porovnání, z vlastního přemýšlení a z dobré četby. Pravda není kniha a list jediným pramenem poznání, ale jsou tu prameny mnohé, z těch pak onen, jenž dá nám nahlížeti v krásy umění, vědy a výsledky práce, jest nejen upřímným, prostým veškerého pokrytectví, ale dobrým přítelem našim.

Jestli Sokolstvo americké se spojí a založí veliký svaz, jestli silno jsouc ve svých jednotlivcích dovede přes všechny nástrahy, předsudky a liknavost přejíti mužně a směle k velikému a silnému celku snah pokrokových a volných, pak může do knihy svých činů, knihy své hodnoty a vedení vložiti nejjasnější stránku zlatých slov a zlatého písma, jež vyzáří v tom pravém pochopení věci sokolské vůbec.

Jeden dobrodinec lidstva za druhým dnes píše o tom, jak si pomoci "vlastní silou". Tak píše Carnegie, jenž svědomí své ukáží zařizováním knihoven, o "Výsledcích práce", Rockefeller radí dělnictvu, "aby jen nepilo a ukládalo své úspory", Sage hovoří o tom, jak má býti dělník pracovitým atd. Snadno se to radí, když se z měšce dollary valí a do něho ještě více. Což, aby tak páni zkusili ty začátky bez centíku a znovu?

V cvičárnách našich máme cvičitele tu i onde dobré, to však mnohemu bratru ještě nestačí. Čeští učitelové angličtiny na školách veřejných a večerních vynikají nad jiné, ale kde pak, mnozí jdou raději k jiným. Máme umělce prvního řádu, máme své odborníky, muže vynikající v těch kterých odborech, ale hesla: "Svůj k svému," dbáme snad nejméně. Od českého obchodníka dožebraváme se peněžní pomoci stavíme-li sokolny a jiné, ale sami práce zadáme jiným, aneb koupíme u cizince, třeba nás dovedl natáhnout.

Důkaz, že opravdu již u nás kraj nerozhoduje, kde jedná se o zájem celku, podaly nad jiné jasněji sestry sokolky, členkyně "Tělocvičného sboru dívek a paní v New Yorku", rozhodly se v poslední schůzi své jednohlasně na připojení se k naší N. J. S. Vítáme je v řady naše srdečně a těšíme se rozhodnutí jejich tím spíše, že jedná se o síly nadmíru dobré (jež vlastně s námi již byly), aby podaly tak jen důkaz poznovu, že jen ve velikém celku všem lze nám prospívat. Jsou

tu ještě jiné sbory sokolek našich, již dosud členy N. J. S. nejsou, těm new-yorské jen dobrým býti mohou příkladem, vstupující v kruh náš bratrský.

Máme před sebou velikou fotografii, obraz cvičení žactva obojího pohlaví německých turnerů, jakž cvičilo se tyčemi na prostranné "plazza", prostranství to naproti hudební síni a mezi výstavními paláci, tedy tam, kde borci naši a sokolky měli cvičiti původně, místo ve stadium, místě to tělocviků vykázaném, o sletu našem. Němcům se cvičení povedla i povedl se jim jejich německý den, to však pořáde ještě není důkazem a nemůže omluvit slabou účast těch, na jejichž prospěch jsme se namáhali my, mnohé mravní i hmotné přinesše obětě — ve stadium na výstavě o dnu našem. Ostatně nám cvičení také se povedla!

Rádi dozvídáme se, když naši pořádají vedle zpěvu českého i divadelní představení, vímeť, že sílí se tak národní uvědomění, že proniká se do vrstev lidu našeho i tam, kde pro tělocvik není prozatím pochopení. Naši ochotníci konají kus práce záslužné i zjednávali věci naši příznivce, třeba nepřímou, ale přec. Již roku 1786 napsal Kramerius: "Z tohoto provozování her v jazyku českém zajisté ten užitek k očekávání máme: I zvelebení naší milé řeči, i osvícení lidu, na kterémž za nynějších časů jedné každé obci záležeti musí." Tak bylo v době našeho probuzení ve vlasti staré a zde mnohý myslivý zachráněn byl rodu svému jen divadlem, aby pak později přišel k nám do cvičárny a pracoval s námi.

Poměry utvářely se tak, že na všesokolský slet v Praze jeti se musí, že zastoupení naše musí býti takové, abychom ukázali bratřím svým, že opravdu vážíme si věci sokolské, věci našich ve vlasti staré. Potřebné kroky měly by se státi záhy ve všech sborech našich, tak až bude čas a povel zavzní, aby byli jsme všichni a v každém ohledu připraveni. Otázka peněžní nesmí tentokrát rozhodovati, aniž co jiného, výmluva na poměry byla by také planou, zvláště nyní po výsledku voleb, kdy znovu každý u své je práce. Pohovořme si ve sborech svých jak a co začít, aby nás jelo pak co nejvíce, aby hlavně borců a sester našich cvičících bylo s námi, pečujme i starejme se, aby zastoupeno bylo české Sokolstvo v Americe veškeré.

Zakládá-li se kde nový sbor sokolský, první starostí jest dnes kroj a pak ku které jednotě by se měl přihlásiti. Jsou vážné to body do budoucna sboru i nedivíme se nikterak, když hlasy různé se ozvou, že nikde a nikdy z trucu, ať již rozhodnutí dopadne tak či onak, neměly by se zakládati sbory místo jednoho, hned pak dva. Jako kroj dnes více rozhodovati nemůžeme, tak také snahy a smýšlení pokrokové nesmí býti věci naší na závadu, ba naopak jest rozhodně jen na prospěch a v souhlasu s prohlášením zásad našich. — Jsme všichni dělníci, všichni přejeme si zlepšení stavu lidu pracujícího, všichni domáhati se máme blahobytu lidu veškerého, chtěje jej míti silným a zdravým na těle i v mysli. Politické přesvědčení, jakož i jiné snahy v rámci zákona a v souhlasu s cnostmi občanskými nám rozhodně překážeti nemohou a jako kroj nebudou.

Jsou různé maličkosti, kterých třeba dbáti sokolu vždy a všude. Tak u soudu, jsme-li předvolanými svědky nepřisáháme k bohu, ale na čestný slib, že vypovídati chceme pravdu a nic než pravdu, jestli z rodiny naší se někdo žení, aneb vdává, víme že obřady vykonati musí u nás soudce, aneb mayor města podle toho, jakž kde občanský sňatek se uzavírá, pojmenování dítky doma sami si vykonáme, aneb ve spolku a u přítomnosti přátel svých, bez jakýchkoliv obřadů zvláštních a zbytečných ceremonií, jež nám nesluší. Býti dnes svobodomyšlným a přiznávati toho ve všem konání svém není hanbou, ale znamením pokroku, rozumového nazírání na svět a znalost i zkušenost jevící. Nám několik rázných slov od srdce postačiti má, nežli celá řada naučených obřadů, tak jako všeliké, nejapné "spíče" plné fráží ponecháme jiným u jakékoliv příležitosti, sebe "slavnější", "velkolepější" a "důstojnější" okázalé.

Velmi často se nám poukazovalo na to, že v mnohých případech tělocvik neměl na jednotlivce účinků žádoucích — že často ti, kdo v mládí bývali nejhorlivějšími jeho pěstiteli, v starším věku stávali se obětí četných chorob. Na to mohli bychom odpověditi slovy našeho učitele Tyrše, "že bez přiměřeného způsobu života každé přičinění tělocvičné marné a škodlivé by bylo." Pěstuje-li se tělocvik ve sklepích, v místnostech vlhkých, plísni páchnoucích, jako bylo před lety (a posud jest) zvykem u nás, cvičíme-li v mracích prachu, které vychrlí na nás žíněnky po každém skoku, koupí-li si sokolové po cvičení soudek a vydrží u něho seděti dloho přes půl noc, pokud do poslední kapky jej nevyprázní (jak se v minulých dobách dělo v cvičárnách našich), — upevňuje-li sobě člověk zdraví jeden den a druhý den opět různými výstřednostmi si je podrývá, lze se potom diviti, že tací pěstitelé tělocviku ve věku pozdějším musí za nepřirozenost tu pykati? Ale tělo-

cvik není tou jedinou dobrou věcí, která trpěti musí za výstřednosti svých zastanců, svých pěstitelů. č.

Jedno anglické přísloví praví: "An ounce of prevention is worth more than a pound of cure." A přísloví toto tanulo nám na mysli při čtení těch četných dozvuků z posledního sletu, které vyzněly v posledním čísle "Sokola". Nyní jsme opět samě napominání, všude zase hází se umírněností, láskou a bratrstvím — vyzývání jsme k rozvaze atd., atd. — ale toho všeho nebylo by třeba, kdyby trochu toho opravdového bratrství, trochu té lásky a umírněnosti převládalo vždy v čas a na pravém místě. Jedna unce umírněnosti, rozvahy a bratrství v době sletu, na závodišti, prospěla by nám více, nežli celé libry, ba i celé tuny pěkných vlastností těchto, které vyplývají na papíře. Záleží-li sokolům opravdu na tom, aby naše slety byly prosty všech těch nepěkných, nedůstojných zjevů, na jaké obvykle vede se nárek, ať se každý pro slet ozbrojí aspoň troškou bratrství, umírněnosti a rozvahy — a nebude třeba potom plýtvati jimi v sloupcích "Sokola". č.

Jsme přesvědčeni, že řády Č. S. P. S. jsou s to urovnati spory ve středu svém vzniklé bez jakéhokoliv přispění se strany cizí, leč přece jen při příležitosti povstaleho sporu k vůli orgánu dovolíme si pronést náhled svůj o tom, co zdálo se nám býti velice podivným, ba nemístným hned při samých počátcích. Jest to vypisování konkursu na místo pořadatele orgánu. Řádům jmenovaným zajisté nejednalo se o to, kdo by práci tu konal l a c i n ě j i — (často nejlevnější podobná práce přijde organizaci nejdražší) — ale o to, kdo pro úřad pořadatele jest nejschopnějším, nejspůsobilejším. Dle toho se také Hl. řád později patrně řídil. Každý soudný člověk uznati musí, že při volbě redaktora působnost a schopnost musí býti hlavním vodítkem — a proto mohl redaktor býti zvolen hned v samém sjezdu a nebylo třeba vypisovati na místo ono konkurs. Není nám známo, co způsobilo více zlé krve — zdali volba redakce nebo zadání tisku — ale máme za to, že volbou redakce sjezdem by se byla celá věc značně zjednodušila. č.

Pisateli bylo (a posud jest) vytýkáno, že staví her milovné studentstvo americké nad studentstvo české — že stále hlásá, že americký studující i při své divokosti (často časopisy přehnaně líčené) a se svými výstřednostmi v ohledu tělesném i mravním stojí vysoko nad studentstvem českým. Americký student, jakmile dveře světnice školní za ním se zavrou, spěchá na hřiště, kde oddává se s láskou vášnivou foot-ballu, base-ballu, tenisu a jiným hrám — kdežto většina studentstva českého, jak jest v českých listech stále stěžováno, tráví čas svůj v kavárnách, kde dýchá vzduch kouřem přesycený, baví se hrou na kulečnicku nebo ka-

ret. "To ale není pravda", obořil se na nás nedávno, jeden vlastenec, a tomu odpovídáme slovy sokolského bohatýra Tyrše, jenž porovnává studenta anglického se studentem českým, praví: "... U nás by se ovšem každý téměř gymnasta nebo realista za hru míčem styděl, slávu svou spíše v kouření doutníků, hraní na kulečnicku a podobných výrazech vyhledává." Další poznámek z naší strany k tomu netřeba. č.

Když "Sokol Americký" v zájmu slečny Heritesové pronesl náhled, že pořádáním koncertů ryze českých začalo se od toho nepravého konce, nechtělo nám býti v jistých kruzích rozuměno a bylo nám odpovídáno vlasteneckými frázemi, které se sice vyjímají pěkně na papíru, ale umělkyni neprospějí ani v ohledu hmotném ani uměleckém. Nyní, když jsme se poněkud uklidnili, poznáváme, že náhled "Sok. Ame." byl úplně správný. "Ženské Listy", které se o sl. Heritesovu nejvíce zajímaly, psaly v jednom z posledních čísel následující: "Bude-li zdejší činnost sl. Heritesové omezena pouze na několik těch koncertů, které pro Čechy americké pořádala, pak se tuze velkým úspěchem nebude moci v Čechách chlubit, to přece uzná každý. Dobře psal "Sokol Americký" v zářijovém čísle, že naši umělkyni by bylo mnohem více prospělo, kdyby se jí byl ujal podnikavý manager, jenž by ji byl uvedl do kruhů amerických, kde by byla dobyla sobě jména a za pomoci Čechů mohla spoléhat i na úspěch hmotný." Tentýž náhled pronáší i "Den. Novověku" a my k tomu dodáváme pouze tolik, že bychom byli na tomto místě mnohem raději doznali svůj omyl, nežli když nuceni jsme přinášeti doklady toho, že soudili jsme správně. č.

"Prosim vás, jděte se podívat na Němce a turnery, jak mažou šišku o veřejném cvičení mládeže své, jak turnerky statně jim pomáhají a jak mluvčí musí nabádat mládež, aby při koncertním přednesu "odrhovalky" na klavír, nepískali a nedělali randál." Tak poradil nám bratr kys, který si nedovede vysvětlit, proč stále mastíme prý ty dupandy a hovoříme o zušlechtnění, umravnění a utužení lidu našeho. Poslechli jsme jej a šli do výroční slavnosti jistého sboru turnerského, kde i naše sokolky, jako hosté cvičily. Šli jsme, viděli a slyšeli, a právě proto, nechtíce nikoho urážeti snad a tím méně turnery, s tím větším úsilím a snahou upřímnou nabádati chceme, nabádati budeme — nechme trdlovaček, tanečních škol a jiných podobných "ušlechtilých" zábav co nejdříve, jestli nechcete, abychom se dočkali výsledků jako turneři namnoze, kde jednání spolkové, ve cvičirně i v zábavách již jest z většiny anglické, černocho, jako nežádoucí se vylučuje z cvičirny i zábavy, co zatím mnohý německý indián počíná si tu, aneb s holkou svou jako hulvát. A chcete vědět, kde vše tohlenc to jsme jako sebrali, kde že se tak děje, inu v městě výstavy světové, toho pomní-

ku veškeré krásy a umění na jedné straně, co zatím Pike k vám mluví slovy jinými, ústy těch ubohých dětí, jež tu před boudami všeho druhu vykřikují a tančí na kluzkých prknech.

V zájmu četných nadějných i nenadějných hudebních umělců, které pražská konservatoř vysílá do světa, měly by české listy přinést v čas výstrahu, že Amerika není pro každého aspiranta slávy na poli hudebním zemi zaslíbenou. Zdá se, že od té chvíle, co Kubelík a Kocian slavili zde triumfy a přinesli si domů hojnost amerických peněz, stala se Amerika předmětem touhy všech hudebníků, a když nemohou někteří podniknouti sem cestu s nějakým praktickým a podnikavým "managerem", odvažují se daleké cesty sami a mnohým odvahy tato může se státi osudnou. Jsou potom odkázáni jen na české obecnstvo a to jim nepřinese ani peněz, ani slávy. Mimo to úzký kruh hudebního lidu našeho jest brzy vyčerpán a unaven a tu se státi může (jako se již stalo), že i v českých síních dobrý umělec zírá s jeviště do prázdné prostoty, ale domů se píše o "fenomenálním úspěchu", což má za následek, sotva že se za jedním umělcem dveře zavrou, spěje za ním v patách druhý, na něhož místo "fenomenálního úspěchu" čeká zklamání. "Sokol Americký" přeje každému českému umělci zdar z plna srdce a proto jest všem tou radou, aby nevážili do Ameriky nikdy odvážnou cestu, pokud nejsou s to učiniti tak pod nějakým "managementem". Jen tím způsobem mohou mít úspěch mravní i hmotný — jinak jest cesta do Ameriky velice odvážnou a skončiti může pro mnohého nadějného umělce dosti truchlivě. č.

Na mezinárodním sjezdu pokrokové a volné myšlenky, sjezdu svobodomyšlných, v St. Louis, Mo. účastnily se živly pokrokové, vzdělané a odborné. Byl vstup každému volným, každý spolek, který chce činiti nároky na název svobodomyšlný, každá jednota pokroková tu měly být a bylo jich tu mnoho z různých končin a zemí, ba jednotlivé národnosti uspořádaly též výstavy všeho toho co v jazyku jejich svobodomyšlného bylo napsáno a tištěno. Náš český živel svobodomyšlný byl ovšem také zastoupen. Sdružení Svob. Obcí, Nár. Jed. Sokolská a místní sbor sokolský měly tu své delegáty, kdežto jednota Amerických dělnických sokolů přihlásila se náležitým, ač německým projevem souhlasu. Kde však zůstala celá řada jiných spolků a jednot svobodomyšlných, zejména veliká organizace Č. S. P. S., jejíž Hlavní Úřadovna jest v St. Louis, kde byly naše paní a děvy, kde posluchačstvo české, které ze slavného českého St. Louisu ani na jedné nebylo přednášce, ani na jedné řečníků českých, již z daleka přijeli, aby snažili se provéstí důkaz, že i lid náš jest pokrokumilovný a svobodomyšlný, jednoty naše a organizace mnohé. Oba řečníci, vidouce, že není tu až na čtyry "dobré duše

české", nikoho v posluchačstvu z našich, mluvili pouze anglicky. Co scházelo však na přijetí našich českém, to vynahradili jim vděční cizinci a příslušníci všech národů, již byli tu v počtu značném, vedle celé té řady odborníků, filosofů a vědátorů amerických i jiných hostů mnohých.

Na všeslovanském sjezdu v St. Louis, Mo., kterýž jak známo byl náteru rozhodně katolického, bylo mnohé velice pěkně usneseno, ač do dnes nemůžeme pochopit, jak sjezd všeslovanský lze odbýti bez Rusů vůbec, aneb jak se dá srovnati s prohlášením všeslovanského svátku v Americe na den Cyrila a Metoděje, pak-li opravdu i součinnost živlů pokrokových a svobodomyšlných se očekávala. Toť jsou růžky třeba praktické, ale popsati půl druhého sloupce novin o požadavcích českého národa ve vlasti staré a jmenem tolika tisíc Slovanů amerických dupnout si na vládu rakouskou na papíře, toť nejen naivní, ale rozhodně nepraktické. V tom ohledu Slováci svým memorandumem podaným kongresu míru sjezd všeslovanský přetrumfli. To mělo přec aspoň nějakého významu, kdežto krásná ta slova a zase slova ve "Hlasu", třeba sebe lépe míněná, příslušné kruhy čisti nebudou, a kdyby i čtly, stáhnou pohrdlivě rty a právem zeptají se nás, což vy občané američtí, již náhodou jste českého původu, co vám je tu po nás, hleďte zametati nejdříve před svým prahem a máte-li nám co říci, tož jděte nejdříve a dejte si ověřit za půláček aspoň u rakouského konsula, neboť bez kolku my tu přece ničeho neděláme, s nikým nemluvíme. Pochopujete? Ostatně rádi vyčkáme co a jak bude, věříce, že jako doma, tak i zde vzájemnost slovanská dnes má největší oporu — v síle jednotlivců a z toho následující síle různých slovanských celků, jak těly tak duchem i ve vývinu obou pouze a výhradně — v Sokolství.

V poslední době pozorujeme, že se nám sem i do větších osad našich nastěhovalo pár tak zvaných "inteligentů", kteří tu a tam se dřeli po škamnách, plné huby, drzé nanejvýš, mají různých vědomostí se znalostí všech jazyků i uzeneho a to nejlíp, za to ale ani špetky charakteru, mužnosti a přesvědčení. Kdo dá víc, jim heslem, dnes jsou za dollar vyžebnaný s katolíky, zítra za slíbené zlato s methodisty, jindy s evangelíky, pomlouvají ty i ony u nevěrce, a naopak a tak to jde s nimi dále, že divíte se někdy, kde že se hoši ti humbuku tomu naučili. Ale nejen u nich drzé čelo prosím, jen se podívejme do řad našich — hle, zde ku př. mladík právě přihlásil se k Y. M. C. A., bratr sokol, stanovy naše četl, jest nevěrec, ba i u Č. S. P. S., chvástá se tak všude, ale když se dal zapsat ku křesťanským mladíkům, jen k vůli tomu prý, aby naučil se angličtině ve škole jejich, udal, světe sboř se: "náboženství evangelického." Lhal taký bratr nám, lhal křesťanské jednotě mladíků, aneb nalhává sám sobě?

Proč to a k čemu to, vždyť dnes v každém větším městě jsou dobré večerní školy, kde čeští učitelé zdarma učí angličtině na školách veřejných — výmluva na angličtinu a naučení se téže tedy neobstojí. Tak jako podivně vyjímá se ve městě světové výstavy, kde na český den katoličtí Čechové a Slované vůbec odřekli spolupůsobení, když trubači a bubeníci, sokolové té rány hned zapomenou a jdou vytrubovat a vybubnovat bratřím Chorvatům při svěcení jejich katolického chrámu každý za půláček. Jak pak to tam máme honem ve štítu listu našeho, jakže zní ta mnohá naše hesla? —

Řekli jsme na tomto místě již jednou, že dříve nežli dáme se unášeti hysterickými záchvaty nad tím, napíše-li některý sokol v Čechách slovo bůh s velkým B, neb pronese-li slova, nesouhlasící s našimi pojmy o svobodomyšlnosti, abychom dříve ohlédlí se kolem sebe, jak to vyhlíží s tou čistou svobodomyšlností v této svobodné zemi, mezi námi samými. A kdybychom napomenutí toho uposlechli, našli bychom dosti práce ve vlastním táboře, aniž bychom musili horlivosti svojí plýtvati přes širé moře. Oznamuje se nám, že v bratrské župě Fügner-Tyrš spůsobil nemalý rozruch čin sokolského předáka, který prý své ditky dal pokřtiti v katolickém kostele v Chicagu. Co se nás týče, nechceme nikdy kaceřovati nikoho pro jeho přesvědčení, byť bychom se s ním v otázce náboženské sebe více rozházeli — ten nejzbožnější věřící může býti jist, že neodvážíme se přesvědčení jeho urážeti — neb v takovou svobodomyšlnost my nevěříme, takovou svobodomyšlnost pěstovati nechceme. Ale čin zmíněného sokola odsouditi musíme proto, poněvadž on sám stavěl se stále v čelo radikálního hnutí svobodářského, poněvadž on to byl, jenž nejostřeji kaceřoval sokola Podlipného pro jeho výrok, pronesený při kladení základního kamene pro pomník Husův, on to byl, jenž jal se zakládati nový sokolský sbor jenom proto, aby "mládež zachráněna byla před vlivem kostelním", ba byl zástupcem v nejsvobodomyšlnějším sdružení, v "Stráži Osvojených" — a když takový sokol pak spěchá s dítkami svými ke katolickému knězi, aby mu je "svěcenou vodou" pokropil, tu jednání jeho zaslouží odsouzení všeobecného. Věru, milejší jest nám řádný, zásadní věřící katolík, nežli člověk, jenž si před veřejností hraje na svobodáře a po straně na zbožného věřícího. č.

Sbory N. J. S. jsou "na papíru" spolky čistě svobodomyšlnými, však ve skutečnosti sbory ty ve složení svém jeví mnohou velkou trhlinu, pokud té svobodomyšlnosti se týče. Neuplyne rok a často ani měsíc, aby nemuseli jsme zaznamenati stesky nad hříšnou lhostejností, již pohodlně obalíme tak zvanou snášlivostí, oproti podnikům čistě lidovým a pokrokovým. Tak opakuje se čas od času zde i onde a my odbudeme, že postěžujem si na nedůslednost naší, při čemž ovšem

kojíme se nadějí, že budoucně lépe povinnosti své pochopíme a plniti chceme. V budoucnosti však opět kráčíme po těch klikatých cestách, před námi vyšlapaných, ale o odstranění překážek, kteréž všechny projevy zásadní svobodomyslnosti se strany naší duší a tím i účinnější spolupůsobení naše na šíření pokroku a pravdy ničí — na odstranění překážek těch — na překročení hráze liknavosti, nám v cestě stojící, zmocí se nemůžeme. Co platné jest nám, že dle znění stanov N. J. S. rozhodně na stranu sdružení svobodomyslného se stavíme, když jednotlivé sbory nedokázaly dosud, aby jednání své ve všem a všude dle toho přispůsobily. Pokud opakovati se budou u našich sborů návrhy na přispění peněžitými obnosy na svěcení praporu spolků jako jest spolek neposkrvněné panny Marie, pokud ozývají se budou mezi námi hlasy proti přispění grošem na agitaci proti zdanění církevních majetků a "vy-nikající lidé naši" nebudou si v řečích svých vidět do huby, potud nebudeme schopni činů nad prospěchářství a kejklřství povznešených. Potřebujeme očistu řad našich od plevle, který duší volný vývin myšlének pokrokových. Tělo naše různé má přílepy, které sice k tělesu našemu přináležejí, s námi však necítí a nikdy cítiti nebudou. Známe tak my, ví se i u sborů našich a přece nedovedeme se zhostit těch, kdož podvazující křídla sokolu, znemožňují mu vznést se k výši, od níž teprve lepší, užitečnější život se počítá. Máme strach, aby neztratili jsme jediného čísla, než nepočítáme se skutečností, že každé číslo neznamena zub, bez něhož kolo naše přestalo by se otáčeti. Ti, kdož necítí se zásadami našimi, nejsou zubem, nýbrž "šmýrem" mezi zuby kola našeho. Bojíme se, aby neztratili jsme čísla jediného, byť i pro nás nežádoucího, zatím co sta jiných rozhodných straní se nás pro vlažnost a nerozhodnost naší, protože v okamžicích rozhodných nejsme slaní ani mastní — nýbrž "half and half", podle nastalých proudů a bezzásadností otráveného ovzduší.

Jestli nedokázali jsme v Národní Jednotě Sokolské u příležitosti sletu a závodů v St. Louis, Mo., i na výstavišti ničeho více, nežli že při dobré vůli jsme se sešli pod jedním praporem bez rozdílu, třeba ne zrovna všichni, kdož lneme ku věci sokolské v Americe vůbec, jestli nedokázali jsme ničeho více, nežli pravé pochopení bratrství, jež vykrystalisovati se má v jeden mohutný svaz česko-slovanského Sokolstva v Americe, jestli k cíli tomu první dali jsme podnět — tož dokázali jsme více, nežli snad z počátku kohokoliv z nás a jiné napadlo. Přišli jsme k poznání, že není kraj a rozdíl jeho, smýšlení různé, jen když svobodomyslné a pokrokové nikterak na závalu, abychom všichni věci sokolské upřímně sloužící bratři a sestry nemohli se sejíti u jedné a společné mety. Proto dík vřelý patří dojista br. Košarovi, jenž pod dojmy vyvolanými na sletu našem a závodech uveřejnil v minulém "Borci" svolání ku všem jednotám a sdružením so-

kolským k založení velikého svazu česko-slovanského Sokolstva v Americe vybízaje a slovy upřímnými, nehledanými hned přechází k návrhu praktickému, jakž na jiném místě se dočtete. Souhlasíme s bratrem Košarem i přejeme si jen, aby od slov ihned přešlo se ke skutkům, tak aby veliký svaz Sokolstva uskutečnil se co nejdříve a mohl vyslati pak společně co nejvíce borců ku nastávajícímu sletu všesokolskému do matičky Prahy. Veškerá zřízení nynějších jednot a sdružení by zůstala i ve svazu, jenže list náš tím spíše ještě zdokonaliti by se dal, byloť by více spolupracovníků, vedle onoho věstníku technického, jakž br. Košar navrhuje. Celkové uspořádání mohlo by se rovnati onomu Č. O. S., kteráž rovněž má svůj Věstník. Kroj pak, ani zájmy dělnické, sociální nebyly by na závalu, pokud členství ve svazu se týče, vlastní správa jednot by se neměnila, pouze jakés přispůsobení se celku by se státi mohlo, avšak o tom a o všem jiném co bylo by třeba, nechť poradí se k cíli tomu jednotlivými jednotami a sdruženími jmenovanými delegáti, již řekneme, že sešli by se u středu Unie, v Chicagu a sice buď hned aneb po sjezdu jednoty dělnických sokolů, který se záhy odbývati má. Aby ta, ani ona jednoty neměla v delegaci převahy, nechť volí V. V. N. J. S. na příklad tři členy, Župa Fügner-Tyrš rovněž tři a sdružení Dělnických amerických sokolů také tři, kdežto jednotlivé po různu jsoucí sbory nenáležející ani k té, ani oné jednotě nechť jsou oprávněny k jednomu delegátu, kdyby porad za účelem založení svazu účastniti se chtěly. Však za nesdružené počet delegátů rovněž tři by přesahovati nesměl, pokud hlasů se týče. V. V. náš mohl by jmenovati do delegace bratry chicagské, tak jako Župa Fügner-Tyrš, čímž výlohy z porady takové vzešlé by staly se co nejmenšími, totéž platí o jednotě Amerických dělnických sokolů. Delegace za ony tři jednoty čítala by devět členů, již k jednání vlastnímu by pověření býti museli jednotami, které zastupují, jsouce ovšem jen jim a výborům výkonným zodpovědni. Jakékoliv rozhodnutí takovéto delegace by podléhalo právomoci těch kterých výborů výkonných, jež, poněvač jednalo by se o přímou změnu stanov, musely by pak založení svazu atd. dáti sborům odhlasovat. O výsledku v jednotě naší, jež povznesla se již dojista nad všeliký nemístní spor a předsudek, nepochybujeme a těšíme se jen, že dojíti má opět jednou ku práci a činu. Kéž zdaří se snaha mužů dobrých a celých, kéž navázané styky bratří ku prospěchu se nesou velikého celku sokolského v Americe.

Bez přiměřeného způsobu života každé přičinění tělocvičné marné a zpozdilé by bylo.

M. Tyrš.

Předmětem činnosti naší jest tělo lidské, jež zároveň výhradným téměř předmětem sochaře jest, a smíme směle říci, že sochařství řecké dosud všechny pokusy pozdější daleko převyšující, bez tělocviku řeckého nikdy k svrchovanosti své by nebylo prospělo.

M. Tyrš.

Tak zvaná věda křesťanská a zázraky v dvacátém století.

(Přednáška pořadatele tohoto listu na Mezinárodním kongresu Svobodných Myslitelů, ve dnech 15. října do 19. října t. r. v St. Louis, Mo.)

Ve všech větších městech máme společnosti lid-skosti a jednoty týchž, účel i výsledky pokrokové práce jejich v lidském zacházení s nímou tváří, zvířaty, jsouť z důstatek známy; pak jsou tu spolky a veliká národní tělesa, mezinárodní mírové konference na odstranění válek, a jiných nelidských sporů národů, k odstranění vzájemného se vraždění lidských bytostí, které jaktěživ se neviděly, neznaly se, ba snad o sobě ani na vzájem neslyšely, osobně si nikdy neublíživše; dále máme pokrokové, vědecké spolky a jednoty s veškerým tím nadšením a nesobeckými zájmy i oddaností poctivou ku všem věcem dotýkajícím se vzdělání a lid-skosti a p., avšak nikde až dosud není jediného spolku, který by na příklad chránil ty nejnevinější, děti a nemluvnátka, která sama sebe chrániti nemohou, když jsou nemocna, zmrzačena, aneb jinak zanedbána všemohoucí přírodou, když jsou slabá, znetvořená a poraněna, aneb když trpěti musí bolesti, stížena jsouce nějakou tou nemocí, buď již nakažlivou, aneb ne. Hle, tu máme tedy cizince v krvavém zápase se všemi těmi bédami a hrůzami válek na jedné straně a na druhé v naší vlastní milované zemi, v této vlasti svobody a pokroku, stav do jista stokrát nelidštější, hrozný obraz nepotřebného utrpení a smrti nevinných a bezbranných dítek, které náhodou zrodily se z rodičů, nevěřících v lékařství a ranhojičství, aniž v pokrokové snahy rozhodně vědecké i nesobeckou oddanost k věci v zájmu lid-skosti obou, kteří nevěří v odpomoc a zmírnění v utrpení a bolesti, prodloužení života, za to ale věří v nejloupější, pitomé a směšné, nesmysl na nejvyš, jemuž se pak říká ovšem zcela bez důvodu "Věda křesťanská". Ano věří v její zázraky, aneb jiné ještě zázraky věroléčby, i těch jistých náboženství, jež poukazují na různé své theorie o společenském žití, jednoduše staví se na píděstál autority, kážou a rozkazy ty jejich jsou konečné tam kde jedná se o posmrtní blaženost. Hle, rodiče a vlastní jejich dítky! Ani nám nenapadá zasahovati snad do osobních práv některého jednotlivého občana, jako takového, se všemi těmi jeho věrami, aneb bez nich, avšak rádi bychom jen dovolali se rozumového, praktického, pokrokového nahlížení k věci velmi důležité, stavu smutnému, pokud týče se budoucnosti národa, dítek země této narozených rodičům, již fanatickými jsou sledovníky rozhodně chybné, polonáboženské a nanejvýš nesmyslné monomanie, jež úžasně se šíří s jistým dočasným vlivem na různé listy, a různé církve po celé Unii. Jestli povinností státu, tak si říkáme, pečovati o své občany, pečovati a starati se o jejich vývin tělesný i mysl, o jejich pokrok a blahobyt, jejich zdraví, a hygienické

poměry, a pakli tomu skutečně tak, tož napsaný zákon nemůže nadále míjeti hnutí jakým jeví se Eddyismus, Dowieismus a jiné podobné "ismy" vůbec, zřetelná a nad míru průhledná nebezpečí zdraví a blahu společnosti lidské, obci a státu, ba co díme zločin to páchaný na těch, kdo nanejvýš jsou nešťastnými, nemo-houcími jako my čisti a vyčisti každého dne s teskem v srdci, všechny ty ukrutné výsledky té ohromné blbosti, nesmyslné víry a podvodu. Zdalíž pak ale nezmocní se vás hned v té chvíli myšlenka, že my jako lidé s troškem toho rozumu a smyslu stáváme se spolu-zodpovědnými aspoň částečně, pakli jako občané země této takové nelidské ukrutnosti pouze trpíme.

Jak jen může matka, jež tvrdí o sobě, že jest křesťankou, věřící v učení a snahy Ježíše Krista, vědouc dobře o činech dobrého samaritána, znajíc veškeré práce apoštolů a čtouc všechny ty "pěkné" věci a povídaní o stvořiteli a jeho nejdokonalejším díle, těle lidském a p. v bibli své, se všemi těmi příkazy, pokud se týče povinností její jako matky, jak jen může přihlížeti klidně a naslouchati nářku svého vlastního a trpícího dítky nemocného, aniž by povolala potřebné pomoci, požádala o poradu lékařskou a tak snažila se zmírniti utrpení, aneb zachránila dítě své od smrti? Jak jen může? A co máme říci o zodpovědném, povinnosti svých dbalém otcí rodiny, u něhož lid-skost a dobročinnost nemají místa, a který jen drží se své pitomé theorie — pravda velice jednoduché a zcela levné — totiž, "že žádné fysické péče nemá se poskytovat nemocnému vůbec. Ba již jen pouhá znalost nepříjemností nějakých musí se míjeti, a ten, kdož trpí, musí býti přesvědčen, že vlastně ani netrpí, ba musíme mu říci a stále opakovati, že si ani sám sobě nesmí přiznati, že by trpěti vůbec mohl. A to co považuje za tělesné utrpení nějaké, že není nic jiného, nežli pouhá chyba mysle". Myslí si tedy, že jest nemocen, domnívá se tak, ale není prý tomu tak . . .

Následujte mne prosím do tohoto domu zde. Malé děvčátko as tak čtyřleté leží tu na chudobném loži, celé její okolí poukazuje bez pochyby k tomu, že rodina náleží k třídě pracujících, aneb při nejmenším, že hlava rodiny byla po delší dobu buď na stávce, aneb bez práce vůbec. Děvčátko mělo horečku, stěžující si ob čas na tuhnutí v týle, bolest v kloubech, čelisti a bolest v krku. Chraplavým a slabým hlasem žádá ubohé dítě o trochu vody, a opět a opět zápasí ode dne ku dni i noci s bolestmi druhu nejvyš vážného. Malý bratříček a sestry jsou kolem nemocné neustále, a matka náležejíc k potrhým věroléčitelům čili k oněm křesťanské vědy spolu s jinými stejného smýšlení a stejnými bloudy čte a čte i modlí se u lože svého vlastního dítěte: "Já, já, já, — já samo, já — uvnitř a zevnitř, to co a ono proč, jestli a kde, dole, aneb nahoře — vše dohromady já, já, já — já samo a nic více, jenom já." Do jista tohle není, a nemůže být ani křesťanské, neboť zrovna namířeno proti učení všech

věr a náboženství, jakož jejich nesobeckého představitel, byl-li kde jaký. A co konečně ditko to může o takových věcech znáti? Avšak to vše nevádí "milující" matce v sobeckém její na svět nazírání, věřit a bude mletí svou: "Hmota jest jen chybou smrtelné mysle". Ubohé dítě pláče a nařiká, mysl jeho není více již jasnou, rozklad krevní v celém tom drobném tělíčku již nastává a ono podléhá mázdrivce, dyfterii, pak následuje malý její bratříček a jedna sestra ještě, nežli místní úřady zdravotní dozvěděly se o hrozném nebezpečí nákazy a naříditi mohly uzavření dotyčného domu. Několik dávek antitoxinu, řádná léčba s náležitým čištěním hrdla, se všemi těmi potřebnými kroky v zájmu hygieny, oddělení všech druhých členů rodiny, ochrana celku a okolí spolu s náležitou životosprávou a pokrmem příslušným, v čas zavedené, mohly třeba zmenšiti utrpení dítěte, zachrániti je docela, a jiné, i dokázati, že "to klidné přihlížení" matky, se všemi těmi hrůzami zanedbání, bylo jen fanatickým pokusem, a nebezpečným nástrojem šíření se nákazy nanejvýš nebezpečné. A táž matka, když byla nám jednoduše ukázala dvěře domu svého, slyšíc psa jejich štěkajícího a ukazujícího poraněnou nohu, pospíšila i vytáhla psu kousek skla z rány, davši žiznivému a trpícímu zvířeti o jednu dávku mléka více. Smutné, tím smutnější, že ve všech podrobnostech svých jen pravdivé. A takové jest to mravné povznesení této organisované církve, náboženství se všemi těmi jeho skvostnými chrámy a tabernakuly, pochybnou literaturou a oznamováním, jež lidu se poskytuje, a takové jsou ty výsledky toho jejich umění léčby, těch chlapíků, kteří as po osmi cvičeních bez jakéhokoliv praktického návodu, za obnos as dollarů sto stávají se hned těmi pravými "léčiteli" s diplomem v kapse vědy křesťanské z tak zvaného mlýna to východního druhu a kalibru. Pravá lumina mundi.

"Základem celé této tak zvané vědy jest pouhá domněnka," jakž Underhill správně dovozuje, "nikoliv doložená fakty nashromážděnými a soustavně vypořádanými," a právě proto takový illusorní přízrak přivodí a přivoditi musí neštěstí na příklad v případě pouhých křečí děcka. V takovém případě křeče jsouc pouhým příznakem nemoci, musí býti rozpoznány a vlastní příčina jejich nalezena nejdříve, tak aby se tím spíše odstraniti dala, tak jako se děje i v mnohých jiných nemocech. Co však takový věroléčitel z řad křesťanské vědy ví o stavu nervoví dítěte, co může věděti o nemluvněti, jež zdá se, že podědilo náchylnost ku křečím, jsouc potomkem nezdravých rodičů, on nikdy neslyšel o ztrnutí, špatné výživě, žaludečních a střevních poruchách a vznícení tamtéž, zánětu mozkových plen, aneb jednoduchém pochodu, kdy dítě zoubky dostává a pouhé použití lékařského nožíku stačí, aby křeče ihned přestaly. Na vzdor tomu však bude chlapík přece jen tolik míti drзости a hlásati: "Že není vědeckým nikterak zkoumati tělo lidské z té příčiny, aby-

chom zjistili, zdaliž je zdravým — neboť tím zasahá se u vlastní moc a vládu boha." Co však by takový křesťanský také vědator učinil v případě nádoru v dutině břišní, aneb v případě zlomeniny, vykloubení a nemocech v oboru ranhojičském, zánětu slepého střeva hnisavém, kdy ranhojič doby naší úplnou poskytuje záchranu, bez bolesti prostředky svými uspávacími a se všemi opatřeními moderními, antiseptickými, jež dnes tolik a tolik operací umožňují dobrý výsledek zaručující a tak lékařství a ranhojičství v mezích jejich šířice, jako vědu uplatňují. A tak dále mohli bychom vyjmenovati celé řady jiných případů i nahromaditi důkazů proti tak zvané vědě křesťanské, jiným humbukům věroléčby, zázrakům a p.

Znajíce tato fakta, věduce o tom počtu případů neprůsledovaných zabítí, jednání proti pravidlům léčby, těchto věroléčitelů, znajíce vlastní význam vědy skutečné i tolik, že u lidiček těchto není soustavného pozorování, výzkumu a rozumování, ba že ani není žádné definice pro tak zvanou vědu křesťanskou, tu celé to jejich počínání není a nemůže býti vědeckým, křesťanským rovněž ne a lidským nikdy.

Budou vám vyprávěti o mnoha a mnoha vyléčených případech, budou povídati vám cosi, jako že vlastní příčinou všech nemocí jest duše, aneb že nemoc jest méně mysle, a mysl sama že ji může kontrolovati, zapomínajíc ubozí, že mnoho jest nemocí, jež samy se zlepši, aneb že příroda mnohé opravy sama podnikne jako v některých případech tuberkulosity, kdežto jiné opět kontroluje ranhojič, aneb lékař zkušený dle toho kterého případu a to mnohdy i bez léku, všelijakých lékvarů, a tím spíše patentních meducín atd. Jejich zázračná vyléčení u některé hysterické ženy a p. jsou asi téhož druhu, jako ona, která najdete mezi mrzáky, zastaralé případy bab i starců, a katolíků dojista, u vysvěcených studánek praobyčejné vody, kde ve jménu panenky Marie lourdské prodává se čiška, podle ceny tržové za ten či onen "zázrak", aneb nezhojitelné vyhojení. A to vše děje se s tolika tolika modlitbami ku svatě Barboře, její ostatkům, aneb ku věčně čerstvému jazyku sv. Jana z Nepomuku. Jak nesmyslné, kde jest tu jen špetka rozumu a lidskosti, kde dobročinnost nezkalená, kde láska v takovém a podobném náboženství, v takovém učení, takové práci prosté veškeré mravnosti, práci, která s všemožným bombastem vrcholí v nesmyslu následujícím: "Věď, že svědectví tvých smyslů nesmí se přijati v nemoci, tak jako ne v případě prohřešení. Souhlasíš s odporem všem nastávajícím příznakům zastaralé neb náhlé nemoci, ať si to již rakovina, souchotiny, aneb černé neštovice." A toť opravdu korunou celého nesmysle, tmavá skvrna na stránce naší civilizace, dvacátého století, tím tmavější, povážíme-li, že tak zvaná věda křesťanská má dnes mnohé následovníky i mezi tak zvanou lepší třídou, která chvástá se také jakýms vzděláním.

V sousedství města našeho znal jsem případ hlav-

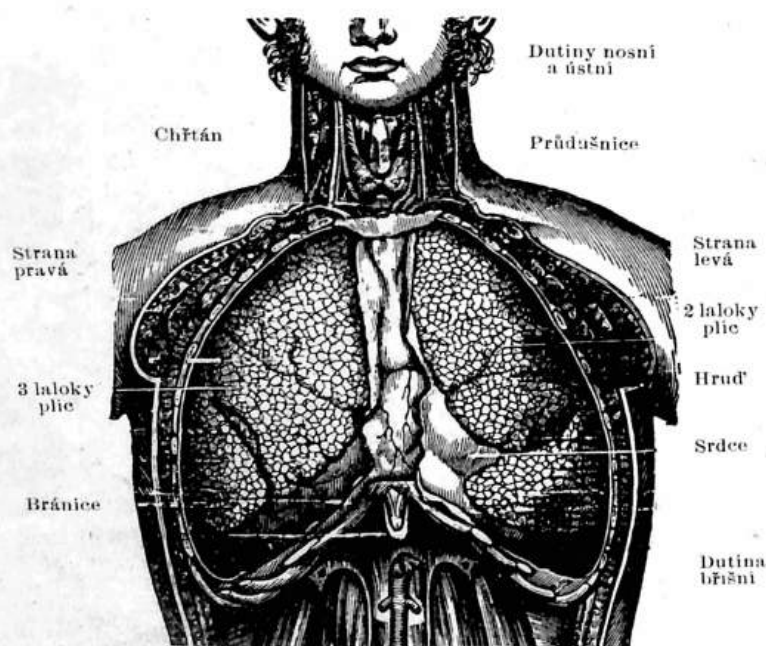
ničky, malý hoch as desíletý byl postižen a vlastní jeho sestra, která humbuku věroléčitelskému se také naučila, takto jinak učitelkou byvši, sama jej "lécila". Konečně bylo hochovi zle i dopravili jej do nemocnice. Když mu bylo lépe, vyprávěl mi, že sestra jeho pomalu sic, ale za to tím jistěji pracovala mezi žactvem svým na veřejné škole, za obecní peníze, i snažila se každého nakloniti tomuto svému koníčku, zázrakům svých i jiných. Zdaliž možno tu a bezpečno přihlížeti nečině k takovým a podobným poměrům, jež přímo ohrožují zdraví celé společnosti humbukem tím horším, že všude se tlačí? Zdaliž není již na čase zavolati jen sem a ne dále, než-li bude pozdě a neštěstí se přivalí? Mluvim ovšem k těm, kdož poznali již smutný ten stav věcí, a kdož vědomi si povinnosti svých, rozhodně nepřijmou nijaká opatření, která nevedla by k nápravě, opatření v rukou nějakých jiných církví vůbec, za to ale opatření zákonodárné povahy, a ona jež přímo zasahují k lidu pro lid, poučující, varující a vzdělávající, k tomu nabádající mínění veřejné, aby bylo vždy proti všemu co se přiči zdravému rozumu, moudrosti a vědě, a co tyto označily rudou písmenou největšího humbuku v dvacátém století, humbuku proti nejposvátnějším zákonům přírody.

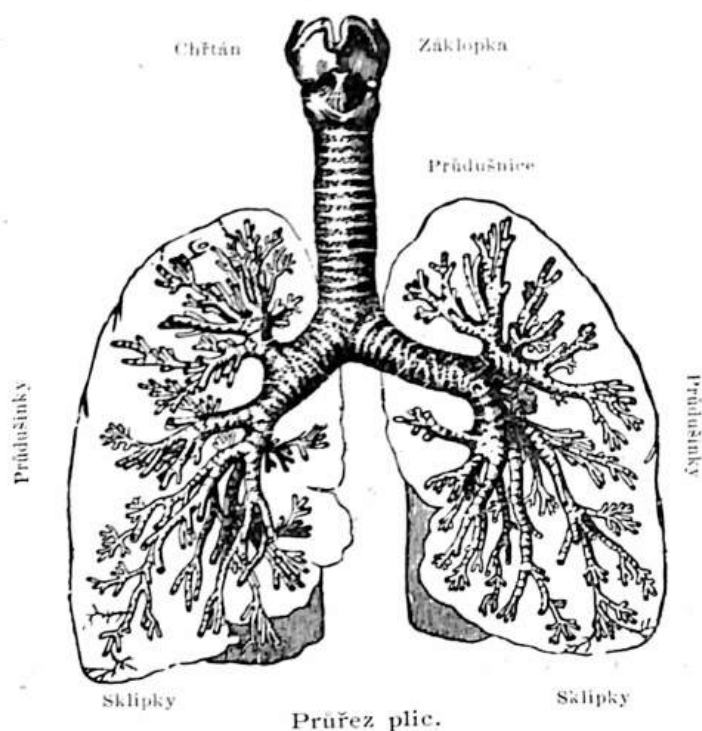
O prvé pomoci raněným.

(Pokračování.)

Ústroje vnitřní. — Jestli chceme poskytnouti pomoc někomu, jenž byl poraněn, musíme znáti nevyhnutelně dosah zranění, jakož i věděti, kde to či ono učiniti, abychom opravdu stali se užitečnými, nežli lékař povoláný se dostaví. Proto také na místě tomto promlouvali jsme již, pokud lze o jednotlivých údech těla i částech jeho i musíme nevyhnutelně přejíti i k ústrojí vnitřnímu. Jsou to na prvé místě plíce,

Plíce a dýchání.

(viz obr. 1.) ústrojí to dýchací jež při výměně kyseliny uhličité a kyslíku v oběhu krevním hrají hlavní úlohu. Ústrojí dýchacími přijímáme do těla našeho kyslík obsažený ve vzduchu a uvádíme jej ve styk s krví, která žilami do plic se vrací po vykonané práci své v těle, aby jak náleží očistěna byla v běhu svém. Kyslík do krve vniklý připravuje jednak látky výživné v krvi se nalézající tak, že mohou ztracené dobře nahrazovati, jednak přispůsobuje látky upotřebené k vyměšování. Vzduch jednoduše vejde do průdušinek, kde s krví se setkává, hned pak v té chvíli krev se okysličuje a kyseliny uhličité v podobě plynu, vodních par jiných zbytečných látek se vzduchem špatným z plic vychází. Vzduch jde do plic a vykonav tam údel svůj opět ven, co zatím krev ze žil, tmavá v červenou se proměnila čili onu tepen. Ústrojí dýchací počínají vzduchovody, k nimž náleží dutina ústní a nosní, chřtán a průdušnice. Chřtán jest opatřen chrupavkovitou záklopkou na místě, kde ústí do hltanu, tak aby do plic nějaký předmět cizí dostati se nemohl. Průdušnice dělí se (viz obr. 2.) ve dvě hlavní větve, každá z nich pak jde na jinou stranu těla, jedna v levo a druhá v pravo prsou. Tyto větve opět se dělí, a tak dále, stále v menší a menší větvičky, jako větve stromu, až zakončují ve veliké množství průdušinek, z nichž nejtenčí tvoří mísky, aneb sklípky, navzájem krevními cévami, miznicemi i malými nervíčky spojené. Plíce jako dva velké, houbovitě, tenkoblanité vaky leží po obou stranách srdce v dutině hrudní a jsou pokryty tenkou, hladkou blanou na povrchu, již zoveme pohrudnicí. Tyto vaky přiléhají z části k dutině hrudní a dělí se na pravou a levou plíci, srdce, hlavní žíly krevní a průdušnice u středu jich se nalézajíce. Plíce pravá rozdělena jest ve tři a levá ve dva laloky. Měchýřky plicní jsou na konci průdušinek spojeny v du-

tinky jako hrozny vypadající, kdež množství jest cev krevních i mizních a nervů, jakž řečeno již, kdežto vlasečné pletivo tepen plicních rozkládá se po stěnách oněch měchýřků, vedoucích přímo v žily plicní, které vedou krev z plic ku srdci. Vlasečnice mají tu velmi tenké stěny a kyselina uhličitá ze vzduchu přijatá jimi snadno projíti může, tu tedy děje se vlastní okysličení, jež stoupá s častějším a mohutnějším výdechem, a vdechnutím čistého a potřebného tělu vzduchu. Při cvičení pak ovšem takového okysličení, zejména cvičili-li se v místnostech čistých a vzdušných, musí míti jen blahodárný výsledek na celou soustavu naši. — Zejména povážíme-li, že vdechování vzduchu umožněno jest roztahováním se hrudníku a tím zároveň plic a sice za pomoci bránice, svalu to, který dělí dutinu hrudní od oné břišní. Naučíme-li sval při vdechu důkladně smrštnouti a vydmuť, rozšíříme plice lépe, k čemuž ovšem nám i svaly prsní a hřbetní napomáhají. K tomu však není třeba dýchati plnými ústy, někdy dýchání jen nosem stačí, ba spíše se doporučuje, zvláště při cvičeních a klusu. Vzduch studený nosem vdýchaný se ohřívá, nežli náhlé zachlazení způsobiti může, řasy v nose nákažlivá tělíska na pochodu k plicím zdrží a tak nákaze předejdou, kdežto v hrtanu se nalézající hlasivky, z nichž zvuk se vyluzuje v řeči naší, náležitým prouděním vzduchu odměřeným netrpí a ochraptění nenásleduje, neboť hlasivky se náhle neskrčují a kašel, zvuk to od hlasivek pocházející, nenastává. Zajímavé jest, a nutno již zde povědět, že na příklad příčinný činitel tuberkulosy, bacill, vniká do těla lidského sice několika způsobem, však nejčastěji vdechováním. Onemocnění takto způsobené, pravé souchotiny, v největším počtu se vyskytuje. — A to dojista je důležité. Úkol nosu pak při dýchání nelze nikterak přeceňovati, ani nám, kdož cvičíme a jinak otužilejšího jsme těla. Nevnímavým před tuberkulosou není nikdo, jen plice silné dovedou ji spíše vzdorovati. Pamatujme si a jest také prvou pomocí, když nemoci a nákaze předejiti můžeme, že zárodky nakažlivé vniknouce do plic, aneb jinak do živoucího těla, jsou-li jim poskytnuty podmínky pro další vývoj, se rozmnožují v úžasném množství a ústrojí, v němž sídlí, poznenáhlu svým životem ničí, čínice je neschopným k vykonávání úkolu jeho a ponenáhlu celé tělo otravují. Řasy v nose se nalézající jsou položeny směrem ku otvorům vnějším. Při dýchání nosem zachycují se na řasách těchto každým vdechem veškerá drobnounká tělíska ve vzduchu obsažená a výdechem zase z řas se částečně odstraňují. Zachycování tělísek tuberkulosních tu nejlépe se vysvětluje. Takové malé tělísko, bacillus, teprve při 500 zvětšení viditelné, a to pod drobnohledem ovšem, zachycené na nějaká jiná, ku příkladu prachová tělíska, poletuje ve vzduchu, vniká do těla lidského, usadí se na určité místo, a způsobí nákazu tuberkulosní na té části, kde se zachytilo a usadilo. Dýchati plnými ústy poblíže souchotináře,

libati jej a dovoliti, aby suché chrchly jeho v jizbě a ve vzduchu poletovaly, aneb vlečkou se rozprašovaly, dovoliti plivání na podlahu osob u větším počtu shromážděných, zvláště ale ve cvičárnách, rozhodně býti nesmí a jak vidno nebezpečným jest na nejvyš pro každého z nás, třeba kousali jsme sebe více nečistého tabáku a žvýkali, až hanba povídat. Nehledě ani k tomu, na kolik nebezpečí je, když při cvičení kus tabáku některý cvičenec za dásní skrývá, aby jej cvičitel neviděl. Avšak odchýlili jsme se od hlavního předmětu. —

Sluší vzpomenouti ještě, že při vdechnutí, abychom dostali vzduch do plic, žebra za pomoci svalů se zvednou a bránice se smrštní, po malé však přestávce nastane vydmuť bránice do dutiny hrudní, tato se tímto zmenší a vytlačuje vzduch z plic. Jakmile se bránice smrštní, vzduch přímo do plic se žene. Taký jest tedy vdech, po němž nastává vždy výdech, obé pak zoveme dýcháním v pravidelném tempu.

(Pokračování.)

Zajímavé číslice.

Prof. Edwin Dexter z Illinoisské university dal si od různých společností, které pojišťují pro případ úrazu, podati zprávu o vyplácení pojistného za posledních pět roků a zpráva ta je nanejvýš překvapující. Z úradních těch číslic vysvítá, že i na pohled tak nevinná hra jako jest koulení kůželek, zavinila více nehod, nežli ten hrozný foot-ball, před kterým se naše úzkostlivé matinky tak ustrašeně křížují.

Dle zprávy té, velmi pečlivě sestavené, vyplacena byla za pět roků podpora následujícím počtu poraněných při různých sportech.

Počet nehod	Počet nehod
Jízda na koni 261	Tělocvik nárad'ový . 57
Base-ball 216	Plavby na kanoe . . . 49
Plování 97	Foot-ball 43
Zápas 90	Bruslení 36
Koulení kůželek . . . 71	Golf 25
Honba 62	Rohování 21
Tennis 19	

Tato tabulka nezahrnuje ještě jízdu na bicyklu, a jiné oblíbené a doporučované sporty. Překvapujícím je, že foot-ball, který líčen jest nám stále jako nejsurovější hra, kde prý jeden hráč ukládá o bezživosti druhého, vykazuje poměrně méně vážných nehod, nežli tělocvičny — ba i nevinné kůželky ten strašný foot-ball svojí číslicí zahanbují.

Kdo by každodenně se chvástal, že bojovati jest hotov za vlasť svou až do těch statků a hrdel svých, a přece by choutky a libůstky své celku nikdy podříditi nedovedl, ten byl by jen prázdný darmotlach a lhář. M. Tyrš.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé:

Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, 1562 W. 16th St., Chicago, Ill. Části povědecké
A. HALLER, 818 So. Ashland Av., Chicago, Ill. Části technické

Editors:

Veškeré dopisy pro "Sokola Amerického" budtež zasílány hlavněmu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednatele V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu příjímá jednatele Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zeldštní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatele Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají děl, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídliční sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

Pro věřící i nevěřce.

Není snad jednoho zásadního svobodáře, jenž nebyl by pocítil radost upřímnou nad průběhem a úspěchem kongresu volné myšlenky, který v druhé polovici měsíce září v Římě odbyván byl. Ti, kdož přejí rozmachu volné myšlenky a četli zprávy, kteréž časopisy o průběhu kongresu přinášely, — četli nadšené řeči na kongresu pronesené muži v učeném a vědeckém světě nejzvučnějšího jména požívajícími, těm maně muselo na mysl připadnouti, že uhodila konečně hodina, kdy i v staré klerikální Evropě bude lze zcela veřejně a přímo potírat tmu a špatnosti církevní, pod nimiž ten ubohý lid, zotročený tělesně i duševně, tolik vytrpěl a dosud trpí.

Se stanoviska našeho, přikládáme kongresu tomu ovšem význam dalekosáhlý a hodnotu jeho ceníme tím výše proto, že odbyván byl právě v Římě, bývalém to sídle mocných papežů, odkudž nejvíce tmy a bludů ve svět rozšířeno bylo. Hle, tam, kde původ svůj vzaly všechny neřesti středověku, kde papežské inkvisiční soudy zničily a utratily život každého původce nového, lepšího učení, odtud pozvednut byl mocný hlas lidí my-

slicích, vznášejících těžkou žalobu na celé zřízení církevní, kteréž na utrpení a bídě lidu největší, ba celou vinu nese.

Tisk svobodomyšlný přinášel obšírné zprávy ze sjezdu, liče všechny důležitéjší události podrobně. K obveselení všech přátel svobody — volné myšlenky, však ani tisk klerikální nenechal sjezd bez povšimnutí, věnuje mu pozornost svou, ovšem že se stanoviska svého, a posílaje celý kongres i se zástupci jeho do pekel horoucích, dovolává se pomoci matky boží a všech svatých na zničení a zaslápnutí těch kacířů bezbožných, jichž snahou jedinou: vybavit lidstvo z poroby církevní.

Jak neopatrným jest tisk klerikální! Kdyby neby si sjezdu povšimnul, kdyby nebyl tak hrdině nadával a zatracoval vše, co s kongresem spojení mělo, ani bychom nebyli poznali, jak citelně zraněna byla všemocnost té katolické církve. Oč chytřejší jest veřejné, pokrytecké, anglické časopisectvo naše? Mimo kongres v Římě, my měli i podobný sjezd v St. Louis, kde i N. J. S. svého zástupce měla. Z listů anglických dozvěděli jsme se však nanejvýš, že sjezd podobný odbyván byl, však podrobnosti o průběhu jeho, pochvalných, ani hanlivých jsme nikde nalezli. A to ublížilo nám více, nežli všechno posedlé hanění, jímž jiné listy nás častují.

Aby však konečně přišli jsme k cíli, povězte si též, co jest to vlastně za učení, šířené Sdružením Volné Myšlenky; jaké jsou základy a zásady učení, kteréž tolik polechtalo všechny hodnotáře církevní?

Podávámě tuto výměr volné myšlenky, jak píše o tom Pelant v "Času". Čti a sud' pak každý sám! Myšlení schopnému čtenáři zvláštních výkladů k tomu do jista třeba není.

"Volná myšlenka stojí na stanovisku vědy, která ukazuje evoluci ve všem a tudíž i evoluci v celém lidstvu; prostředky, kterými se evoluce lidstva děje, jsou myšlenky, nové myšlenky, které povstávají ze synthese (souhrnu) starých a posunují lidstvo vždy ku předu; každé zabraňování myšlének jest zdržování evoluce lidstva, překážka jeho cíle, kterým jest jeho všeobecné blaho a poznání. Kdo zbraňuje evoluci a zdržuje lidstvo na jeho postupu ke šťastnějším dobám. To poznala mezinárodní Federace Volné Myšlenky a chce, aby stav tento, stav násilí na myšlence, byl právě tak lidstvu odnaučen jako bylo odnaučeno útrpné právo v soudnictví, spalování kacířů, atd. Volná myšlenka žádá tedy svobodu a nic než svobodu pro každého člověka, aby to, co cítí, směl naprosto bez útisku a pronásledování vyslovit. Historie nás poučila, že volní myslitelé, počínaje křesťany vrhanými šelmám v římských arenách, až po sociální oprávně, chtěli vždy dobro všeho lidstva, a že ubíjení jich vždy zastavovalo pokrok a lepší doby jeho. Myšlenka, tento záhadný vnitřní tlak, jenž soustřeďuje v jediném individuu celý kosmos zjevů a která změněna v čin přetváří evoluční cestou

svět v lepší útvar, musí být za každou cenu volná, bez nejmenších pout. Federace Volné Myšlenky nevyslovuje se tedy ani pro určitý filosofický, náboženský neb sociální systém; není ani zednářská, ani socialistická, ani anarchistická, ani toho ani onoho druhu; není idealistická, ani racionalistická ani pozitivní, ani negativní; nestaví určitých požadavků, aniž boří stávající. Volná myšlenka žádá jen právo volného myšlení a mimo tu snahu může být každý sám dle svého filosofického a sociálního poznání v jakékoliv straně, církvi, může vyznávat jakýkoliv systém a jakékoliv své přesvědčení. Volná myšlenka ví, že miliony těchto myšlének, t. j. myslících jednotlivců, utvoří vždy o stupeň lepší svět, a čím volnější každá lidská myšlenka bude, tím rychlejší postup k všeobecnému duševnímu i sociálnímu blahu se uskuteční.

Poněvač existuje mezinárodní sdružení na znásilňování volné myšlenky — církev, volná myšlenka rovněž pojímá v sebe všechny národy; každý, kdo cítí útlak na svém myšlení, má povinnost ji podporovati, státi se členem tohoto svazu proti násilí rozumu.

Volná myšlenka jest tedy svaz etický, ovšem s požadavkem nejmohutnějším, jaký kdy etika projevila; v něm jsou obsaženy všechny požadavky speciální, které směřují k obrození lidstva, a které jedním slovem chtějí mít Lidskost, ideál všech krásných a vznešených vlastností, zde na světě uskutečňenou.

Přirozeno, že klerikalismus a všechny snahy znásilňující volnou myšlenku musejí tuto federaci považovati za svého nepřítele, a že budou proti ní bojovati jednak opět násilím, jednak umlčováním. Ale tak už žádá boj. Pětadvacet let krčila se federace skromně ve stínu, nyní po římském kongresu provázeným naprostým a všesfranným úspěchem vstupuje do nového období; mládí má za sebou, nastává mužnost. Čtyři tisíce let lidská myšlenka byla rdousena, evoluce lidská zdržována; páté tisíciletí kultury počíná, lidská myšlenka musí se státi volnou; násilí musí se státi metodou sociálního života právě tak nemožnou, jako pyramidy hlav ufatých zajatcům od vítězných Faraonů.

Prostředek proti stárnutí.

Jest to zajisté potěšujícím úkazem, že lidstvo konečně obrací více pozornosti ku své stránce tělesné. Před lety o výchově tělesné, o tom jak upevniti a zachovati zdraví vůbec ani se nemluvalo, na tělocvik pohlíženo bylo jako na zábavu, sport — lid jen šíleně hnal se za statky pozemskými, za úspěchy — slávou — až konečně když dostavil se přirozený následek, když na dvěře boháčů zaklepal tělesný bankrot, tu teprv lid počal naslouchati varovným slovům odborníků a četné měsíčníky pojednávají stále o tom, jakým způsobem lidstvo jest s to život svůj nejenom prodloužiti, ale též šťastnějším učiniti.

Jedním z nejpřednějších listů světových v oboru lékařství jest londýnský "Lancet" — do jehož sloupců přispívají odbornými články na slovo vzaté autority celého světa. A tento výtečný časopis také v jednom z posledních čísel svých pojednává o tom, že člověk má v moci své doby stáří svého pošinouti o hezkou řadu let nazpět, kdyby jenom dovedl žiti tak, jak toho zákon přírodní vyžaduje. "Co vlastně jest stáří?" táže se a hned na to podává tuto odpověď: "Stáří není nic jiného nežli zkomatění tepen, vysychání tkaniva, ztuhnutí kloubů . . . A chceme-li tento stav, jemuž stáří říkáme, pošinouti co možno nejvíce nazpět, co jest nám nutno činiti? Zachovejme pružnost tkaniva, "olejujeme" si své klouby."

A co radí dále tento odborný časopis? Odporuje snad nějaké patentní léky, které, jak v dryáčnických oznámkách čteme, "udržují svěží plet" — a "zachovávají tělu sílu"? — Nikoliv. Pisatel praví, že jest jen jediná cesta, a tou jest: pravidelný pohyb — možno-li ve volném ovzduší — tělocvik — hry!

Avšak chceme-li, aby tělocvik měl na tělo naše opravdu takový blahodárný vliv, nesmíme pěstovati jej snad jen dnes — zítra — a pak zase týden jej zanedbávati. Takový způsob tělocviku má právě takové účinky na naše tělo, jako kdybychom ho nepěstovali vůbec. Pravidelnost jest hlavní podmínkou zdraví. Dále záleží též velice na tom, jaké cviky k utužení zdraví svého volíme. A nyní, bratři cvičitelové, pozor: při pěstování tělocviku nesmíme býti vedeni snahou vypěstovati mocné svalstvo, nýbrž musíme voliti cviky takové, které povzbuzují (ale nepřepínají) srdce v jeho činnosti, aby toto do nejjemnějších částí tkaniva našeho hnalo mocnější proud čerstvé, zdravé krve a toto stále a stále obnovovalo. Právě tímto ustavičným zdravým prouděním krve obrňujeme těla svá proti těm četným chorobám, které jinak činí z nás předčasné starce a klátí nás předčasně v hrob." V dalším pojednání klade pisatel velkou váhu na to, že lidstvo požívá přílišné množství masa a — lihových nápojů a na konci pak praví: "Příliš dlouhý spánek také škodí — šest hodin denně mělo by postačiti každému."

Jak jednoduchý a zároveň jak laciný to prostředek k zachování si do pozdních let toho, čemu lidé říkají "nejdražší poklad", ale jehož pravou cenu poznávají až teprve tenkrát, když ho byli pozbyli. č.

Sokolky.

Před nějakým časem bylo v Chicagu jednáno o tom, aby zrušeno bylo ve vyšších školách společné vyučování dívek s chlapci, aby dle příkladu škol evropských byly zvláštní školy pro dívky a zvláštní pro chlapce. A tu během rokování o předmětu tomto promluvil známý pedagog náhled, "že přítomnost dívek ve školách má umravňující vliv na dospívající mladíky" — "že vrozená úcta amerického mladíka k druhému

pohlaví má ten účinek, že divoký jinak student udržován jest v mezích, kde by jej ani autorita profesorů nebyla s to udržeti". A když sjezd sokolský usnesl, aby naše sestry sokolky staly se též údkyněmi naší sokolské organisace, se stejnými povinnostmi a stejnými právy, připadla nám na mysl slova shora uvedená. — Sokolky mohou vlivem svým v řadách našich vykonati více dobra, nežli my byli s to až posud vykonati celou řadou článků, výkladů a řečí. Nelze upříti, že v řadách našich vyskytují se často — žel, že posud až příliš

z vesnických muzik) — a sokolky naše opět jsou to, které by mohly k odstranění takové nepřístojnosti aspoň ve svých zábavách pracovati. Ať nikdy nedovolí, aby někteří sokolové na účet svého "bratrství" dopouštěli se přílišné důvěrnosti — nespouštějme nikdy se zřetele, že pozorování jsme veřejností, a že jen tenkrát budeme čistým a krásným zásadám tělesné výchovy zjednávatí příznivce, když sami chováním svým budeme dokazovati, jak tělesná výchova sušlechtuje, umravňuje. Jak s potěšením jsme četli a slyšeli, jsou

KU DNI 9. LISTOPADU.

V PAMÁTNÝ DEN pohřbu velikána sokolského, našeho Miroslava Tyrše, byl dne devátého tohoto měsíce odhalen medailon, práce to skvostná mistra Myslbecka, v tělocvičně Sokola pražského, jako na důkaz, čím veškeré Sokolstvo vděčí muži tomu, nad jiné vyniknuvšímu, muži, jenž rád byl by viděl národ celý silným tělem i duchem. Jsme jisti, že i zde mezi námi byl bratr mnohý a sestra mnohá, již v den památný vzpomněli si toho, kdož spolu s nezapomenutelným Fuegnerem tvůrci byli v Čechách na ten čas nejdemokratičtějšího sdružení. Památce jejich po všechna leta úcta a obdiv náš bud' největší.

často — zjevy, nesloužící k žádné cti Sokolstva, a kdyby naše sestry daly časem sokolu takovému na vědomí, že není hoden jejich pozornosti, jejich přízně, že jen takový sokol má právo zváti se jejich bratrem, kdo neprohřešuje se proti vznešeným zásadám sokolským, jsme přesvědčeni, že truchlivé zjevy z našeho tábora by záhy vymizely, a již tím dobyly by si sokolky o naši organisaci zásluh neocenitelných. V zábavách našich až posud viděti lze obrázky, nad nimiž slušní lidé se pozastavují — totiž že často tanečnice dá se po skončeném tanci zavésti k "báru", aby se dala od svého tanečníka "počastovati" (zvyk patrně přinesený sem

to sokolky, které poučné články v "Sokole" uveřejňované ve svých schůzích předčítají, o nich debatují — a v tom slouží již nyní sokolům pěkným příkladem. Na sokolkách našich jest, aby ve schůzích svých vzaly na přetřes otázku závodění ve skocích a pod., srovnávaly se to s dívčí důstojností, s dívčím jemnocitem, aby vynakládaly poslední síly své před zraky diváků na dobývání cen podobným způsobem — či zdali nebylo by důstojnější ženských odborů, aby pouze krásnými cviky podávaly veřejnosti ukázkou, jakým způsobem pěstuje se výchova tělesná u našich dívek v síních sokolských. Tím by docílily, že po čase i sokolové přišli by

k náhledu, že pěknými cviky prostnými, společnými cviky na různých náradích, ukázkami cviků hygienických a ne cvičením jen pro okázalost nadřehých dobývá se myšlénce sokolské více přízně v širších vrstvách lidu, že zuřivá závodivost spíše odpuzuje a tělocvik na zuřivý sport snižuje a naše bratrství často před veřejností do podivného světla staví. Jest mnoho cest, mnoho způsobů, kterými sestry sokolky mohou v řadách našich vykonati mnoho dobra, docíliti mnoho oprav — a aby ušlechťující vliv jejich co nejdříve v řadách našich byl pocíťován, tomu voláme z plna srdce na zdar!

Kroj nedělá již sokola a jednota, která se nemůže vykázati leč šatem svým a planou zábavou, došla by již jen soustrasti a opovržení.

M. Tyrš.

Dojde k sokolské výpravě?

V posledním čísle "Sokola" zmiňuje se br. Jan Fryš z Detroitu o budoucím sletu Sokolstva českého v Praze a projevuje náhled, že bylo by žádoucí uspořádati při příležitosti té druhé sokolskou výpravu do staré vlasti.

Pisatel tohoto zmínil se před rokem o tom, aby Sokolstvo americké již nyní konalo přípravy k sletu a že by nebylo předčasné, při té naší roztroušenosti po zemích amerických, kdyby se utvořila jakási technická komise, která by již nyní pilně pracovala na programu, neboť cvičení, jimiž bychom se chtěli při příležitosti této pochlubit, měla by býti vzorná, jak sestavením, tak i svým provedením.

Br. Fryš zmiňuje se o jakési "druhé výpravě", a tu dovolíme si předeslati několik výstražných slov. Podle náhledu pisatele, jenž má s výpravou velice vzácné zkušenosti, učinili by sokolové nejlépe, kdyby uspořádali výpravu ryze sokolskou a nestarali se o spousty výletníků, kteří by byli ochotni s nimi jeti jenom k vůli lacinější cestě. Kdyby ale přece dojíti mělo k výpravě všeobecné, dobře učiní výbor pořádající, když říditi se bude dle těchto několika dobře míněných a na zkušenosti založených pokynů: Nepřijímati žádných cestujících do mezipalubí. Tací obyčejně za svých několik dolarů očekávají kajutové pohodlí a obsluhu a když se jim obého nedostane, — jsou prvními, kteří působí nesnáze. Nesmlouvati se společnostmi až na nejnižší ceny přeplavni; společnosti třeba písemně slíbí všechno — ale hledí si snížení cen jiným způsobem vynahradiť a za to pak pyká výbor. Kdo pak potom má chuti, času neb peněz na to, s tak bohatými společnostmi se souditi? A na konec ať se pořádatelé nezavazují nikomu zajistiti nějaké pohostinství — ať každému účastníku dá se hned z předu na vědomí, že jakmile vlak zastaví v nádraží pražském, každý od té chvíle musí se sám o sebe starati. Tím uspořilo by se i bratřím v Čechách zbytečných starostí a nesnází a pře-

dešlo by se nepěkným zjevům, neslušného nadužívání pohostinnosti našich obětavých bratří v staré vlasti. Výbor zamýšlené budoucí výpravy dobře učiní, když těchto několik pokynů bude chovati v paměti. Č.

Japonská satyra.

Čelný americký časopis uveřejňuje výrok jednoho učeného Japonce, kterým tento výtečně charakterisuje tu vyhlášenou civilisaci evropskou. Zmíněný Japonec, jenž honosí se jménem Hajaši, praví: "Dnes Japonci mají své loďstvo válečné, svá torpeda, svá děla. Čínské vody zrudly krví, prolitou našimi mrtvými a krví těch, kdož padli rukou naší. Naše torpeda řvou, naše šrapnely syčí vzduchem, naše děla dýší zkázu — my umíráme a při tom usmrcujeme. A vy nyní přicházíte a pravíte nám: "Dobyli jste si čestné místo mezi národy — zcivilizovali jste se." — Po staletí měli jsme své umělce — své malíře a sochaře — měli jsme své filosofy. Ve století šestnáctém vydali jsme v řeči japonské bájky Aesopovy — ale stále byli jsme barbari." —

Japonec Hajaši má pravdu — umění, literatura — to v osvěceném století dvacátém neplatí — kdo postaviti se chce po bok národům, stojícím na výši "té pravé zářící kultury", musí zjednat si tam vstup prolitím moře krve, zmařením tisíců životů. Č.

Nemáme v tělocvičnách zhrubět, než všechen způsob, všechen mrav, ba všechnu řeč, jak ji tam vedeme, při vši své nenucenosti přece k ušlechťení čeliž.

M. Tyrš.

Mezinárodní kongres pokrokové a volné myšlénky.

Tak nadepsán byl pořad kongresu, který odbýval se v St. Louis, Mo., městě světové výstavy, ve dnech 15. října až do 19. října t. r., tedy v zápětí téměř po velikém kongresu volné myšlénky v Římě, kde účastenství bylo přímo obrovské a manifestace živlů pokrokových a svobodomyšlných skvělých hold složila pravdě nezvratné, pravdě na vědeckém bádání založené a na prospěch duchovního pokroku lidstva veškerého. Jako veliké a dalekosáhlé výsledky kongresu v Římě ve všech kruzích pokrokových uvítány byly s nadšením na jedné a vztekem živlů zpátečnických na straně druhé, tak i zpráva, že odbývati se bude podobné sromáždění, třeba v rozměrech poněkud menších, za to ale rovněž významné, u příležitosti světové výstavy, přijata svobodomyšlnými s radostí. A také mnohé naše kruhy uznávající důležitost takových shromáždění, kde setkáváme se nejen s průměrnými lidmi, ale obcujeme s duševními velikány, pochopily, že tu třeba být, že musíme tu býti zastoupeni, že měly by tu být veškerá naše sdružení svobodomyšlná, veškeré jednoty pokrokové a spolky bez rozdílu pohlaví, které činí si nárok na vzdělávací směry a uvědoměním i volnou myšlenkou každou stránku svých stanov si vyšňořily. Ale jako vždy zůstalo i tentokrát se pouze u těchto slov, slavnostních prohlášení zásad na papíře, zůstalo se při té slavné svobodomyšlnosti, která nic nestojí hmotně, ani není jí třeba žádné námahy,

A tak se stalo, že ani největší organizace svobodomyšlné, české a česko-americké vůbec tu nebyly, ba že ani jsme se nepostarali o výstavku práce svobodomyšlné, písemnictví našeho a vzorů činnosti naší spolkové atd., jako na příklad učinili Němci a Američané, jichž výstavky v budově Freie Gemeinde, na rohu 20. a Dodier ul., kde přednášky kongresu se odbývaly, byly opravdu pozoruhodné. Jaké tu bylo moře hlubokých myšlenek, jemných citů a čistých vznětů, nádherných obzorů všech lidí bez rozdílu a ze všech možných končin světa, co skvostných rad a bádání volných myslitelů, co živných myšlenek a výsledků vědy, umění a práce z bohatého a přeskvostného chrámu velebené a najvyš pravdivé přírody. Jestli tedy někde jsme měli být a použití příležitosti vzácné k prokázání se, bylo to jistě zde. Či bylo by možné, že ta naše svobodomyšlnost upadá, že jen si ji namlouváme, když to nic nestojí, že v našem životě společenském nejsme schopni zmocni se na něco lepšího, že v obětech jsme otupěli a dali výhost zásadě a charakteru, spokojující se ramenářstvím, bezmyšlenkovitou snášenlivostí, polovičatostí a liknavostí tam, kde jedná se přec jen o pokrok, vývin a pravdy. Škoda, přeskoda, ač právě vinni jsme sami, že nedovedeme se zhostiti v těch kterých organizacích závaží, čili lidiček, již každou lepší snahu dusí a pro svobodomyšlnost vždy nové a nové výklady pohodlné mají po ruce, aby jen celku škodili, ne-li těch celků vykořistili. Však k věci!

V sobotu večer, dne 15. října přijeli první zástupci svazu německých Svobodných Obcí a jiných svobodomyšlných spolků, jakož i oni z "American Secular Union and Free Thought Federation", vedle celé řady hostů a přátel volné myšlenky vůbec. Sešli se v budově nadzminěné a náležející Svobodné Obci st. louiscké. Zasedací síň byla vyzdobena květinami, znaky a prapory všech národů, sochami a obrazy velikých myslitelů doby starší i doby nové a v průčelí hlavní tribuny zahalen rouškou smuteční byl obraz Ingersollův. A vidíte, jen při trochu dobré vůli, při trochu snahy mohl tu být obraz našeho Klácala též, jako mnohá díla jeho i práce mnohých našich lidí, vedle oněch Ingersolla, Paina, Feurbacha, Haeckla atd. Ale nedivme se, když z místních svobodomyšlných spolků, až na delegaci Sokola, nebylo tu nikoho, aby se o shromáždění tak důležité zajímal, když nebylo tu jednoho člověka českého, dosti osvojeného, aby byl kongresu po čas jeho trvání obraz Klácalův zapůjčil a zavěsil, když nebylo tu z těch tolik a tolik set českých lidí, již svobodomyšlností chvástati se dovedou, aby aspoň přišli a poslechli, když jiné ne, tož aspoň české řečníky, aby se poučili, aby podali důkaz, že český St. Louis bere účast na všem co pokrokové, vzdělavatelné a osvětové. Nestalo se, žel nestalo . . .

Vstup do přednášek byl volným a co hlavního, že v rozhovorech a na debatách dovoleno bylo každému se účastniti, jen když oznámil jméno a hájil stanovisko své slušně a bez urážek přesvědčení jiných. Proto také i mnohý vlažný a věřící, aneb takový, jenž konejší svou polovičatost tím, že věří aspoň v nějakou tu "bytost nejvyšší" měl slovo, přispívaje k zajímavosti vlastních debat rázu a podkladu vědeckého, odborného a nanejvyš rozumového. Tu myšlenka stihala myšlenku a volná jsouc dala nám nahlédnouti v ten svět tolika a tolika bloudů ve spárech tmy a pověry dosud vězících. Uvítání zástupců a hostů v sobotu provedl prvý tajemník kongresu Dr. Hempel ze St. Louis, a předseda ústředního výboru A. Hoffman, jenž jménem svazu Svobodných Obcí německých mluvě, na to hlavní kladl důraz, že třeba nějaké organizace všech těch jednot, jež jsou svobodomyšlné, bez rozdílu národností a všech zemí. Na to odevzdal síň kongresu k volnému použití, co zatím paní a děvy, členky místních Obcí přítomné náležitě pohostily. Hned prvý večer bylo přítomno 152 delegátů, mimo hosty,

kdežto jiní dorazili na místo až v neděli, kdy vlastní kongres ráno po desáté hodině byl zahájen.

Předsedou kongresu zvolen byl J. Hammacher, prvním místopředsedou C. B. Waite z Chicaga, druhým Wm. Petersen ze St. Louis a třetím E. M. Mac Donald z New Yorku, tajemníkem pak Ed. Reichwald z Chicaga. Ve výborech jmenovaných na organizaci zasedal též prof. J. J. Král, zástupce Stráže Osvojených a Svobodných Obcí českých. V neděli odpůlne odbývala se veliká manifestační schůze v divadle Olympic. Návštěva byla slušná. Zde jakoby si byl dal dostaveníčko všechen pokrokový lid ze všech možných zemí a úhlů světa, jakž jen výstava světová jej přilákati dovede. Také tu našich mnoho nebylo, ba co říme, ve městě kde nalezá se Hlavní úřadovna nejsvobodomyšlnější organizace české řádů Č. S. P. S., tyto zastoupeny nebyly ani v delegaci, ani členstvem svým v posluchačstvu. Ku podivu, ale pravda! A což spolky druhé, zejména paní a dívek českých, spolky dělnické a jiné pokrokové jednoty, kde byly ty, proč ta liknavost, proč ta ztuhlost a upnutá tuhost, tupá nanejvyš a lehkomyslná snaha vrcholící v nedělání ničeho a naprostá neshoda, nesvornost a spor těch žvlů, jež si u každé příležitosti říkají a nechávají říkat svobodomyšlné. Co to, proč to?

Prvým řečníkem byl Philip Rappaport, který ve jménu Severoamerického svazu německých turnerů shomáždění pozdravil, řka mezi jiným: "Byl mně přidělen ten čestný úkol, abych vás pozdravil jménem úřadovny výkonné Severoamerického svazu německých turnerů. Jsem splnomocněn ujistiti vás jménem organizace, která má 40,000 členů, z nichž větší část jsou mužové volné myšlenky a pokrokových snah, o jich vřelé účasti na práci vaší i vysloviti přání, aby vaše shromáždění korunována byla výsledkem nejlepším a jednání vaše k tomu přispěla, aby lidstvo se probudilo, uvědomilo, tak aby tím spíše vzdorovati i osvoboditi se mohlo všelikých žvlů zpátečnických, různých pásek pověry a dogmat.

"Před několika týdny odbýval se v Římě kongres svobodomyšlných! Považte jen v Římě! V tom městě, které po tisíciletí bylo Gibraltarem náboženské nesnášenlivosti a pronásledování; v Římě, v sídle to hlavy církve, papeže, před nímž se druhdy císařové a králové klaněli, a který byl s to, na základě nevědomosti a pověry lidstva celým světem ovládati; v Římě, kde Galilei umučen byl, poněvač tvrdil, že se země kolem slunce točí; v Římě, kde Giordano Bruno upálen byl, aneb, jak církev tomu říká, popraven bez krveprolití. Ta církev, jež krveprolití zakazuje a proto učence raději za živa, kacířem jej nazvouc, upálila, ku větší cti a slávě beží.

"A nyní představte si to velikolepé divadlo, když pět tisíc svobodných myslitelů ve slavnostním průvodu k pomníku tohoto mučedníka se ubírá a přímo před samým Vatikánem za jáсотu lidu ozdobí pomník a věnci téměř zasype, na uctění památky muže nešťastného. Toť ironie dějin, důkaz to o pokroku lidstva nejlepší!

"Avšak ještě pověra nezmizela zcela, ještě nevymřela. Na Rusi zabíjí a vykořisťování židů často se stává, ba sportem jest křesťanů. Rusové, ti nábožní, starověrci, křesťané, vyhnali duchoborce ze země, ba i v zemích jiných a pokročilejších, jako v Němcích a zde ve státech novoanglických, jsou ještě předsudky proti židům. Ano, jsou tu v zemi této, v městě tomto ještě tu a tam mnohé rohy, mnohá místa, kde ještě nestojí žádný chrám, avšak světová výstava v neděli jest zavřena, vliv církvi tedy ještě nad míru jest znatelný a různí kazatelové dosud o sobě tvrdí a jen pro sebe hlásají, že oni jedinými jsou učitelé pravé morálky.

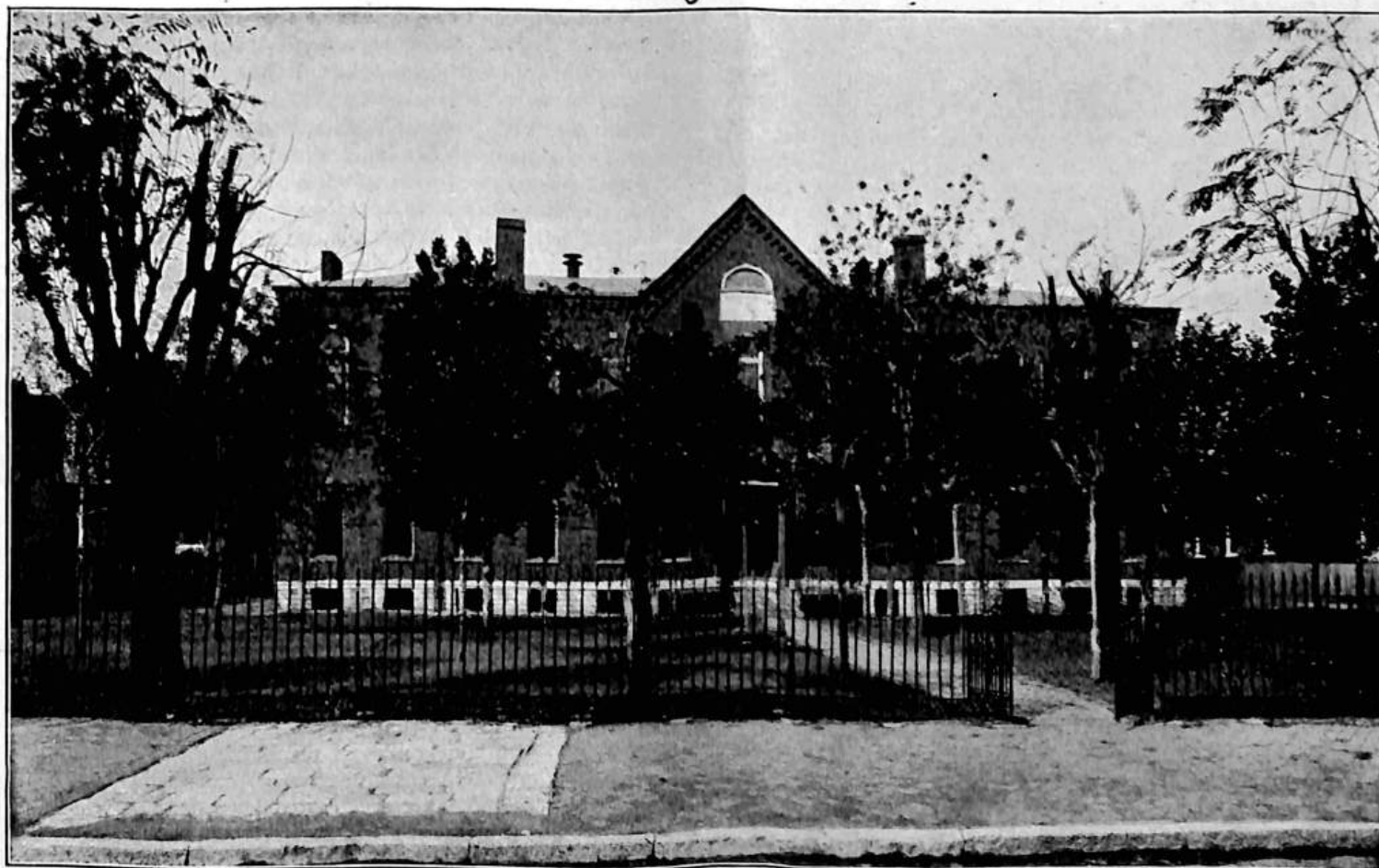
"Přes to však jsem přesvědčen, že prodlením doby věda pokrokumilovná a lepší poměry hospodářské lidstvo osvobodí pověry i dogmat všelikých, že noc nevědomosti pa-

prskům světla poznání ustoupiti musí, a že lidstvo, zápasící, doufající a snažící se lidstvo, naučí se, že ten ráj, který stále hlédá, již zde může míti na světě i najde jej . . ."

Bouřlivý potlesk byl řečníku odměnou. Prostá, však upřímná ta slova jeho nezůstala bez náležitého dojmu, již proto, že řečník mluvil, jako zástupce veliké organizace tělocvičné, organizace pokrokové, německých turnerů. Na to přešlo se k vlastním přednáškám, jež zahájeny byly velice pěkným pojednáním Dr. J. E. Robertse z Kansas City a sice na thema: "Co svobodní myslitelové dokázali, a co nedokázali." Soudce C. B. Waite mluvil o: "Budoucnost náboženství", kdežto John Maddock probral výtečně: "Evangelium vývinu místo křesťanství." U večer v přednáškách se po-

lidi rozumných snížiti musí, ličice jej tak "dobrotivého", že se před ním i to nemluvně musí trásti, není-li náhodou křtěně. Říkají nám o ortelu božím, ale každý z nich přece jen za svými jde vášněmi, jako jiní lidé, vyzpovídá se i vyhne se posudku a odsouzení svých bližních, jen když lze. Stává se ovšem velmi zřídka, aby velcí boháči vraceli co křivými cestami získali, hned po zpovědi, aneb v hodině smrti, nebojí se toho strašného tedy pekla, co za tím ti chudí nebem a rájem po smrti se těší, místo, aby na zemi hleděli si život zpříjemniti a býti lidmi lidštějšími, bez pověry, tmy a klamu. Králova řeč byla bez odporu jednou z nejlepších a rozhovor o jednotlivých bodech byl opravdu zajímavým. Na potlesku nescházelo a Král často byl volán, aby o tom, či onom podal

Fotografie F. Hilliga, 506 Olive St., St. Louis, Mo.

Budova Svobodné Obce v St. Louis, Mo., kde mezinárodní sjezd Svobodných Myslitelů, dne 15 — 19. října 1904, se odbyval.

kračovalo a sice v zasedací síni budovy Svobodné Obce. Také tu bylo posluchačů dost, paní i dívek i mnoho hostů ze všech končin Unie i jiných zemí a s námi as pět našinců. Prvním byl na programu prof. J. J. Král, jenž mluvil o: "Blahoslavenství chudoby", dovozuje slovy pádnými, oč ti chudí duchem podle písma svatého na tom jsou lépe jiných. Řečník slovy nehledanými a vtipem britkým dovedl jasně, že náboženství své vydávají kněží za nejpevnější podporu mravnosti lidské, však na druhé straně z vlastního zisku hned ochuzují své a těm nejhudším za každý na oltář víry daný groš slibují království nebeské. Mluví o nějakém ráji pro chudé a chudé duchem zvláště, slibují jim jej vzdělanosti na úkor, tak že pak v tom nebi bude jen samý obmezenec a povídají i o pekle, straší jím a boha svého vlastně v očích lidí

svůj úsudek. Těšilo nás, již proto, že Stráž Osvojených a Svobodomyšlné Obce české lépe reprezentovány býti nemohly, jeť Král nejen dobrým řečníkem, ale hlava plná skvostných myšlének, jež snadno dovede doložiti i vědecky. Doufáme, že bude nám popřáno řeč jeho i jiné příležitosti, ne-li v plném znění, tož u výtahu jistě. V rozhovorech nastavších útočili někteří věřící, majíce jistého kazatele německého v čele na Robertse, proč prý aspoň nevěří v nějakou vyšší moc. A Roberts jim pověděl důkladně, že vždy a všude věřil co sám poznal, čeho vlastním věděním a vlastními smysly mohl obsáhnouti. O čem neví, neví, ale také pouhému nedoloženému tvrzení nevěří, spoléhaje na tomto světě pouze na lidskou osvětu, rozum a cit, a to co bude po tom, že starati se dost času, zejména, když svět svou jde

dále, mráz zebe, oheň pálí, pomluva trápí, klam ničí, zločin vítězí, dobří trpí pronásledováním a modlitba zmirá na rtech věřících.

V pondělí ráno když za hlubokého ticha rozvinut byl skvostný věnec a obraz z rodiště Painova zaslaný, rokovalo se pak o potřebách organisace členy těch kterých výborů a odpůldne mluvil Dr. P. Carus na thema: "Propagace filosofie, jako vědy lidové." Král znovu vyvolán dával k lepšímu, jak stal se nevěrcem sám, poukázav pak na poměry naše ve vlasti staré, vyslovil podiv za co vše se v Americe dovedou vzdávati bohu díky. Tak sotva president Mc Kinley, veliký muž národa amerického byl v září pochován, již tu v listopadu následník jeho v úřadě děkuje pánu bohu za vše to dobré, čím národ náš prý byl obmyslil atd. — tedy také snad za to, že pan Roosevelt dostal se náhodou do křesla presidentského. Podivný to smutek velikého národa, jakému by u nás ani sebe více věřící baba nevěřila. Dvoranou zavzněl smích a potlesk ohromný po těchto slovech, s nimiž každý chtěl nechtěl musel souhlasit, jakož i s mnohými jinými vývody řečníka našeho. Pisatel řádků těchto mluvil: o "Tak zvané vědě křesťanské a zázracích dvacátého století". Odborná přednáška tato uveřejněna jest na jiném místě listu našeho. Tolik však dovolujeme si podotknouti, že byla vřele přijata, tak jako veliké nadšení vyvolal pozdrav námi přednesený kongresu jmenem Národní Jednoty Sokolské, již měli jsme čest zastupovati. Totéž platí o zdravici Stráže Osvojených a Svobodných Obcí, jakož i o přípisu, jenž v jazyku německém psán, došel od Jednoty Amerických Dělnických Sokolů z New Yorku. Dr. L. J. Bowles mluvil o "Pádu metafysiky" a P. Rappaport o "Sociologii, jako nejmladší z věd", kdežto Jayaputra H. Grairo, Ind, dal nám krátce nahlédnutí v osm pravidel životních budhistů, jako na důkaz, že oni byli vlastně prvými mysliteli volnými. Tak bylo v pondělí večer, však v úterý obě organisace německé Svobodné Obce ve svazu a anglická federace sekulárních unií měly porady, v zájmu organisace mezinárodní, jakož i příštího sídla Obcí německých, kterážto otázka členstvu svazu se dá odhlasovati a sice má-li sídlo zůstat v St. Louisu, aneb přeložiti se do Milwaukee. Federace sekulárních unií zvolila E. M. McDonalda svým předsedou a kongres navázán na styky s pracovníky kongresu římského.

Odpůldne pokračovalo se opět v přednáškách a tu znovu mluvil Král na místě nedostavivšího se Saltiela o: "Zdanění církevního majetku" a večer přednášel J. E. Remsburg a znamenitě si posvítil na bibli, promlouvaje o tom, zdali: "Jest bible božského původu." Prof. Yayaputra H. Grairo mluvil na thema: "Filosofie budhistů", co za tím John Maddock přednášel o: "Kritice Darwinismu". Ve středu dopoledne předloženo bylo A. Falbisanerem a Rappaportem navržené prohlášení zásad ve schůzi kongresu, jež až na malé opravy přijato jednohlasně.

Sluší podotknouti, že také telegrafický pozdrav Stráže Osvojených z Chicaga přijat byl shromážděním nanejvýš vřele a znovu jednalo se o dopisu prof. Haeckla, v němž navrhl americkým přívržencům volné myšlenky, aby založili si jednotu monistickou, která veškeré zjevy přírodní a životní uznávala by jakožto vycházející z jednoho a téhož zdroje, totiž z hmoty, vedle které nestává více ničeho. V dopisu svém podává zároveň náhled, jakž sjezd by as prohlásiti se měl na venek, kteréhožto názoru použil Rappaport a ústy A. Falbisanera, člena výboru organizačního, předložil shromáždění prohlášení zásad kongresu. Tu v jednávání ukázalo se, že Němci rozhodně předčí u svobodnomyšlném nazírání i mnohé členy Americké sekulární unie, však shoda byla úplnou a výsledkem téže následující, jakž podáváme v plném znění:

Prohlášení zásad.

"Uznáváme ve vesmíru živoucí ústrojí řízené nezměnnými přírodními zákony, z nichž mnohé známe pomocí vědy a mudrosloví. Uznáváme jednotu všehomíru (monism), jehož lidský druh jest jen částí nevelikou, podrobenou stejným nezměnitelným zákonům, jimiž všechny ostatní jeho části podléhají. Slepá víra v nepochopitelné nauky vedla k založení církví a kněžovlád, kteréž zotročující mysle davů lidských bytosti a udržující je v nevědomosti a pověrách, dokázaly, že mohly opanovati a je sobě podrobiti, a to nejen jednotlivce, ale celé národy a jejich zavedené vlády. —

Ani přirozené, ani společenské zjevy nejsou nám tajemstvími. Dalekohled nese náš tělesný zrak do výši a hlubin všehomíru, a umělými přístroji jest nám možno nahlédnouti do nitra země a na dno mořské. Pomocí drobnohledu věda objevila život v jeho nejmenších útvech.

Víme, že musila býti doba, kdy ústrojného života nebylo na zemi, a že život započal v nejdrobnějších tvarech před nezměnnými mírami času. Věda nám objevila stav původního člověka, a jest nám možno stopovati běh života lidského od vzdělanosti dobou železa do doby mosazi a dále do doby kamene. Věda nám ukazuje původ lidské společnosti, původ mravních zákonů, počátky náboženských soustav a obřadů, vlád a společenských zařízení a jich vývoj až na naši dobu. A nikde není možno dopátrati se nějaké vyšší bytosti aneb inteligence nejvyšší libůstky — nikde ničeho jiného, leč vývoj v souhlase s pevnými zákony přírodními, neb společnost, která v jistém smyslu jest táž.

Následovně máme za to, že všechna lidská zařízení vycházející z nadpřirozené víry a založená na nevědomosti starých věků jsou na zkázu prospěchům lidského pokolení, lidské společnosti, nejvyššímu rozvoji vzdělanosti a osvěty, a jsou nebezpečny lidské svobodě a hmotnému blahobytu. Máme za to, že politická vláda neměla by nižádným způsobem uznávati jsoucnost nějakých věr, nauk náboženských aneb vyznání, a neměla by nikdy zákony sdělovati v nijaké věci, na úkor osobního přesvědčení jednotlivců.

Uznáváme, že člověk jest po své přirozenosti bytostí společenskou a že zařídil si pravidla chování; vlády a společenských zařízení v souhlasu se svými potřebami. Máme za to, že způsoby vlády a společenských zařízení, jakož i jejich všeliké změny vycházejí z potřeby dobytí si výživy a potřeb životních. Máme za to, že hmotný blahobyt a spokojenost osvobozují lidskou mysl pověrečných strachů a domněnek, zvyšují příležitosti vychování a vzdělání a připravují schopnosti davů k poznání naučení věd.

Následovně máme za to, že zvelebení hospodářského stavu lidu všeho a zařízení vlády a hospodářského řádu, který by zabránil vyssávání lidské pracovní síly, mocně by ulehčilo šíření našich názorů, a bylo by mimo to též rozhodně spravedlivým.

Uznáváme v prof. Ernstu Haeckelovi z Jeny jednoho z nejpřednějších učenců naší doby a pokládáme jej za bezpečného vůdce v říši vědy. — Jsme mu velice zavázáni za jeho laskavý a časový návrh ohledně ustavení svobodných myslitelů."

Usnesení Amer. Sekulární Unie.

"Usneseno, že uzavření louisianské kupní výstavy každé neděle bylo a jest zločinem na lidu této země, zvláště na třídách dělnických, a podmínka uložena kongresem úředníkům výstavy byla důkazem tyranie nehodné svobodné vlády, hanebného plíživého patolizalství církevní moci. Bylo zároveň přímým porušením ducha, ne-li znění spolkové ústavy.

Usneseno, že má býti církevní majetek zdaněn stejně s jiným majetkem. Úsilí našeho tajemníka, E. C. Reich-

valda, a jeho druhů v Chicagu, aby dostali tento majetek na seznam poplatníků byla korunována značným úspěchem a zaslouhuje veškerého uznání, žádáme je, aby v dobrém díle tom pokračovali.

Usneseno, že želíme nynější zhoubné války rusko-japonské a vystupujeme za uklizení mezinárodních sporů dohodováním, aby jednou vraždění lidí přestalo.

Usneseno, že svobodomyšlní této země vděčí Svobodným Obcím a jednotám (německým) v Severní Americe za pečlivé, důkladné a úplné přípravy provedené k mezinárodnímu sjezdu a za jejich laskavou a stálou pozornost delegátům dostavivším se."

Po té odpoledne mluvila paní F. Richterová ze St. Louisu, o: "Práci a snahách moderního hnutí ženského", A. Falbisaner: "Zákopník racionalismu v Americe", P. Rapaport: "Ideální zákon a zákon skutečný", a předseda kongresu Hammacker skvostnou řečí jednání veškeré zakončil.

Tak skončil i s obligátním banketem sjezd svobodných myslitelů, na němž brali účast téměř veškeré národy vzdělaného světa, veškeré pokrokové živly a jednoty, vědátory a odborníci na slovo vzatí, vedle všech těch mužů výtečných, jako Haeckel a jiní učenci němečtí, francouzští a Španělové i Italové, již pozdravy a práce své poslali, tak skončil toho druhu sjezd první v Americe, první, avšak výsledků opravdu krásných, památných a pro nás tím vzácnějších, že i skromná práce českých řečníků uznána byla těmi širokými kruhy znalců a mužů celých, již na prospěch veškerého lidstva bez rozdílu třímají pochodeň osvěty a volné myšlenky...

Kde stanutí, tam smrt, jen ruchem žijeme, jen činnost každým dnem opěťovaná, život a volnost nám zabezpečuje.

M. Tyrš.

Svaz česko-slovanského Sokolstva v Americe.

Provolání ku všem uvědomělým jednotám a sdružením.

Bratři sokolové!

Říkává se: "Kujme, dokud železo jest žhavé!" Od nezapomenutelných dnů všesokolského sletu a závodů Nár. Jed. Sokolské ve dnech 4., 5. a 6. srpna, v St. Louisu, každý účastník zachoval si více méně trvalý a pěkný dojem bratrské pospolitosti, kdy pod společným praporem různorodé živly amer. Sokolstva se podílely na záslužné sokolské práci. —

Zajisté, že mnohý v duchu tak se tázal sama sebe, proč tato shoda a bratrská vzájemnost by nemohla uchována býti jednou pro vždy mezi námi a proč am. Sokolstvo, ať již snad svou vnější formou liší se jedno od druhého, přece však uvnitř ovládáno stejným volným duchem, rovnou vůlí a za společným všem cílem se nesoucí, by nemohlo se slíti v jediný nerozbořný svaz, pod jehož záštitou by pracovalo vždy a všude svorně za vznešenými zásadami a ideály našich nesmrtelných tvůrců Fügnera a Tyrše?

Jsmet přece všichni sokolové, aneb jimi býti chceme, proč tedy klády, proč ty dělicí ohrady mezi námi? Snahy naše společné rovněž jako cíl, nuž tedy, co nás dělí, kdo nás dvojí?

Myslím, že ta hráz mezi námi umělou jest pouze, a že zbudována jednotlivci pokrytectvím, sobectvím a přemrštěností, však kdyby společná vůle nás všech bratří jednou rázem opřela se o tu hráz, tu zajisté jsme přesvědčeni přede, že hráz ona by se prolomila navždy a Sokolstvo am. by kráčelo rukou v ruce ku vytčenému cíli!

Jednou již přece opravdový počátek učiněn býti musí

a tu nezáleží na tom, kdo bude prvním, jenž vztáhne ruku ku bratrskému sblížení! Upravme předem půdu, zkyprce ji pravou láskou ku společné nám věci, odhodme všechny ty předsudky, jež nás dělí pouze a zanechme nechutného boje bratr proti bratru, jenž nás jítří, potlačme ty zhoubné sváry, jež nás ku zkáze jen dvojí a budme v pravdě mužnými sokoly, druh druhu roveň beze vši domýšlivosti o svém jedině oprávněném bytí. Toť jediný prostředek, kterým možno zbudovati most pevný a jistý přes propast, jež nás dělí, jež nás hloubí. A cesta? "Česty mohou býti rozličné, však vůli mějme všichni rovnou" — praví náš básník, jenže k dosažení našeho cíle ze všech možných cest zdá se nám býti nejlepší ta "zlatá střední cesta!"

Víme dobře, že Nár. Jed. Sokolská, jejíž zabezpečené trvání datuje se od roku 1878 svého založení, nebude a snad ani přítomně nemůže ustálené své řady a zásady měniti k vůli ostatním, tak jako naše župa Fügner Tyršova nepřipustí s čestným svědomím k tomu, aby odložila český kroj sokolský, jenž bohužel postavil nás neprávem na výlučné stanovisko, a jenž snad jediné byl tou největší překážkou při všech pokusech ku obapolnému sblížení.

Bratři sokolové! Ruku na srdce! Zaslouhuje toho ten český kroj náš, aby zde právě ve volné zemi vlastními bratry, již zovou se sokoly, byl pranýřován, nemístnými posměšky tupen a jako nevhodný pro tuto zemi tvrdošíjně zavrhován, kroj to, který hrdě nosili naši nesmrtelní velikáni a tvůrcové Sokolstva, proti nimž všichni vaši i naši předáci jsou pravými trpaslíky, kroj, který zásadně přijalo nejen české Sokolstvo, ale i polské, slovenské, slovinské a jiho-slovanské vůbec. Kroj ten těší se oblibě nejinteligentnějšího národa, volné Francie, jenom americké Sokolstvo, Sokolstvo české z pouhého předsudku snad jej zavrholo, ač zde právě v této zemi všech pošetilostí a bláznivých nápadů mohlo mu zjednatí patričníou úctu a vážnost!

Kabát nedělá člověka, ale jeho skutky! A kdyby Sokolstvo americké od počátku v původním našem kroji honosilo se též mužnými činy, pak věříme, že do dnes směle mohlo vystupovati v kroji tom!

Však to jsou věci, o něž bychom marně rozbíjeli hlavy své, vždyť jest to pouhá jenom vnější forma, jež nás tak nápadně rozlišuje a proto právě tím více nutno nás spojití po stránce vnitřní.

Vedle Nár. Jed. Sokolské a župy Fügner Tyrš stává zde sdružení Dělnicko amer. Sokolů. Nevíme určitě, kdo dal podnět ku této zvláštní frakci sokolského útvaru, však tolik si dovolíme poznamenati, že nám to připadá jako špatně pochopené desatero sokolské víry.

Z jakého vlastně důvodu odděluje se zde v této zemi bratrstvo dělnických zásad jako zvláštní sokolské jednoty od ostatního Sokolstva?

Víra sokolská a vznešené zásady její, tak jak byly nám nesmrtelnými tvůrci Fügnerem a Tyršem v srdce vštěpeny, hlásají přece zřejmě povšechnou rovnost, svornost a bratrství bratrů všech, čili jinými slovy: Sokolské sdružení založené na ryzím demokratismu, zahrnuje v sobě bez rozdílu všechny vrstvy společenské bez ohledu na politické neb náboženské přesvědčení, bohatí vedle chudých, vzdělanci vedle prostých dělníků atd., zkrátka všichni věrní Češi pod jednou korouhví spojení páskou pravého bratrství!

Věru divně by vypadalo, kdyby pojednou dán povel ku všeobecnému roztržení řad sokolských dle kastovníctví. Tak povstaly by sokolské sbory obchodníků, zaměstnavatelů, učenců, umělců, soukromníků atd. atd., aneb odrůdy amer. demokrat. Sokolů, amer. repub. Sokolů, rovněž katolický, židovský, evangelický Sokol a pod.

Tím naprosto bychom se minuli s vlastním významem a účelem Sokolstva českého! Sokol jediné má sloužit Soko-

lem, ať jest mimo toho čímkoliv a jeho vyznání neb přesvědčení politické jakékoliv.

Tak pohlížíme na věc sokolskou a jinak-li pojmána, tu rozhodně pozbývá svého významu a platnosti.

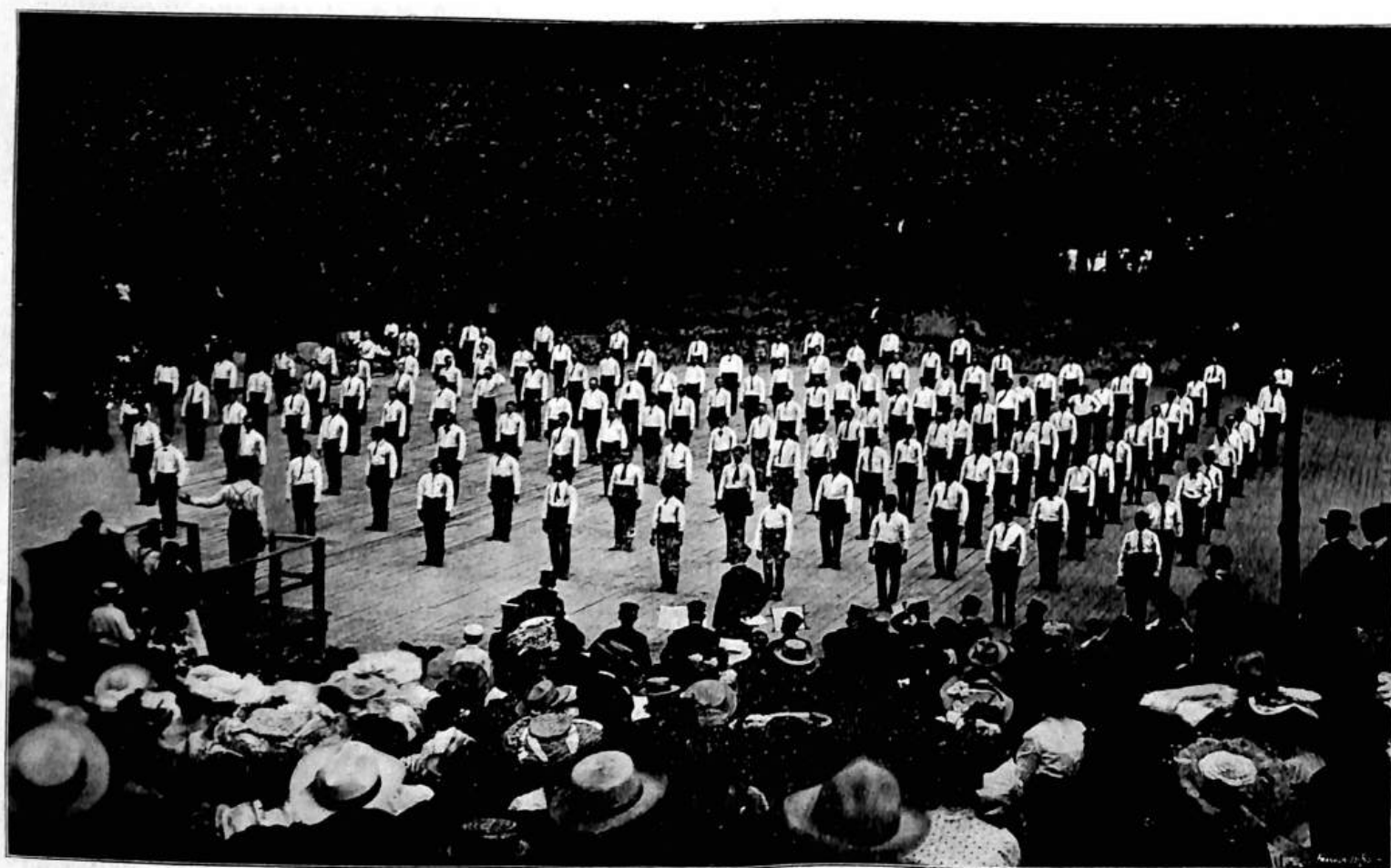
Již z toho ohledu měly by dělnické sokolské sbory nahlédnouti pochybené stanovisko své jako pravých sokolů a sraziti se úže s ostatním Sokolstvem, by poznaly ten jedině pravý směr sokolského poslání!

Konečně jsou zde sbory rovněž nesdružené, po různu rozptýlené, které rovněž jeden mocný svaz sokolský by měl pojiti.

sdružené sbory ve spojení nové celistvé, jež by tvořilo "Svaz Česko-slovanského Sokolstva v Americe" a jež by ponechalo všem samostatným nynějším sdružením jich útvar, jich práva a povinnosti a konečně i jejich kroj! Když nelze nám docíliti jednotnosti formou vnější (krojem), pracujme úsilovně o trvalé spojení vnitřní, sloučení mravní.

Tak jako v armádě vojenské vzdor různosti kroje jednotlivých pluků vládne jeden pouze duch a sledován všem společný cíl, tak budíž i na příště v novém svazu sokolstva amer., jehož bohdá se dočkáme jistě, jakmile si jen všichni navzájem porozumíme!

Fotografoval F. Janish, St. Louis, Mo.

Rozstup borců při prostných v Lemp's parku v St. Louis, Mo., o sletu.

Sbory tyto patrně z finančních ohledů nechtějí se ani k tomu ni k onomu stávajícímu sdružení připojiti v obavě, že by přetížily členy své novým břemenem poplatků, aneb po případě nesouhlasí se směrem kteréhokoliv sdružení vůbec. —

Jsou tudíž rozdílné pohnůtky, jež nás stále odlišují, dělí a marné by byly pokusy bourati to neb ono sdružení k vůli jednotlivosti. Historickou značkou naší jest právě drobečkářství, kteréž zde v Americe obzvláště mezi námi bujně kvete. —

A proto jediná možná cesta, (jak výše jsem podotknul) ku sloučení veškerého sokolstva v Americe jest zlatá cesta střední!

Bratři! Slučme všechna stávající sdružení, jakož i ne-

A nyní mnohý snad položí otázku, jaký účel bude míti tento nový svaz? Že účel bude dalekosáhlým, toť pochopitelné pro každého upřímného sokola a nebudeme prozatím pojednávat o tom širě.

Účel však bude dvojitý a to nejen mravní, ale tolikéž i hmotný a následkem toho jest přirozeno, že svaz nový musí vládnouti jistými prostředky, jež Sokolstvo mu mile-rádo obětuje tím spíše, ježto při velikosti svazu, bude poplatek na jednotlivého člena nepatrným.

Kdybychom počítali veškeré Sokolstvo amer. zde roztroušené, tu snadno při sloučení jeho mohl by svaz vykazovati na 10.000 členů a při poplatku z hlavy 20c ročně, obnášel by příjem na \$2.000. Z tohoto obnosu kdyby se polovina obětovala na správu a na vydávání "Věstníku" v po-

dobném rámci jako bratři zámoceanských, vedle stávajících zde časopisů sokolských, z druhé poloviny snadno by se dalo krýti zřízení technické (cvičitelské sjezdy, kursy, přednášky, veřejná cvičení, závody a pod.) jimž v první řadě největší péče by byla věnována. Vše to dalo by se rozumně roztríditi, aniž by to škodlivě snad zasahovalo do existence stávajících sdružení.

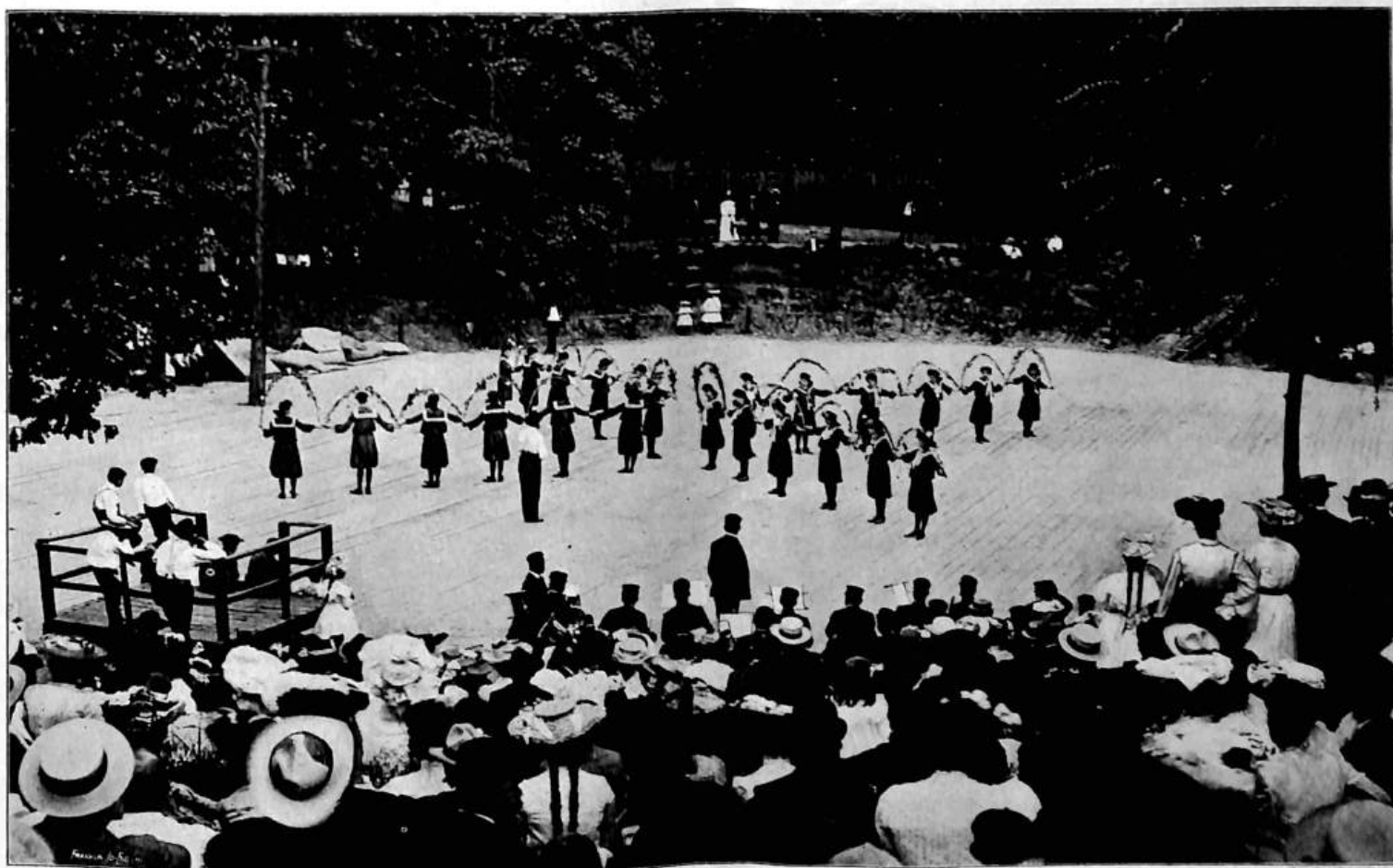
"Věstník" by udržoval přímé spojení se svazem sokolstva evropského a fedroval by výhradně jen otázky společné našeho bytí.

Sjezd celého svazu by připadl po případě na období 5—

Jest na čase, abychom jedenkrát již setřásli ze sebe vše to nicotné, co nás stále hubí a oddaluje, abychom konečně nahlédli, že jediná spása naše jest: celistvé sloučení v tom boji o naše bytí, kde obklopeni jsme kolkolem mořem cizoty, plné předsudkův proti nám a všelijakých ústrkův a odmítání.

Bojujme všichni za jednoho a jeden za všechny jako praví bratři, v popředí celé naší zde národnosti: jako šířitelé těch vznešených odkazů a idejí našich nesmrtelných vůdců Fügnera a Tyrše a pak bohdá, že v budoucnosti naši rozplynou se všechny pochybnosti o našem směru, našich

Fotografoval F. Janish, St. Louis, Mo.

Cvičení prostná s oblouky sokolek St. Louis, v Lemp's parku o sletu.

6 let, tak aby nekřížil nijak sjezdy ostatních sdružení.

Však o těchto podrobnostech uvažujme až později a napřed pak učíme první krok ku sloučení nás všech!

Zmínku učinil jsem u svazu "Česko-slovanského Sokolstva", čímž míněno, že i pokus by měl učiněn býti získati pro myšlénku bratry Slováky, Slovince, Chorvaty, Krajince a Poláky.

O prvních jsem přesvědčen, že by drželi za jedno s námi, větší snad potíží by byla s bratry polskými, však i to by stálo za zkoušku!

Jak předem praveno, nezáleží na tom, kdo první popud ku sloučení učiní, kdo první slovo spásné vyřkne, nýbrž na tom, kdo slovo ono skutkem naplní! Nejlépe by bylo, kdyby Nár. Jed. Sokolská, jako nejstarší, sama ve směru tom patřičné kroky učinila.

cílech — my neustaneme, jak falešní proroci nám kážou, ale půjdeme pevně dál!! —

Na zdar!

Jar. Košar, náčelník Sokola Slávského.

Provolání

ku Sborům Česko-Amerických Sokolů a české veřejnosti vůbec.

Na posledním sjezdu Sokolstva N. J. S. bylo jednáno též o tom, aby ku příštímu sletu Sokolstva v Čechách roku 1906 pořádanému, též vybrané družstvo sokolů amerických bylo posláno. Pro překážky nahodilé nedošlo však k žádné- mu určitému rozhodnutí a tím stalo se, že vyskvutují se nyní

po různu opět a opět nové návrhy na uspořádání různých výprav do doby té spadajících. Před krátkým časem rozhodnul se i Plzeňský Sokol, že vyšle k výše jmenovanému sletu Sokolstva v Čechách celé družstvo sokolů, které podílu má bráti na všech cvičeních a závodech Sokolstva v Čechách, aby podal tím obraz co nejúplnější o pokroku a vyspělosti Sokolstva amerického. Původně měli jsme v úmyslu věnovati pozornost svoji pouze vypravení družstva našeho, leč dle počtu dotazů docházejících výboru sboru našeho, jakož i různé členy naše, přišel sbor náš v poslední schůzi své k přesvědčení, že z výpravy pouhého družstva závodního snadno nová výprava Sokolstva amerického, nebo Čechů amer. do staré vlasti uskutečnit by se mohla. Uznáno též, že příkladu našeho následovati by mohl i mnohý jiný sbor náš, čímž při příštím sletu zastoupení amerického Sokolstva nás co do počtu důstojným by se stalo. Z důvodů těch dán byl výboru Plzeňského Sokola pokyn, aby rozšířil činnost svoji i mimo sbor náš a to nejen na kruhy sokolské, ale i širší společnost naši. Konajíc tímto povinnost svoji oznamuje cestou touto níže psaný výbor, že na uskutečnění hromadné výpravy přípravné práce zahájeny byly a upozorňuje každého, kdo o podnik náš by se zajímal, aby na výbor Plz. Sokola, který všechny další záležitosti výpravy se týkající říditi bude, se obrátil. Sbor Plz. Sokola má na zřeteli hlavně a jediné mravní úspěch Sokolstva amerického, jakož i Čechů amerických vůbec a proto upuštěno bylo též od křiklavých reklam a oznamování výhod nesplnitelných, ač nepopírá, že při společné výpravě jistých výhod docíleno bude. Proto každý, kdož v úmyslu máš o příštím sletu Sokolstva českého ještě jednou rodnou zemi naši navštívit, spoj se s námi a my doufáme, že kroku svého litovati nebudeš. Naši jedinou snahou bude nyní, aby příští výprava a návštěva naší zlaté, stověžaté matičky Prahy setkala se s úspěchem takým, by nejen nám ku cti, ale i k radosti našich bratří zámořských dopadla a proto každý s důvěrou obrať se na sborem našim pověřený výbor, který každému s radostí potřebné vysvětlení udělí. Na zdar!

Za Plzeňský Sokol: Rudolf Hurt, 637 Blue Island ave., Jan Klaus, 715 South Morgan St., Josef Babka, 667 Throop St., výbor.

* * *

Již několikrát poukázali jsme v listu našem k tomu, jak záhodno, by o příštím sletu Sokolstva v Čechách i N. J. S. náležitě zastoupena byla. Očekávali jsme stále, že některý sbor předloží prostřednictvím V. V. celou záležitost sborům N. J. S. k uvážení, ve formě určitých návrhů, za tím účelem, by zjistilo se, jak daleko sbory naše příznivě na podnik námi navrhovaný pohlíží, leč čekali jsme až dosud marně. Provolání Plzeňského Sokola výše uvedené považujeme proto za první rozhodný krok v otázce této, a přáli bychom si, aby u sborů našich nastalo bez povšimnutí. Aby však správně pochopeno bylo, oč jedná se nám, a oč jednati mělo by se celé N. J. S., jest, že přejeme si, aby na příštím sletu Sokolstva v Čechách zastoupení jsme byli, nejen všichni bez rozdílu, alebrž v družstvech, aneb družstvy cvičenců vybraných, kteří u příležitosti sletu podali by ukázkou vycviku našeho, kteří s důvěrou ve výsledek dobrý pustiti by se mohli i v mužný zápas o palmu vítězství na závodisti s gymnasty národů jiných. Zamlouvá se nám proto, že v svolání Plz. Sokola hlavní váha klade se na vyslání družstva cvičenců schopných, kteří podílu bráti mají nejen snad v průvodu, hostině a jiných slavnostech, ale na prvním místě na cvičeních a závodech samých.

Jest tomu teprve rok, kdy o otázce této jednáno bylo i na posledním sjezdu N. J. S. Pamatujeme se dobře, že při jednání o tomto předmětu návrh podobný padl. Stalo se tak nikoliv snad proto, že zástupci sborů návrhu nepřiz-

nivi byli, jako spíše pouze proto, že rozhodnouti se museli ze dvou návrhů pro jeden, a sice: buď pořádati výpravu borců ku sletu Sokolstva v Čechách, aneb pořádati cvičitelský kurs N. J. S. Z ohledů finančních bylo možno rozhodnouti se z uvedených návrhů pouze pro jeden a tu na vlastní doporučení výboru na tělocvik, rozhodnuto pořádati kurs cvičitelský, následkem čehož od pořádání výpravy do Čech sešlo. V posledních okamžicích jednáního sjezdu stalo se však, že podivným usnesením novým i pořádání kursu úplně poraženo bylo, čili jednoduše vypadlo, a tak stali jsme se svědky, majíce rozhodnouti se z návrhů dvou pro jeden, porazili jsme návrhy oba. Na chybu tu poukázali zástupci mnozí hned, však spokojiti se museli výkladem, že otázka výpravy do Čech sborům N. J. S. k odhlasování předložiti se může, pozná-li se, že k uskutečnění podniku podobného dojíti by mohlo.

Nyní nestává již zcela žádné pochybnosti, a začátek učiněný Plz. Sokolem nasvědčuje, že od pouhých náhledů přešlo se k činu, a na nás jen, abychom starali se, by všichni přiložili jsme ruce k dílu, neponechávajíc zastoupení Sokolstva amerického při sletu Sokolstva českého na bedrách sboru jediného. Nám nezáleží mnoho na tom, kdo ty výpravní slasti vyřizovati bude, nám záleží však na tom, aby zastoupení bylo pokud možno největší a nejdokonalejší, zastoupení Sokolstva amerického možno-li, a tu nemůžeme upříti, že při spolupůsobení N. J. S., a po případě jednot druhých, rozhodně větších a lepších výsledků by se docílilo, tak jako upříti se nemůže, že sbor jediný nemůže postaviti družstvo tak dokonalé, jako celá N. J. S. mimo jednoty druhé. Otázka peněžní dnes není rozhodující. Při dobré vůli a praktickém rozvržení nákladu na účastníky, snadno by se vydání zapravilo. Čeho nechce se obávat sbor jediný, to nemělo by tím méně odstrašovati celou N. J. S. a s ní jednoty druhé, od podniku tak velkolepého. Naši zásadou vždy jest, bylo a bude, stále novými a novými podniky udržovati a zvyšovati ruch cvičícího členstva. Přejeme proto i podniku tomuto a doufáme, že v čase co nejkratším určité návrhy sborům našim předloženy budou a že i příznivého vyřízení se dočkají. Čas plyne jako voda a proto chceme-li aneb máme-li něco ve prospěch vyslání družstev našich na slet v Čechách podniknouti, musíme přípravy k tomu v čas zahájit, čímž jediné úspěch se strany naší si zajistíme. Na zdar!

Tělocvik to byl, jenž těla řecká napořád šlechtil, a tělocvičny to byly, jež umělcům živé krásné vzory pro tvoření jejich napořád poskytovaly.

M. Tyrš.

Věda, umění a práce.

— Manželé Vratislav a Gabriela Mudrochovi meškali v Chicagu, kdež na počest jejich a prospěch pořádali čeští umělci společně s Českou Besedou veliký koncert ve dvoraně Plzeňského Sokola a sice, dne 19. m. m. Manželé Mudrochovi měli vystoupiti o českém dnu v St. Louisu. Jak známo, nestalo se tak, za to však naši v Chicagu o to tím lépe je přijali. Návštěva byla značná, jakž se píše, a že očekáváno bylo vystoupení páně Mudrochovo, virtuosa na housle jako jeho paní sopranistky dychtivě dá se myslíti. K tomu ovšem napomáhaly veškeré jejich úspěchy v Americe, Austrálii a jinde, vedle romantického kouzla a nádechu všeho co se stalo. Byli očekáváni a přátele své nikterak nesklamali. Hra páně Mudrochova jest nejen technicky dokonalá, ale nanejvýš cituplna, jako krásný zpěv paní jeho. Tak aspoň se nám sděluje.

— Podívali jsme se minule na výstavě světové i do bulharského oddělení, když byli jsme se seznámili se zástupcem

téhož, v Sokolně místního sboru, s M. F. Steffanovem. Divili jsme se opravdu, že bratři naši Bulhaři byli s to zmocni se na samostatnou výstavku toho druhu, co zatím my Čechové doma ve vlasti staré samostatných pavilonů a výstavek na trhu světovém, jako bychom ani nepotřebovali, o nás tady v Americe ani nemluvě. My spokojíme se s nějakým tím bazárem, vystavíme mnohé, pěkné a užitečné na státních výstavách, okresních, "fairech" a pod., ale abychom se zmohli i na něco většího u tak vzácných příležitosti jako jest světová výstava, k tomu nám schází dosti rozhledu, odvahy, energie a praktického pochopení. — Bulhaři tím, co vystavují, velmi pěkně se reprezentují a dokazují, že jejich 10 milionový národ, jenž nedávno teprvé jařmo turecké pomocí Rusův shodil, směle se má ku práci na poli průmyslu, obchodu, výtvarného umění a pod. Bulharské oddělení je pěkně a prakticky uspořádáno a nalézá se tu vše, co by Bulharsko mohlo do ciziny vyvážeti. Uprostřed rozsáhlého prostranství bulharského oddělení vypíná se mohutná skála, na níž ozbrojen číhá Turek se slidícím psem na v jeskyni skalní ukrytého Bulhara. Timto jediným výjevem předvádí se obecenstvu celé dějiny bojů Bulharů se sverepým Turkem. Skála ta zároveň slouží za výkladní praktickou skříň, v níž vystavuje M. F. Steffanovi pravý bulharský růžový olej jemné vůně. —

— Zmínili jsme se již o pamětním spisu, který vydala americká Slovač u příležitosti mezinárodního kongresu míru a odevzdala zástupcům Uherska. Memorandum u té příležitosti rozhodně na Slovač aspoň upozornilo, jinak jest však s adresou Čechů a adresou Slováků, které sestavilo Vseslovanské sdružení a uveřejňuje v "Hlasu." Na papíře se slova ta krásně vyjímají, ale praktický výsledek jen utekl. není jej a nemůže býti. Dovolávat se spravedlnosti u rakousko-uherské vlády pro Slovaky aneb Čechy ve vlasti staré, námi občany země této nemůže ovšem mnoho škodit, ale také neprospěje. V době, kdy zasedal kongres míru, tu již by to mělo aspoň nějakého významu, ale teď jest jen "post festum" a napodobení Rovnianků atd., jakých náhodou my nemáme.

— Ta česká Amerika zdá se, že až příliš přitažlivou, ač trochu klidu by jí neškodilo a odpočinku. Rádi vítáme naše umělce české, ale jak se zdá nebude se nám již co nevidět dostávat dosti superlativů, abychom ty různé "puffy" psali aspoň trochu vždy jináče, zejména pak, když ten veliký umělec, neb umělkyně zapomene uznat vše, co jste slovem i písmem proň v listech našich i jiných odborných po měsíce napřed byli konali. Někdy trochu více taktu neškodí! Víme co se sluší, ale víme také, pokud naše povinnosti sahají a pokud ne i vítáme dnes také my z Čech přijedší sem trio českých umělců, již jsou: Viktor Kolář, houslista, Al. Reiser, cellista a slečna Markéta Volavá, pianistka. Kolář, ačkoli hoch teprve 16letý, stavěn je professorem Ševčíkem vedle Kubelíka. Počátkem tohoto měsíce vystoupili již umělci v New Yorku, načež podnikli koncertní cestu po Spojených Státech a pojedou do Austrálie.

— Kovář Jan Mattas, v St. Louis, Mo., má zadánu žádost o patent na zvláštní podkovu, či spíše jenom "gryf" který se dá dle potřeby jenom odšroubovat a novým nahradit. Věc nanejvýš jednoduchá, avšak důmyslná.

— Studenti na státní universitě v Lincoln, Neb., zahájili v klubu svém "Komenský" zvaném opět činností. Budou opět pořádati různé přednášky a novým studentům vždy náležitě poskytují informace.

— V jednom shodujeme se s odbornými kritiky velkého listu hudebního "Etude", že není dobře vyplývat vškeru chválu v jakémkoliv "krkolomném" ovládní techniky toho, či onoho nástroje hudebního, jestli vlastní procítění schází a něha tónů vyluzovaných, jako není dobře vychovávat celou řadu "záračných dětí, virtuozů", jimž vlastní

podklad léta zkušenosti chybí, ne-li více, ať si již přichází odkudkoliv. Právě umění, jako věda pravá, jsou věci nanejvýš ošemetné, reklama jim může pomoci, ale u vlastní hodnotě nezmění ani zbla.

— S jménem některého z Dvořáků shledáte se často v družině herců společností amerických a kočujících. A jméno Ed. Dvořáka, který má divadelní školu v Chicagu skoro u všech větších společností má dobrý zvuk, znajíť jej téměř všude, zejména ti, kdož studovali u něho vynikající úlohy klasických prací Shakespeara. Tak jest v tragedii a ve veselohře, aneb lehčí operetce často setkáte se s jménem českým, ba známe celou družinu osmi členů, již vede Čech, Otokar Bartík.

— Slovanská, lidová a průmyslná výstavka pořádaná bude pod záštitou Slovanského sdružení v Clevelandu, O., od 21. do 27. listopadu t. r. a tu účastenství našich v každém ohledu mělo by býti co největší, jak pokud návštěvy se týče, i obeslání téže. — Výstavka bude rozdělena takto:

1. Vystavení různých předmětů, spadajících do oboru ornamentiky a domácích prací, jako: výšivky, tkaniny, pletené předměty, veškeré ozdobné práce, kroje, nádobi, skvosty, domácí náčiní, nábytek, hračky, tiskopisy, kresby atd. — vše, co dokazuje národní ráz a vkus.

2. Fotografie atd. krajin, měst a budov k upoutání pozornosti americké veřejnosti na krásy slovanských zemí k interesování turistů. — Fotografie z různých slovanských osad v Americe se zřetelem k objasnění našeho postavení a pokroku v této nové vlasti. — Sbírky slovanských časopisů a publikací.

3. Různé slovanské výrobky. Oddělení pro slovanské továrníky a obchodníky.

4. Odbor musejní pro historické předměty všech druhů. Pro každý den po čas výstavky opatřen bude krátký program hudební se zřetelem na slovanské lidové písně a na svéráznou slovanskou hudbu.

— Chicagský "Daily News" napsal minule, že ve svobodomyšlných školách nedělních učí se dítky naše nevěře, jakž povídal prý v baptistickém shromáždění ve Springfieldu nějaký Clissold, kazatel. Nejvíce však pány dopalují ty "Svobodomyšlné katechismy" a to, že se jejich nedělním školám kazí obchod, jakž onomu časopisu dobře odpověděl br. Buňata, jenž sám mužem jsa nanejvýš pokrokovým, jest mimo zaměstnání své učitelem na takové české nedělní škole svobodomyšlných v Chicagu.

— Když jsme čtli v loni v "Youth Companion" článek psaný Ant. Fialou o výpravě jeho k severní točně a přípravách, ani nás nenapadlo, že by hrozilo odvážlivému muži, po vědě práhnuoucímu, nějaké nebezpečí, a nyní se sděluje, že pátrání po výpravě Fialově jest marné, zmizela úplně. Tak aspoň sděluje W. S. Champ, který za výpravou Fialovou se vydal, avšak pro mnohé překážky dále se nedostal, nežli na zemi Františka Josefa, a tu po Fialovi stopa prý mizí docela. Výprava Fialova vyplula z New Yorku v květnu 1903, chtěj přezimovati na algerském ostrově a roku 1904 vypravit se k severnímu polu. Zdá se však, že plán se zhatil, neboť ani společníci Zieglerovi, již výpravu pořádali, o Fialovi nevědí.

— Čtli jsme nedávno v "Dennici Novověku", že clevelandské školy veřejné v paláci věnovanému výchově a vzdělání vůbec, na výstavě světové, výstavkou svou nad jiné vynikly, a zvláště ty školy, kde české žactvo u větším počtu se nalézá. Sami jsme se minule o tom přesvědčili, a co nejvíce nás potěšilo, že i tělocviku věnována školami v Clevelandu pozornost nejvyšší. U nás v Iowě, kde co profesor, učitel, aneb učitelka ještě výhody tělocviku pochopiti nechtí, až na malé výminky, raději různé mazanice,

jinž se říká kreslení, pěstují. Podle toho pak ty jejich výstavky vypadají a to téměř všech těch států, kde o vývin těla a zároveň ducha se nepečuje, tak jak by mělo.

— Br. Fr. Ondra, rodem Moravan, elektrik, který před nedávem teprve přijel do Ameriky a hlavně na výstavišti v St. Louis, Mo., pracoval, odjel minule do Paříže, do Francie, aby věnoval se práci na vynálezu svém, který bohatá firma francouzská od něho byla koupila. Br. Ondra patřil k T. J. S. a ač každý z nás mu štěstí přál, přece jen jsme se s ním neradi loučili. Vynález jeho jest velmi důmyslný a jednoduchý při tom. Jest to patent na výrobu láhví zvláštní soustavy, které se dají jenom jednou naplniti. Osvědčili se, budou mít veliký význam pro vyrábitele drahých likérův a podobných příprav, kteří tak budou zabezpečeni proti podvodníkům, ježto nebude možná láhev znovu naplnit nějakou lacinou smíšeninou a vydávati ji za původní. Ondra má patenty pro Sp. Státy, Kanadu Anglii, Francii a Rak. Uhersko.

— Profesori Dr. L. Niederle a dr. Jindř. Matějka z české university byli jmenováni dopisujícími členy antropologické společnosti ve Washingtoně.

— Dne 19. září 1904 pořádala nově se ustavivší Beseda "Šubrt" v Praze zahajovací koncertní Akademii, při níž vedle mnohých jiných umělců též Jos. Franc, česko-americký virtuos na lesní roh, svým vzácným uměním vybraný program obohatil a vřele byl přijat.

— Město Prague, Minn., se může pochlubit, že má v slečně Kateřině Slavíkové umělkyni, jaké není hned tak rovno. Na poslední státní výstavě obdržela za svou uměleckou ruční práci první cenu. Jest to již po třetí, co umění slečny Slavíkové bylo takto výstavní porotou uznáno.

— Wisconsinský guvernér Rob. La Follete ustanovil p. L. Alberta Karla z Kewaunee za delegáta k Americko-mezinárodnímu kongresu protituberkulovému, který zasedal v St. Louis od 3. do 15. října.

— Phil. Dř. Jirí Daneš a Fr. Plzák z Prahy, účastnili se sjezdu vědeckého v St. Louis, kdežto interparlamentárního sjezdu míru, jenž zasedal od 6. do 25. m. m. v St. Louis, účastnili se říší poslancové Dr. Otakar Pražák, Jos. Brdlík a Václav Karbus.

— Chicagská universita pořádá v těch kterých městech přednášky lidové a v Cedar Rapids, Ia., uspořádala jich celý cyklus v auditoriu vyšší školy. Pro nás zajímavě však, že vedle přednášek botaniky se týkajících, jsou v pořadu přednášky o všech kmenech slovanských, národu ruském a českém zvláště, jižních Slovanech, všech jich původu, zvláštní zvyky a kroje národní, umění a práce i vývin jejich na dobu dnešní vůbec. Přednášel o nich prof. Ed. Steiner, ze státní university v Ames, Ia., a sice tak, že jen za obeznámení kruhů amerických s velikým Slovanstvem mu vděčíme. Jeť on bystrý pozorovatel i posuzovatel z názorů vlastních, jež nasbíral v přímém doteku s různými větvemi slávskými, dosti cestuje. Po přednáškách vždy rád odpovídal na dotazy i zavedl pěkné rozhovory, jako minule o Jihoslovanech, kdy br. Palda na mnohé se jej dotazuje i mnohé mu pověděl. Našich při přednáškách bylo vždy dosti. Tak se také patří.

— Na místo poděkovavšího se br. A. Jurky z New Yorku, zvolen byl tajemníkem Hlavní Úřadovny svobodomyšlné jednoty a veliké organizace národní Č. S. P. S. br. F. Beck, v St. Louis, Mo. Br. Beck jest nejen dobrý sokol, ale síla výborná, jež dojista v novém úřadě dostojí požadavkům naň kladeným a těch věru není v tak velikém tělese málo. Jsme rádi, že tam opět bratr sokol za sokola.

Kdo se z předu chvástal, povždy již z předu vůli tu ztratil.
M. Tyrš.

Z našich kruhů.

— Také Župa Fügner-Tyrš v Chicagu uspořádala důstojnou oslavu narozenin prvního buditele národního Karla Havlička Borovského a sice v Česko Amer. síni, dne 30. října. Slavnostním řečníkem byl tu J. J. Král. A ku podivu některé spolky mají jméno brixenského mučedníka sice, ale přiměřené oslavy zapoměly, jako mnohé sbory naše.

— Jestli si přečtete modlitbičku časových odpustků v den, kdy papež Pius X. určil a zdržte se požívání lihových nápojů toho dne dostanete na 300 dnů odpustků. A jak pohodlně, stačí k cíli tomu jen předplatiti si "Měsíční Věstník" české katolické osady panny Marie, matky "ustavičné pomoci," v New Yorku šikovného pana pátera Prouta. Na takovéhle rozšiřování listu ihned tak každý nepřipadne, vedle různých zázračných a těch pravých ostatků svatých, které kněz ten má na skladě. To ale není vše; napočítali jsme několik oznámk v tomto "časopise", našich bratří, sokolů, jakož i oněch od Dělnické jednoty. Poslednější jakž se dozvídáme byli za tento "čin" jednoduše vyloučeni, našim asi dostane se ještě čestného diplomu.

— Nevíme, jak srovnává na příklad některý také sokol a obchodník se svým svědomím, když na příklad do "mariánského" Věstníku odpustkového v New Yorku dá oznámku a do listu své organizace nikoliv, nevíme jak svobodomyšlný a nikoliv ramenář může běhati po farách a učiti se udavačství, jen aby i u katolika prodal, zde u protestantů a tam mezi námi. Každý má volnost přesvědčení, pravda, však prodávati to své přesvědčení za pokřivený úsměv humbukáře, ramenářství říkati "snášenlivost" a k vůli tomu i proklínati předky drahé vlasti naší i obětě jejich na oltář osvěty, pravdy, toť nynější proud mnohých českých politických i jiných komediantů a bezcharakterních lidiček, již řídí se heslem: Kam vítr, tam plášť. A nejsmutnější jest, že jsou i naši, kteří se těší z ran dopadajících na tu naši volnost a myšlenky pokrokové. Čekati něco dobrého od ramenářů ziskuchtivých a snášenlivých, pokud jen jich se týče — pro to není ani jména, pro to je pouhé odplivnutí.

— Jestli plíce vaše jsou slabé a srdce choré nesmíte a nemůžete cvičiti jako jiní stejnou měrou V takovém případě tělocvik spíše na škodu by byl, nežli ku prospěchu vašemu, jakž každý lékař vám poví. Poradte se tedy s lékařem, nežli odevzdáte se zkušenému cvičiteli, jenž pak podle porady lékařské vykáže vám jen pro vás vhodné cviky. Tak měli bychom raditi každému, kdo po všelikém tom plýtvání zdravím přichází najednou k nám, abychom jej postavili tělocvikem opět na nohy.

— V pražských "Národních Listech" napsal spisovatel český Jan Havlasa o tom českém dnu našem v St. Louis, Mo., několik perných slov, která zaslouží rozhodně, aby i na místech těchto aspoň z části otisknuta byla. Sluší však dodat, že sokolové a sokolky úpalem slunečním na pochodu a při cvičení ve stadiu trpěli, asi tolik jako pisatel sám, jenž diví se, že v první restauraci a hostinci za stadiem, sám s druhy svými po cvičení našel — sokoly. Jestli od rána pochoduující, vysílení a unavení hledali bratři a sestry po poledních oběd i občerstvení v místnosti nedrahé a nejbližší, kdož se může diviti? Avšak k věci. Pišet' se: — "Z rána o českém dnu vyšel z města průvod sokolů. Jeli jsme na výstavu a tam jej vyčkali. Účastníci českého dne chicagského vypravují, jak tehdy na výstavě jen češtinu bylo slyšeti, jak průvod tři hodiny se táhl městem, co bylo nadšení a slávy. My nebudeme, bohužel, míti ve vzpomínkách na st. louiský český den ničeho podobného. Když krácel mimo nás malý průvod sokolský čítající sotva půl třetího sta účastníků a nikým nepovšimnutý, podivná nálada nás stísnila a už neopustila. Několik řad sokolek a něco málo

sokolů chicagských v našem sokolském kroji šlo v čele průvodu. Za nimi ostatní sokolové ve zkomolených, temnomodrých čamarách, v obyčejných košilích a s tmavými, plstěnými klobouky. V ohromných rozlohách výstavních průvod i jeho hudba ztrácely se jako v moři. Nebylo nadšení v řadách průvodu a nebylo vůbec nikoho, v kom by průvod mohl vznítit nadšení. Až do stadia výstavou prošel průvod s menší pozorností, než když čtyři pitvorně oblečení černoši jdou promenádou a vyvolávají nějakou atrakci v "pajku", v zábavném oddílu výstavy. Pomalu se za průvodem sbírala hrstka Čechů, bez valnější účasti a rozhodně bez radostného vzrušení. A tak vtáhli jsme do stadia. — Představte si prostor, jenž by pojal lehce asi 50.000 diváků a má v amfiteátru jen sedadel na 20.000. A v té rozloze — 267 diváků. A ještě méně cvičících sokolů v aréně, nestejně zarostlé travou. Jako svíčky v poušti — vzdychal přítel novinář, ale zapomněl říci: jako svíčky nehořící. Z tisíců st. louisých Čechů přišlo jich snad ještě méně, než z ostatních států Unie. Kdyby byla aspoň ta hrstka projevila nějaké nadšení, snad na chvíli by bývalo možno zapomenout na tu odevšad zející prázdnotu. Ale ani toho nebylo. A když jako mnozí jiní, znechucení a smutni odešli jsme ještě před ukončením cvičení, v první hospodě za stadiem našli jsme — sokoly. Lhostejnost a nesvornost Čechů v St. Louisu má na nezdaru "českého dne" hlavní podíl. Desítitisícová osada česká v St. Louisu bezpochyby byla by sama stačila na zachránění české cti v den tak významný, kdyby vedle rozporu s katolíky ještě osobní zájmy a lhostejnost nezasáhly rušivě v slavnost, která měla být reprezentací amerických Čechů a posilou v národním jich životě. Český den v St. Louis znamená pro nás jen veliké a povážlivé memento."

— Přinášíme na jiném místě obraz velkolepé a rozsáhlé budovy pravého domova svobodomyšlných, budovy Svobodné Obce, na rohu 2. a Dodier ul., v St. Louis, Mo., kdež mezinárodní kongres Svobodných Myslitelů se odbyval. Tu pod jednou střechou nalézají se spolkové místnosti Svobodné Obce a jiných spolků pokrokových, síně zábavní, knihovna, čítárna a co nejkrasšího, tolik a tolik tříd školy opravdu v duchu svobodomyšlném vedené. Člověk Němcům skoro záviděl, vida ty vzdušné, čisté a pěkné místnosti, kde ani tělocvik se nezapomíná. Zahrada rozprostírá se kol a hřiště pro mládež ty zde také jsou. Kolik pak máme asi my takových budov po celé české Americe, účelům našim zcela vyhrazených?

— Jak oceňují zesnulého K. Jonáše jiní a jak my? — Uvěřejňujeme v zájmu postavení pomníku tomuto velikému Čechoameričanu dopis ze St. Louis, Mo., i přičiňujeme k tomu, co napsal minule guvernér státu Wisconsin, G. W. Peck, posílaje příspěvek \$25.00 na pomník Jonášův. Napsal: "Byv seznámen s účelem Vaším postavit pomník dávnému příteli mému Karlu Jonáši, přikládám zde příspěvek jako malý důkaz lásky a přátelství k jednomu z nejvynikajících mužů tohoto státu, jenž ve svém oboru byl pravým výtečníkem, po celý svůj život neúmorným pracovníkem a povždy dokonalým gentlemanem. — Vzpomínám soudruha svého v činných letech '91 do '95 jako předsedy senátu, dobrého rádce ve všech záležitostech, jež mu bylo ve prospěch státu vykonati, a připomenu-li si nadlidskou práci, zaviněnou předčasnou smrt jeho, uvážím-li bolestnou ztrátu, již krajané jeho utrpěli, připadá mi jakoby člen mé vlastní rodiny odešel tam, odkud není návratu."

Doufám, že mi bude možno někdy popatřit na pomník jeho a osobně vyjádřit úctu k těm, již ctili a milovali Karla Jonáše." Sluší ovšem na zřeteli míti i tu okolnost, že psal tak pan guvernér před volbou, ale ať, nám přece mělo by být pobídkou.

— Minule odbývaly paní a dívky náležející ku sboru T. J. S. v Milwaukee, Wis., oslavu pětiletého trvání. Škoda, že nejsou s námi a sbor, který druhdy patřival k prvnějším v každém oboru práce na prospěch N. J. S. Co není, doufejme však, že záhy se stane.

— Nebylo letos mnoho těch sborů našich, které slavily výročí K. Havlíčka Borovského, jakž navrhl je nedávno přítel J. Borecký a bude-li jich příště více, prospěje se volně myšlence více, než-li i každoroční oslavou mistra Jana Husa a sice proto, že Husa dnes používají a jména jeho zneužívají veškeré sekty protestantské, metodistické a jiné, které chtějí chytit pár českých hejlů na vějičku. A pak nám svobodomyšlným vyčítají, že prý nemáme práva k Husovi se hlásiti. Pravda, k tomu jejich Husovi, jak oni jej líčí, my se nehlásíme, jako spíše k Husovi, jenž vždy a všude pravdu ctil a miloval. S oslavou památky Havlíčka ovšem bylo by jináče slavil by se muž lidu a z lidu českého, vzdělanec, nikoliv šovinista, fangličkář, ale muž britkého pera a národovec upřímný, nepodajný a neprodajný, sokol, jakými měli bychom býti my, kdož v této volné jsme zemi, a přec nemůžeme pochopiti šmahem ještě zásady a snahy věci nejlepší, mužů pevných charakterů.

— V Rockefellerově parku v Clevelandě, pořádány byly minule závody tělocvičné, k nimž jak sokolské, německé, tak anglické tělocvičné školy, ani obecných nevyjímaje, vyslaly své předáky. Zápas byl tuhý a tu tím s větší hrdostí a radostí zaznamenáváme, že čeští sokoláci vyšli ze závodů vítězně. V běhu do dálky 100 yardů byl druhým Ed. Votýpka, skočiv do dálky 18 stop 7 palců, druhým byl A. Votýpka, 17 stop 8 a půl palce. Ve skoku vyznamenal se též Jos. Šlapák, který obdržel třetí cenu též ve vzpírání břemen. Bratři Votýpkové vyznamenali se dále ve třech dalších závodech a tu není divu, že sportovní redaktori anglických časopisů oplývají o nich chválou.

— T. J. S. Čech v Clevelandu, jakž nyní se jeví, povstala ze sborů dvou T. J. S. Čech a T. J. S. Tyrš. Prvý sbor založen byl 2. listopadu 1879 a tak minule slavil své 25. leté výročí, kterážto oslava zdařila se úplně, jak v tělocvičné sboru, tak ve dvoraně budovy národní. Slavnostním řečníkem byl br. V. Šnajdr. Z původních členů zakládajících zůstala pouze trojice bratří: Jos. Bláha, Fr. J. Sluka a Jan Prošek. Jako přejeme jim vše dobré, tak sboru mnohý zdar. —

— Tihle sokolové jsou tak mnohemu nepohodlní, snad právě proto, že neradí podlezu a na pouhý úsměv lecjakéhos budníka, aneb úradů mnoho nedají. Tak T. J. S. v Berlíně, v Německu, jest také jedním se sborů pronásledovaných. Řiditeli obecních škol na nábřeží tempelhofenském, v jichž tělocvičně dosud měl místnosti český Sokol, bylo oznámeno, že český spolek musí na rozkaz provinciálního kollegia tyto místnosti opustiti.

— Pokud víme, byl to sbor T. J. S. Omaha, Neb., který prvý oznámil oslavu výročí narozenin Karla Havlíčka Borovského a hned v zápětí cvičitelský sbor Sokola Chicago rozhodl se důstojným způsobem oslaviti památku mučedníka brixenského, v den jeho narozenin. Slavnost pořádána v neděli večer, 30. m. m., v síni Sok. Chicago na Kedzie ave.

— Bibliografická kancelář Spolku českoslov. knihkupeckých účetních v Praze vydá "Český katalog Bibliografický" za r. 1898 — 1903, ku kterémuž připojí podrobný a pokud možno nejúplnější seznam současně vycházejících českých časopisů. Prosí tudíž vydavatele, aby ve svém vlastním zájmu jeden výtisk nejnovějšího čísla ku záznamu v brzku zaslali. Zásilky buďtež adresovány: Vojta Kudlata, Praha II., Černá ulice, č. 16.

ROZVRH LÁTKY TĚLOCVIČNÉ.

(Pokračování.)

Hodina	I. ČÁST HODINY: Cvičení prostná, pořadová; důležitá poučení	II. ČÁST HODINY: Skok a podpor	III. ČÁST HODINY: Cvičení ve visu
22	Otáčeti páže. Klopiti pěsti v polohách před-, u-, vzpažení, při stojí spatném i ve výponu.	Švihadlo 4. Poskakovati ve švihu, též s obraty.	Řebř. šikmý 5. Stoupati zadem; přidávati výšky.
23	Poučení o prostředcích proti rozšiřování tuberkulosity.	Bradla 8. Otáčení trupu ve vzporu pokos (vzpor zvyšováním).	Šplhadlo 7. Šplhati rukama přes sebe určitým přírazem do výšky libovolné.
24	Přerádování ve trojicích, též s mezikroky.	Bradla 9. Vzpor pobok zvyšováním.	Šplhadlo 8. Šplhati rukama za sebou i přes sebe.
25	Klony trupu s pohyby paží.	Švihadlo 5. Vběhnouti a poskakovati.	Řebř. váh. 6. Vis s doprovody (zvedati neb o-lybati nohy).
26	Zvedati kolena a paty, napínati nchy do stojů nožných.	Bradla 10. Výsedy za rukama s postupem v zad.	Šplhadlo 9. Šplhati na jednom laně kličkou (—průprava).
27	Tyč v poloze čelní, boční, šikmé, též na lopatky.	Skok daleký 11. Oddalování můstku, náběh též cva-lem.	Bradla 11. Závěs snožmo vnitř zvyšováním.
28	Přerádování žáků stojících ve dvou řadách proti sobě, a odčítaných ve dvojice; spoly vyměňují si místa přecházejíce na protější stranu, při čemž učí se slušnému vyhýbání.	Švihadlo 6. Vběhnouti, poskakovati a vyběhnouti ze švihu.	Řebř. šikmý 7. Stoupati předem, ruce na příčlích, přidávati výšky.
29	Chod trojkročný, též stranou a v zad.	Bradla 11. Vzpor pokos s doprovody, s delším vydržením.	Šplhadlo 10. Měna přírazu na jedné tyči, vývoj
30	Otáčení trupu, též s výdržemi paží.	Skok vysoký 12. Zvyšování motouzu, náběh též cva-lem.	Bradla 12. Z visu stojmo překot do vznosu skřem, též zvyšováním.
31	Nastupovati v kruh; zařadovati se v kruhu. Opakování chodů	Švihadlo 7. Přeskot švihadla kroužícího.	Řebř. váh. 8. Ručkování ve visu různým hmatem.
32	Tyče, též s ohýbáním paží.	Bradla 12. Výsedy za rukama ze vzporu s postupem v zad.	Šplhadlo 11. Měna přírazu na dvou tyčích.
33	Přerádování na pochodě. Ze zástupu dvojstap, pak čtyřstap; z toho pak dvojstap a zástup.	Skok daleký 13. Oddalování můstku, náběh krokem, klusem, cva-lem.	Bradla 13. Překot do vznosu o nohou napjatých, též zvyšováním.
34	Zatáčení čelní řady.	Švihadlo 8. Vskočiti do švihu a poskakovati.	Řebř. šikmý 9. Ručkování na spodní straně přidáváním pochytnutí.
35	Klus skřížný. Opakování známých chodů.	Bradla 13. Výsedy jednož vñ před rukama, též zvyšováním.	Šplhadlo 12. Na dvou lanech: Vysukování; průprava šplhání na dvou lanech.
36	Kroužení pažema v poloze před-, u-, vzpažení, při stojí spatném a ve výponu.	Skok vysoký 14. Zvyšovati motouzu, náběh krokem, klusem a cva-lem.	Bradla 14. Překot do závěsu za rukama, též zvyšováním.
37	Šikmé pohyby paží skrčených s případnými postoji kročnými.	Švihadlo 9. Klusati ve švihu.	Řebř. kolmý 10. Stoupati zadem, ruce na štěrinách, na příčlích.
38	Pochod různými směry: Lionův rej, směry rovné.	Bradla 14. Vzpor s ručkováním na místě a do rozporu.	Šplhadlo 13. Šplhati určitým přírazem známým způsobem.
39	Poklek ze stoje zákročného a předkročného, též s pohyby paží.	Skok 15. Daleko-vysoký v mírné výšce i dále.	Bradla 5. Vis plavmo — vývoj od závěsu před rukama.
40	Tyče. Známa cvičení též při pokleku. (Pokračování.)	Švihadlo 10. Přeskot do švihu a podběhnouti zpět.	Řebř. váh. 11. Shyb odrazem, hmat na příčlích i na štěrinách; spouštěti se se shybu.

Poznámky k našemu názvosloví.

(Příspěvek k posudku nynějšího stavu.)
(Pokračování.)

Úvaha tato sleduje hlavně důležité změny názvů, tedy ty, které pronikavě na soustavu naši působí; tím spíše pojednání musí značné přeměny přímo na soustavě učiněné, třeba že s názvoslovím nesouvisí.

K takovým náleží navrhovaná změna v pořadí odvětví cvičení na nářadí, o kterémž pořadí zmínil jsem se stručně již v ročníku XXIV. S. A., str. 165) zde budiž podrobněji uvážena.

Tyrš v "Základech" na str. 414.-7. uvádí odvětví ta v tomto pořadí:

"Cvičení nářad'ová a sice: a) na nářadích, skok prostý (do dálky, výšky a hloubky), skok útokem, skok o tyči, mety na koni a koze, cvičení na bradlech, na hrazdě, v kruzích, kolovadle, na řebrících a šplhání, dále pak cvičení k udržování rovnováhy čelící, na chůdách, kladině a na kouli."3)

Cvičení ta probírá a popisuje na str. 446.-39. — 511.-104. v pořadí

- A.) Skoky prosté: do dálky, do výšky (též dalekovysoký a vysokodaleký) a do hloubky.
- B.) Skoky útokem (do dálky, do výšky, dalekovysoký a vysokodaleký).
- C.) Skok o tyči.
- D.) Kůň a) na šíř. b) na dél b. m. c) na dél s m.
- E.) Koza a stůl.
- F.) Bradla.
- G.) Hrazda.
- H.) Hrazda visutá.
- I.) Kruhy a t. d.

2) K pořadí metů tam (na str. 147., roč. XXIV. S. A.) uvedenému zvlášť ještě dokládám:

a) K m. převratmo čítáme: přemety, překoty, kotoule; z přemetů nejběžnější jsou přemety napřed (podporem), jimž nejbližší jsou mety zánožmo (tak blízké, že o jednom tvaru z nich — zášvih — je sporno, zda náleží k m. přemetmo nebo k m. zánožmo): obojí dějí se otáčením prohnutého těla napřed o osu šířky. Z toho vyvozují někteří theoretikové, že k metům zánožmo v pořadí metů pojití se mají m. převratmo. Proti tomu lze namítnouti: z přemetů jsou sice nejužívanější přemety napřed, ty jsou však jen malou částí všech m. převratmo, které obsahují ještě ostatní přemety (nazad a stranou), překoty a nejbohatší kotoule; mimo to jako jsou přemetům napřed nejbližší m. zánožmo, tak zase překotům nazad jsou nejbližší mety přednožmo a přemetům stranou mety odbočmo; z toho všeho lze nejvýš odvoditi, že všechny tyto mety: odbočmo, přednožmo a zánožmo nesmějí uváděny býti až po metech převratmo, nýbrž že jim předcházeti musí třeba ne bezprostředně, neboť při všech více nebo méně tělo zvedáme buď otáčením o osu šířky, nebo hloubky, při m. převratmo pak děje se otáčení až do poloh střemhlav, tedy z pravidla měrou větší než při ostatních metech; přísně vzato i mnohé m. skrčmo a roznožmo tím způsobem provádíme, že aspoň o osu šířky trup nazvedujeme, což zejména při metech z podporu a v sestavách vůbec se provádí. Nelze tudíž jediné obrát ten za znak podstatný a tudíž i za dělidlo míti.

b) M. odchylmo uvedl jsem samostatně jako jeden z hlavních druhův metů, ač bývají společně s m. skrčmo uváděny; učinil jsem tak též proto, že mety skrčmo dost bohaty a tudíž jak vyšším tak nižším družstvům hojně cvikův poskytují. Ne tak m. roznožmo, které pro slabší družstva málo cvičiva na koni na šíř skýtají; z toho důvodu jakož i proto, že m. odchylmo jsou přípravou k m. roznožmo (na

Odvětví tato uvádí Klenka ve Sborníku na r. 1895 na str. 77. takto:

- A.) Skoky (daleký, vysoký, hluboký, útokem, o tyči);
- B.) Koza.
- C.) Stůl.
- D.) Kůň.
- E.) Bradla.
- F.) Hrazda a t. d. v témž pořadí jako "Základy".

Prvá odchylka od "Základů" je ve skocích.

"Základy" ve skupinu první A) pojímají skoky prosté, t. j. pouze silou nohou konané, ve skupinu druhou B) skoky útokem, tedy skoky mimo silou nohou též pružnosti nářadí (líhy) prováděné, neboť skoky odrazem o nakloněnou a silně zvednutou, však nepružnou plochu, tedy nepružnou líhu, Tyrš v tělocvik náš nepojal a tudíž s ním nepočítá; ve skupinu C) skok o tyči, který netoliko silou paží (z pravidla na pohyblivém nářadí) cvičíme.

Kde "Základy" rozlišují tato tři odvětví, tam Klenka staví jediné: skoky a čítá k nim nejen skoky prosté, ale také útokem a o tyči, tedy i skok smíšený, ač ostatní skok smíšený (mety) na pevném nářadí ve zvláštních odvětvích (koza, stůl, kůň) uvádí.4)

V té příčině je tedy Tyršovo dělení úplná a lépe odůvodněno, neměli bychom ho tudíž měniti.5)

Další úchylka jeví se v tom, že "Základy" uvádějí odvětví: kůň, koza, stůl, bradla, Klenka však "koza, stůl, kůň, bradla"; odůvodňuje to krátce takto: "Pořadí odvětví je též, jak jej sestavil Tyrš, jen stůl a koza jsou před koněm, poněvadž na těch průpravné cviky provádíme, jež pak na koni v sestavy mnohonásobné spojujeme."

a) Stanovisko "Základů".

"Základy" jednotlivé metové nářadí podstatně nerozli-

koní na šíř, stole) uvedl jsem je samostatně, aby po případě ve cvič. rozvrzích společně dle potřeby buď s m. skrčmo (na koze na dél), nebo s m. roznožmo (na koni na šíř a stole) uváděny byly.

3) Koule (Z. T. str. 511.-104.) bývala v Pražském Sokole užívána. Jako doklad toho, kterak názory o účelnosti a vydatnosti se mění, budiž zde připomenuto, že jsou jednoty, které kladiny, hrazdu visutou, skok hluboký, skok útokem i stůl metový (dávno ovšem již i kolovadla) ze spolkového tělocviku vyloučily (na př. "Sokol Vinohradský"). Také skok o tyči z jednot, které nemají letní tělocvičny, vyloučen byl; kde se tak nestalo, bylo to proto, že o sjezdu mezi závody zařaden byl. "Soustava sokolská" obsahovati musí ovšem též cvičení, kterých ve spolkovém tělocviku neužíváme, která však pro dorost úplně přiměřená jsou.

4) Pro srovnání s naším uvádím pořadí jiných odborníkův:

1. Aug. Ravensteina "Volksturnbuch" r. 1863. poprvé, r. 1868 po druhé vydaná ve smyslu Jahna, Eiselena, Spiese a dle zásad přijatých na sjezdu německých učitelů tělocviku (II. VIII. 1861.) spracovaná řadí cv. na nářadí takto:

- a) skoky: 1. vysoký, 2. daleký, 3. hluboký, 4. útokem, 5. švihadla dlouhá, 6. krátká, 7. skok o tyči.
- b) koza, c) kůň, d) stůl, e) hrazda, f) bradla, g) kruhy a t. d.

2. J. C. Lion "Die Turnübungen des gemischten Sprunges" (1. vyd. r. 1866, 2. z r. 1875, 3. z r. 1893) skoky smíšené (skok o tyči, mety) uvádí v tomto pořadí:

- A.) Cviky na koni (I. na šíř, II. na dél).
- B.) Cviky na živém koni.
- C.) Cviky na stole (I. na šíř, III. na dél, III. na roh).
- D.) Cviky na tělocvičné truhlici (I. na šíř, II. na dél, III. na roh).

suji, nýbrž kozu a stůl za koně jiných pouze rozměrův pokládají, kteréžto rozměry některé tvary sice usnadňují, kteréž však podstatně rozdílná cvičení nepodmiňují a také jich ani koza ani stůl nemají; jsouť veškerá cvičení na koze a stole obvyklá také na koni provedlivá a téměř všechna (až na výjimky) na něm též se provádějí. Proto ani na koze ani na stole není jiných druhů cvičebních: za to na koni nejen všechny druhy, ale také veškeré způsoby tvarův se vyskytují, mnoho pak je těch, které na koze nebo stole s obtíží provedlivá by byla.

(Pokračování.)

E.) Skoky na hrazdě (I. bez pružného m., II. s pružným m., III. na osedlané hrazdě t. j. s madly).

F.) Cviky na koze.

G.) Skoky společné (I. bez nářadí, II. na koni, III. stole, IV. stole a truhlici).

H.) Skoky na kladině.

I.) Skok o tyči.

Seřadíme-li druhy ty opačně a vynecháme-li ty, kterých u nás neužíváme, získáme tento pořad: skok o tyči, cviky na stole, cviky na koni.

Nebylo by správné rozvržení:

A.) Skoky prosté: daleký, vysoký, hluboký.

B.) Skoky útokem: daleký, vysoký.

C.) Skoky smíšené: o tyči, na koze, na stole, na koni.

Neboť na koni jsou jedním z hlavních druhův též "výdrže".

5) Základy soustavy naší (ovšem i každé jiné) spočívají právě jednak v určitém pořadí jich. Tyrš také výslovně v předmluvě své k "Základům" praví: "Posloupnost odvětí cvičebních, rozvržené na druhy, jak při cvičeních prostých tak i nářadových a konečně i návod kombinační a z největší části též pokyny methodické, vše to plný a odnikud nevypůjčený majetek náš, a k souvislosti mezi soustavou a methodou ve všem přihlíženo." (V kterém smyslu a za kterých okolností důvody methodické v té příčině spolupůsobily, vyložil v "Sokole" roku 1871. na str. 126. ad c) jakož i na str. 181.)

Proto rozdělení cvičiva měniti, nebo pořadí jinak stanovití znamená soustavu přepracovati, a tu třeba zvláště pečlivě si vésti, vše dobře uvážiti a jen ze závažných důvodův dosavadní měniti.

Ovšem nebylo by správně doslovně na všem lpíti, co "Základy" před více než 30 lety spořádaly; trvati na př. na tom tam, kde názory o účelnosti a povaze nářadí tak se změnily, že neodpovídají více zásadám, na kterých "Základy" stavěny, bylo by úzkostlivé lpění na formě a hřešení na duchu soustavy (stěžejní zásady soustavu naši podporující zaznamenány v "Sokole" roku 1871., z nich pro případ náš zvláště důležité jsou odstavce a), b), c) na stránce 125-127.

Klenka nepatří k těm, kdož z osobní záliby vše, co staré je, mění; některé novotiny jeho jsou dobře odůvodněny. Myslím však, že přece můžeme zůstat při původním všude tam, kde stejně závažné důvody pro to máme, a jen tam tedy měniti, kde snad rozmnožením cvičiva podstata nářadí se změnila.

Z olympických závodů.

Poslední tělocvičné závody, tvořící část pořadu olympických her, na výstavišti v St. Louis pořádaných, odbyvány byly dne 28. října t. r. pod dozorem A. A. U. V závodech těch zahrnuto bylo cvičení na hrazdě, bradlech, koni na šír i koni na dél, a sice o světové přebornictví jednotlivců. Dle pravidel závodních závoděno tu pouze ve výko-

nech volných (tři na každém nářadí); školních výkonů v závodech těchto nebylo. Pro každé nářadí určeny byly ceny tři a rovněž tolik též pro přeborníky hlavní, to jest ty, kdož největší počet bodů na všem nářadí docílí.

Jak ani jinak očekávati se nemohlo, přihlásili se k závodům těmto cvičenci jen nejpokročilejší a proto pro mnohého překvapením bylo, že všechny první ceny sebrány tu byly cvičencem jedním. Pro nás zajímavým při tom jest,

Ant. Heida.

že cvičencem tím jest náš první přeborník z posledních závodů N. J. S. v St. Louis, sok. Ant. Heida, člen Plzeňského Sokola, jemuž při mezinárodních závodech A. A. U. přiřknuto bylo pět prvních cen a sice první cena na každém jednotlivém nářadí a následkem toho i první hlavní cena přebornická, rekord to, jaký až dosud při podobných závodech žádným jiným závodníkem dosažen nebyl. Pořad hlavních přeborníků jest následující: sok. Heida první (161 bodů), turner Goetz druhý (139 bodů) a turner Honning třetí (128 bodů). Velký rozdíl v počtu bodů vysvětliti dá se pouze tím, že rozhodujícím činitelem byla zde všestrannost, t. j. stejný stupeň výcviku na každém nářadí, což hlavním ovšem činitelem i při závodech našich a to právě i sok. Heidovi při posledních mezinárodních olympických závodech k tak rozhodnému vítězství dopomohlo.

Karakter.

Sepsal Dr. Josef Durdík.
(Pokračování.)

Lidem, o kterých říkáme, že nemají mravní svobody, těm schází vůbec ducha; těmto Hamletům však schází pouze síla, srdnatost. Proto bývají mnohem více nešťastní. I jim upírají povahu, říkajíce, že, kde jediná podstatná známka schází, sama povaha schází. Ale stupňův, pokud se to děje, jest neskonale mnoho; neboť jak samo sebou se rozumí, mluvíme-li o síle, myslíme vždy relativně, totiž porovnáme vždy dva zjevy spolu čili měříme jeden druhým. Mimo to

každou neústupnost mít hned za známku povahy. Někdy je to pouhá dětinská tvrdošijnost, pouhý "justament", pouhá nucená nebo perfidní průba domnělé povahy. ("Ne a ne — just to neudělám, protože ty to chceš.") To jsou karikatury síly a nesvědčí o povaze. To připadá člověku tak, jako když někdo chtěje dokázat pevnost svou, postaví se proti stádu ovčí; ty se vyhýbají, to se rozumí — ale dokázalo se něco? Co se dokázalo? Snad že má ten hrdina povahu? I nikoli; nanejvýš, že mají ovce více rozumu než on. Další karikatura síly vzniká tam, kde všechno se upřilňuje; mnozí mluví tak, jakoby byli všichni lidé hlui, a nerozpočítají si místo a čas, v jaké kdy záležitosti sluší vystoupiti silou. To jsou oni nehorázníci, kteří mají všude síly nazbyt, a právě, kde by ji měli nejvíce zapotřebí, trpí velikým nedostatkem. Schází jim vůbec zmírněnost (temperance); právě síla uznává míru, přepjatost v mnohém případě činí dojem strojeného siláctví. Brzo k tomu, brzo k onomu bývá takový člověk ponoukán, a je-li jednou v proudě, unášen dále a dále. Tu však se osvědčí síla, kdy všemu stanoví míru: "až potud, a nic dále!" Ne nevhodně povědělo se, že, kdo sebe přemůže — jest největší rek. S nevolníky, o kterých jsme svrchu mluvili, stýkají se všichni slabochi velmi rozmanitě. Hle mladý Z. jest takový slaboch. Dokud cizí silná vůle vedla ho, konal vše řádnou svědomitostí a dostal se až na stupeň poslední; jen ještě krok, ještě jedno namáhání, a byl by se vyšvihl k místu, jež jedině příhodno bylo jeho chuti a jeho schopnostem. Tu však dávný vůdce jeho zmizel, a Z. byl ponechán sám sobě; i neuměl sebe vésti, roztříštil se, rozvodnil, zanedbal a vede život neutěšený. Jeho dary hnijí, jeho světlo plá v osamotí; plány jeho se vzdaly skutečnosti, a osamělý snilek žije se beznadějnou láskou k ženě, pro níž on žádného půvabu nemá. Marně mu domlouvá, marně jej povzbuzovati k činu. On nedělá nic zlého, ano mnoho dobrého, kdy se mu příležitost k tomu namane. Ale ani to dobré není velké a není vykonáno jarou rukou.

Jestliže nevolník nemá velkých a dobrých předsevzetí, sílu svou v malém jednání a ve výbuchu vášně utrací, tož slaboch má plánů a dobrých předsevzetí hojnost, ale síly ani k tomu, aby aspoň v ryčnou, divokou orgii se odvážil. Nevolník hýří, bouří, zpívá a nedělá si mnoho trudu; slaboch se stále obírá svou vůlí, a nemůže žádné chtění povznésti k činnému projevu. Nezdar, jež ve světě nalézá, sráží se v jeho srdci v tichý bol; elegický ton prochvívá jeho řečí, a poutavé, ba nanejvýš sympathické mohou býti výlevy takých srdcí, hledajících úlevy, kdy minula příznivá, ale promeškaná doba.

Slabost vůle projevuje se také liknavostí a nehybností. Jsoutě příčinou mnohého nezdaru, a mnohá dobrá věc zůstala nevykonána, protože byla na zejtra odložena. Mnohý člověk je neslaný, nemastný — jako nechutná voda — schopný jen chabých vášní, léká se, ale nikdy nerozzlobí. Mdloba jeho jest nepřemožitelná a tak nápadná, že dala vznik smělému obrazu: Lidé za živa mrtví. Ovšem k takovým nápadnějším vadám dává podklad a vznik tělo, organismus; toho nejen nechci popírat, nýbrž tvrdím ještě více, že i ku charakteru nejskvělejšímu leží důvod v organismu. Zde nám nezbývá však o protřásání a rozhodování otázek sporných, nýbrž jen o přehled skutečných zjevů povah.

Když si pravidla pro své jednání ustanovím, mám se jimi skutečně řídit. Ovšem dovede jen samosprávná osobnost vzdělati se na charakter, ale jakmile si zásady utvořila, odevzdá se jim tak, že se zdá, jakoby libovůle tato zmizela. Člověk chce dnes totéž jako zejtra. Neporuší žádné zásady, jest důsledný. Zná-li je už, vím, kterak se člověk zachová, kterak bude jednati; zásada provádí sebe samu — tak se zdá. Osobnost se nemíchá do toho se svými měnlivými nápady a chutmi; charakter čili obraz jeho dá se oddělit od majitele. Povaha nedůsledná mluví o zásadách, ale nedrží se jich, vy-

mýšlí si po případech jiná pravidla, podle kterých se prý spravovati chce, ale zachovává je, kdy se jí zlíbí. Každá zásada v pravé povaze je taková jako celek, tentýž drahý kov, jest to kus člověka a nic cizího; nic výminečného se nám do jeho obrazu nemísí, jest to on sám, jenž se nám povahou podává. Tuto vlastnost povahy nazýváme ryzostí. Protivou ještě lépe se objasní. Mnohý člověk má dobrou zásadu a plnívá ji; jakmile zavadí však o jeho osobnost, prohřeší se proti vlastnímu pravidlu. Básník chválí kritiku, když jest přísná, a sám také kritikuje přísně; jakmile někdy kritika i jeho plodův se dotkne, zapomene na svou zásadu a zpronevěří se jí. On soudí a jedná vždy správně, jen v tomto případě dovolí si výminku. Urotiva ryzosti jest tedy nepsrávnost, kusost, výminečnost. Co s nejtajnějším přesvědčením, se všemi zásadami nesouhlasí, jest z ryzí povahy naprosto vyloučeno. Tak říkáme, "ryzí zlato", v němž nic cizího, různorodého přimíšeno není. K ryzosti a důslednosti vztahují se verše z napominání otcova k synu:

To nade vše: Bud' věren sobě sám,
A z toho nutně jde jak z noci den,
Že na nikom pak false nespácháš!

A přece i důsledný, ryzí charakter dostane se někdy v polohy, že jeho zásady zdají se proti sobě v odporu býti, jak už svrchu bylo podotčeno. Tu tedy také v povaze se kryje spor, člověk sám sobě odporuje. Vzniká dissonance, kteráž musí býti rozřešena a převedena ve smír. Výsledek toho jest přece harmonie, ale harmonie zvýšená. V pravé povaze přese všecku různost zásad musí býti harmonie možná; souhlas je buď stálý, anebo se po každém porušení, po každém rozladění tím účinněji zjednáva. Souhlas charakteru záleží na příbuznosti všech zásad, na jejich spořádanosti a vzájemné podřízenosti. Ano, možnost sporů tím se nevyklučuje, jako v životě možnost bojů. Těmito spory a boji přichází ruch, hyb, rozmanitost, život v povahu. Jen výsledek má býti vždycky shoda a smír. Říkáme zkrátka: charakter má míti jednotu, a kdykoli se souhlas poruší, má býti s to, aby spor správně a dokonale vyrovnal. Charakter budiž jednotný a vyrovnaný.

Ne vždycky jednota charakteru vyslovuje se jediným cílem, jediným pravidlem vůle. To se stává teprve v případech kdy mezi nejvyššími pravidly vznikne spor. Pak se musí člověk rozhodnouti. Takové rozhodnutí děje se vždy po jakémsi boji, s namáháním, s útrapou. Nebo se člověk nerozhodne a kolísá, zůstane roztržštěným, kterážto roztržštěnost jest také zdrojem stále nelibosti. Proto:

Blaze, kdo si jeden čistý, smělý
Účel místo mnohých představí,
V němž by jako v centru měňaví
Pableskové všech dnů žití tleli.

K tomuto jednomu cíli jsou všechny snahy soustředěny (soustředěnost vůle). Ale nikoli se nevyžaduje, aby všechny prostředky, které volím, byly jednotvárné.

"Cesty mohou býti rozličné,
Jenom vůli mějme všichni rovnou."

Člověk, aby prospěl vlasti, neobmezí se na nějakou libůstku, ale působí mnoha směry najednou; říkáme, že jeho vůle má rozmanitost, obrací se k tomu i k onomu, povaha že jest mnohostranná, bohatá, plná. Proti ní stojí povaha chudá; totéž člověk, který uvízl na najušším povolání svém a pro nic ostatního smyslu nemá, v jednostrannost upadá, ano v bezohlednost a pošetilost. Jednostrannost může ovšem býti někdy prospěšnou, ku př. v průmyslu, kdež cvičení v jednom druhu práce jest původcem dokonalosti v tom oboru (rozdělení práce). Ale jednostrannost v povaze se nám nikdy nelíbí. Vede až ku podivinství, kterému se snad někdy obdivujeme, ale nikdy vzornosti nepřikládáme. Někdo má jakousi zálibu a podléhá jí tak, že ji všud provádí i tam, kde toho jest nejméně schopna. Takoví lidé

jsou sice silní, určití, jsou povahy, ale zabíhají někdy až v komičnost; jsou pevní, ale neobsáhnou svým náhledem a svou zásadou větší kus světa. Když k těmto požadavkům připojíme ještě požadavek síly, vynikne nám trojice slov, kterými se obyčejně ideál, vzor vůle naznačuje: Soustředěnost, obsáhlost i síla. Protivý jich jsou rozdrobenost, chudost i slabost, kteréž tím samým ze vzoru vyloučeny jsou.

(Pokračování.)

Tiché vody.

Román od Bohumila Havlasy. (Pokračování.)

"Služebnice, pane barone!" volala Bohdana.

"Dobrý den, mademoiselles! Mé dítě, jak se ti daří? Ah, v práci!"

"Pane barone, nepracuji," odvětila škádlivě Bohdana pozorujíc mrak na tváři Königsberkové.

"Také jsem to o vás neřekl, neb ani ve snu mně taková myšlénka nenapadne."

"Jste zlý!"

"Díky. Co pracuješ, neti?"

"Byla jsem ráno ve zdejší kostele. Schází tam skvostná záclona tabernakula, daruji takovou oltáři."

"Jak zbožna! Slečno, přál bych si, abyste nevytrhovala pobožné dělnice, vy, která nejste pobožná ani pracovitá."

"Barone! Slečno Amato, zastáňte se mne!"

Po chvíli odvedl baron milenkou. "Strýc patrně přeje slečně," řekla Amata kloníc se níže nad rámec.

Služebná dívka hleděla udivena na velitelku. "Milostivá slečna jest takřka členem rodiny."

"A zaslouhuje to, jest to roztomilá a dobrá žena."

"A krásná!"

Amata pozdvihla hlavu. Ústa její se otvírala, její tvář pokrýval ruměn, patrně se namáhala otázkou se na něho. Konečně odložila rámec a opřela hlavu na ruku pohlížejíc do dálky. "Krásná!" pravila snivě a umkla. Po chvíli řekla: "Víš-li, že i v klášteře honosily se mladší sestry krásou, chtěly býti krásnými, proč? Bojím se krásy, nechtěla bych býti krásnou."

"Ale jste."

"Boženo!"

"Odpusťte, velebná sestro!" řekla oddaně dívka líbajíc Amatě-Valerii ruku; "ale slyšela jsem první večer ubohého pana setníka, jenž takto s obdivem zvolal."

Jeptiška se zarděla. Z delšího mlčení vyrušil dívky příchod ředitele Kareše, jenž uctivě se pokloniv odejiti chtěl. "Hledáte někoho?" tázala se Amata.

"K službám, milostivá slečno; domníval jsem se zastihnouti zde slečnu Bohdanu."

"Přijde, odešla se strýcem. Není vám libo posečkat, pane řediteli?" Amata vidouc důvěrnost barončinu k zámeckým úředníkům osvojila si ji též domnívajíc se, že vlídnost taková jest její povinností. Ředitel přijal vyzvání a usedl hovoře s obvyklou uctivostí o všedních věcech. Řeč nebrala jiný směr. Tak se tázala Amata: "Co jest nového?" A ředitel kývaje kratší nohou vypravoval, že Sylvín, či — opravoval se — lékař odjel do hor k nemocnému, že se vrátí večer nebo zítra ráno, de Binelli že se jistě a brzo uzdraví dle slov doktorových. Vypravoval, jak na polích vše se má k životu. "Očekáváme hojnou ženi", mluvil; "bude-li milostivé slečně někdy libo, provedu ji v polích; procházky beztoho nařídil Sylvín. Odpusťte, mám zvyk nazývat pana lékaře křestním jménem."

"Služe Sylvín?" tázala se neř baronova vážně.

"Ano, ničema —"

"Co pravíte?"

Ředitel zaraziv se pohrával dlouhými prsty. "Prosím za milost, podřekl jsem se; milostivá slečno, pomněte, že jsem neotesaný hospodář."

"Aj, vy panu doktorovi nepřejete?" tázala se živě dívka.

"Já?" zvolal Kareš. "Vždyť mi zachoval čtyřikrát život!"

Dívka byla překvapena touto odpovědí. "Tedy jej uznáváte také za nedotknutelného?" pravila poněkud sarkasticky. —

"Chraniž bůh! Nikdo není bez chyb. V... prodělal také školu života a nebyl vždy tím vážným Sylvínem. Znal jsem ho ještě co nestálého, bouřlivého mladíka, a platil draze svůj bouřlivý život. Nyní mne roztrpčuje jedině."

"Smím se tázati, co?"

"Jeho klid, jemuž, ač léta již trvá, nemohu uvěřit, a jeho nešetření zdravím. Pomyslete, drahá slečno, já ubožák churavec jsem hypochondr, nedivno, ale proto pozoruji bedlivě též jiné lidi a nemýlím se, říkám-li: 'Sylvíne, nejsi zdrav'. A on se vždy na to usměje. 'Tělesně či duševně?' táže se, a ukazuje na prsa odpoví: 'Znám délku svého žiti.' O milostivá slečno, ten jeho úsměv jest mi pak démonický. Délku, jakou to délku? Přijde to — člověk ulehne — sten — vzdech — konec. Co délka! A je ho třeba!"

"Pozoruji velmi, že jste hypochondr."

"Milostivá slečno, hypochondr bývá někdy barometrem. A časoměr dobrý i nejšpatnější. Jsem hospodář."

"Víc nevíte nic nového, pane řediteli?"

"Hm, o panu baronovi. Udělil J...ským pohořelým almužnu, podporu jednou tak velkou jako kníže." Kareš se zasmál. "Milostivá slečno, úředníci, kníže, všichni budou se mrzet."

"Toť šlechtě od strýce!"

"Vždy šlechtěný," odtušil lakonicky ředitel ohlížeje se po parku.

"Čekáte na slečnu?"

"Rád bych — a pak musím k nemocnému potkal jsem jda do parku jakéhosi muže, přál si mluvit s panem setníkem. Když jsem u řekl, že jest raněn, však nikoli nebezpečně, uháněl pryč jako štván. O, má návštěva by jej pobouřila — a nesmí se rozčilit, vidíte pane?" zvolal "Má úcta!" Byl ten tam. Protivný chlap. Promiňte, račte prominout, jsem jen hospodář."

"Ochotně."

"Musím se zmínit panu de Binellimu o této návštěvě."

"Neznámo vám, jak přišel pan de Binelli k úrazu?"

"Vypravoval to baronovi. Uzřel spáti v houští zajíce. Maje při sobě bambitky k střelbě do terče chtěl jej zabiti střelil, zajíc udělal kotrmelec, setník se vrhl do houští chtěje poraněného lapit, než zmizel v houští. V tom vyjde rána z druhé bambitky, již držel v ruce. Vše se stalo v momentu. Větev musila zachytit kohoutek. "Jest mi skutečnou hádankou, jak se to mohlo stát," řekl. Ale stalo se... — V... vytáhl též kuli, jež se zaryla do masa u kosti; baron seznal, že se hodí do Binelliho bambitky. "Ano, abych nezapomněl, druhá pistol se již nenašla."

"Jaká to nebezpečná zábava se zbraní."

"Hm, pan setník jest již otužen."

"Pravda, vojín!"

"A tělem i duší. Myslím, že jest hrdinou ten mladý, příjemný muž. Byl jsem zaujat sám pro vojanštinu, když vypravoval o Mexiku, když líčil zuřivé bitvy, válečná dobrodružství. O ano, chtěl jsem býti v tom okamžiku vojákem, já krátkonohý, churavý, starý a nešikovný. Hm, mladost žádá — zdraví ne — zmužilost ne — to já — a potom voják."

Amata pozorně poslouchala. "Zbraň jest coš hrozné-

ho," pravila pak sama k sobě, "ale též cosi mocného. Ona imponuje."

"A všichni, kdož ji vládnu!"

Divka zarděvši se pohlédla vážně na ředitele klatického krátkou nohou a pohlízejícího parkem. V tom se ozval z blízké houštiny ženský hlas pějící ledabylo sentimentální verš, jakési padělání Musseta:

DOPISY

St. Louis, Mo., 15. října 1904.

Před nějakým časem učinili jste v časopise tomto zmínku o nevďčnosti našeho lidu, vůči svým zesnulým, záslužným mužům. Souhlasím úplně s Vámi. Jsme nevďční vůči oněm našincům, kteří vlastní píli a silou vypracovali se na vysoký stupeň, pomáhající všude šíření dobrého jména českého. A není jich mnoho, kteří i pak ostali stále našimi, když již vynikli. A ti, kteří pro lid svůj pracovali, jeho zájmy hájili bez zisku, s rodáky svými stále žili a cítili, zaslouží si právem trvalého vděku. Jedním z těchto byl Karel Jonáš. Málo jich bylo a snad ještě bude mužů takových. Mimo jeho zásluhy literární, myslím, že nejvíce zasluhuje uznání za jeho representování všeho Čestství vůči cizině; to co jest nám v této zemi nejvíce zapotřebí. Nuže, jak jsme mu vděční? Ani s tou myšlenkou uctěním památky jeho, postavením pomníku, nemůže přijíti k cíli, ani ku předu. V době naší, kdy Němci hledí na sebe upozorniti sochou Bedřicha Velkého, zde a jinde sochou Schillera, Goethe a j. v., Švédové, Italové opět svými, kdy Poláci vůdci Kościuskovi v Clevelandu staví pomník a v Chicagu též i jinde, my jsme nečinnými, my nenecháme se ani jinými povzbudit. Kdo učinil pro své krajany více, voják Kościuszko, aneb žurnalista Jonáš? Nuže, k skutkům! Liknaví-li jsou jiní, chopte se sdružení sokolská práce té! Ať sokol v každém úkolu národním je prvním. Nechť v brzkou rozmnoží se sbírky, nechť brzo vypíše se konkurs na model pomníku. Toť první kroky, které učiněny mají býti co nejdříve. A té práci volám při dobré vůli mnohý zdar!

Frant. Grimm.

Z Mt. Pleasant, v St. Louis, Mo., 27. října, 04.

Jelikož sbor náš jest opět již přes půl roku bez dopisovatele, tu nediv se, že žádná zprávička od nás nedošla, ač každý člen může dopisovati; dle usnesení, jsme všichni z nás dopisovatelé. Té výhody použití chci i já, ne abych se blýskal opět. Chci pouze ostatním br. jednotám a bratřím nechat vědět, co u nás "děláme." Že stojíme, toho jsou díky. Přípravný ruch — předzávodní uplynul — hlavní ruch — závody, přešel. Přešly i ty slastné, křepké chvíle a okamžiky, kdy dleli hoši new-yorští a jiní u nás, na něž "vyvalovali" stojatí naši očičky a na "duchnu mojí slibovali sobě", že hned, jak započne se opět se cvičením, že jako začnou též — slyšel-li jsem dobře, něco jako cvičit. — Cvičit! Rozohní pohled na "echt" hochy, ale, že jen rozohní a nic více! Ti hoši však mají v sobě sokolskou krev, totiž ti z New Yorku; z těch si příklad neberme, to by nám k duhu nešlo. Nám mnohem lépe, těm usedlejší, svědčí takhle pěkné posezení, karet pohrání a pobumbání; tak to po sokolsku umíme. A těm mladším — rohů je v každém městě dost, pasažerů i děvčat též, a tu již večer blaze s retkou ve rtech uplyne a což tělocvična? Cvičit! To tak! Já se vám tam budu dřít! O, ty krvi sokolská! — A proto tak pevně stojíme! Než neukvapuj se ty pero moje. Zde stává sbor sokolský; jeho povinností, v jeho věci a zájmu jest, aby veškeri tito pobloudilí přišli k poznání, aby poznenáhlu byli zasvěcováni do vznešených myšlének našich zásad sokolských a snah vychovávacích. Však těžko povinností sboru sborem plnit, když družení celé jak zdá se, všemu

pokroku se vzpírá a vyskytne-li se přec některý člen, jenž směr v chaosu tom by chtěl naznačiti, tu z pravidla pohoří. — Minulý náš dopisovatel postavil nám do programu pořádání přednášek, ne ani on, i hl. stanovy sborům tak kážou, ale hýbe se v tomto směru moc račím krokem. My máme výmluv tak moc a ku podivu, na vše se ty výmluvy "pasují". Myslím, že bychom to mohli alespoň zkusiti, uspořádati přednášku, vyložit při tom, kdo má hlavní užitek z toho "dření" v tělocvičně, proč platit 35ctů měsíčně zadarmo, nač nechati molům žráti pracně vyzebranou knihovnu, k čemu nechati tlít náčiní tělocvičné, nač mrhati neplodně zdravím v dupandách a okukování rohů a nač mrhati noci čertovými obrázky, jak dobrá matička má karty nálady, a tak do nekonečna. Proč odmítati od sebe každý krapet toho poučení, sebevzdělání, poznání účele, k vůli nimž k "Sokolu" patříme? Mám ve zvyku, nevím též proč, hleděti na sokola vždy co na muže jiného, lepšího a proto snahou každého jedince ze sdružení našeho má býti, vyšinouti se na sokola, jak jej nazýval náš Tyrš. Příště něco z tělocvičny naší. Na zdar!

Frant. Široký.

St. Louis, Mo., 29. října, 1904.

Poslední tři měsíce zanedbal jsem svoji povinnost nepodáv žádných zpráv ze sboru našeho, ač rád konám, co mi uloženo.

Po všech těch různých vzpomínkách po sletu jde vše stejným tempem dále. Činnost v našem sboru na jedné straně se zvýšila, kdežto opět se vyskytly jiné nesnáze. V tělocvičce se nejeví žádný velký přírůstek, členů cvičí stále od 25 do 30, kdežto žactvo se drží, jeť přírůstek a návštěva denní školy jen uspokojivá. Na neděli, 18. prosince t. r. připravuje náš cvičitel zkoušku a veřejné cvičení žactva, při které příležitosti budou žáci obdarováni dle své zásluhy a pilnosti. Sbor povolil opět větší částku na dary.

Mnohdy přemýšlím, proč sokolské sbory vydávají velké obnosy peněz ročně na tělocvik, na výchovu mládeže, na vzdělání členů svých v tělocvičce i v kruhu širších uvědomění, co tu domlouvání v každé schůzi. Horujem: "Pěstujeme tělocvik", a když přijde cvičební hodina jsou tam ti sami jako dříve, jen ti pouze, kteří prospěch tělocviku a vývinu těla i ducha uznávají, aneb mají v tělocvičce vlastní zábavu, jsou všude v menšině. Každý sokolský sbor má několik odborů, hlavně pěvecký, divadelní a k tomu se přidruží ještě několik menších klubečků, tak že členstvo pak neví, co dřív zastávat. Zde ve zpěvu, tam v tělocvičce a na divadelních zkouškách se unaví a nedělá pak docela nic, ba mnoho je těch, kteří nikdy nic nedělají. Škoda, že sbory sokolské jsou jen na sebe odkázány a svoji jen podporu a proto musí hledati hmotnou pomoc zase jen mezi sebou a částečně ze zábav atd. — Není to dlouho, řekl jsem jednomu našemu sokolu, proč nejde též do cvičení a nepěstuje též jen pro své zdraví, vždyť ten čas mnohdy ztráví a zabije rozličně. Odpověděl mě: "Jo, musím chodit na zkoušku, hraje divadlo, sbor musí z něčeho vydělávat, to víš, s tělocvikem by se neužil!" Ano, milý bratře, dle Tvého máš částečně pravdu, ale dovolu mi připomenouti, že zkoušky nejsou každý večer. Co ztratiš na tvém zdraví jinak na to nepomyslíš, ač který účel se mi zamlouvá u sboru, tomu se věnuji — však tělocvik má býti ten první zda-li chceme býti sokoly a chci-li účinkovat při divadle, jsem jen ochotník. —

Každý člen sokola má dobrou příležitost v řadách našich se vzdělávati. Proto by bylo dobře vedle všech povinností veškeré další rozdělení členstvu tak, aby nikdo

nebyl přetížen a unavován zastáváním více úřadů neb výborů. Na některého člena se vloží někdy mnoho, a tak i v horlivém nadšení se unaví a unaviti musí a nechá všeho.

Sokolové, nyní je vhodná příležitost, nastanou volby činovníků a výborů pro příští rok, zastávejte dle vaší možnosti úřady a výbory, buďte činnými a zda-li doposud pracuje 50 členů, proč by nemohlo práci vlastní zlehčit a zastat počtem větším. Každý toho uzná a bude se s radostí podílet současně v jiných účelech a tak snáze několik lenochů a liknavých pohřešíme.

Na svobodomyšlném sjezdu mimo prof. J. J. Krále, zástupce Stráže Osvojených a Svob. Obcí českých byl za N. J. S. br. dr. J. Rudiš-Jičínský. Vedle nich též naše Jednota zvolila tři zástupce: br. V. Netta, J. Fr. Holmana a Aug. Tesaře. Od jiných českých svobodomyšlných organizací zástupců naprosto nebylo. Toť nový důkaz, že Sokolstvo se věnuje a obětuje při každé příležitosti, kde se jedná o povznesení duševní a snahy pokrokové.

Minulého měsíce sbor náš ztratil jednoho dobrého sokola ze svého středu, br. Frant. Jeřábka. Zemřelý byl dobrým sokolem a milé povahy. Před lety věnoval se výhradně sokolu, až v poslední době, kdy mu poměry vedle choroby nedovoľovaly, ale proto vždy rád dlel mezi bratry, vzpomínaje dob dřívějších. Proto budiž čest památce jeho a soustrast všech nás pozůstalé rodině. —

Dne 28. t. m. zavítal do cvičení sokol Hejda, člen Píseňského sokola, z Chicaga, Ill., aby nám podal zprávu svého výsledku v závodění na světové výstavě. Docílil toho, co sám neočekával, zvítězil na všem náradí, dostav pět zlatých odznaků. Že docílil tak velkých úspěchů Čech. sokol, musí nám všem zalichotiti a přáli bychom si, aby takých sokolů jako br. Hejda se v řadách sokolských vypěstovalo více. Na zdar!

Václav K. Triska.

Ze Župy Východní v New Yorku:

Zápis ze schůze výboru, odbývané dne 19. září, 1904. — Zápis z pravidelné i mimořádné schůze minulé po přečtení přijaty. Dopis sboru z New Bedford, Mass., ohledně přistoupení k N. J. S. čtena přijat. Zpráva výboru vyslaného k této jednotě s povšechným dobrozdáním o jednotě té přijata. Úhrnné vydání spojené s touto cestou obnáší \$33.35 a třetinu této sumy platil Výk. Výb. \$10.60, tudíž zbývá k vyplacení žup. výboru \$22.75. Zpráva náčelníka o jednotě v Curtis Bay, Md., byla neúplnou. Jednatel má dopsati jednotě "Blesk" v Baltimore, ohledně cvičitele br. Al. Pokorného. Oznámeno, že jednota v Bohemia, L. I. byla vyloučena ze svazku N. J. S. Usneseno, by br. jednatel dopsal na členy vyloučené jednoty, zda-li by byli volni odprodati některé těl. náradí, pro novou jednotu v New Bedford. Zpráva náčelníka i pokladníka přijata. Oznámeno, že založena má býti nová jednota v Patterson, N. Y., tudíž pověřeno bratrům Sýkorovi a Knedlhansovi, kteří se tam účastní veřejného cvičení, by hleděli jim vysvětliti bližší podrobnosti v zájmu tělocvičném. — Žádost jednoty "Svornost" z Morrisania, o cvičitele pro tuto, po delším rozhovoru zamítnuta s usnesením, aby jednatel jim vysvětlil v dopise, by hleděli si ze svého středu cvičitele vybrati. V záležitosti odbývání župních závodů v roku 1905 usneseno dopsati jednotám "New York", "Fügner" a "Svornost", zda-li souhlasí s pořádáním těchto závodů v okolí města New Yorku a na rozpočet pokud vydání a příjmu se týče. —

Zápis ze schůze dne 16. října, 1904.

Starosta E. Hampl zahájil schůzi. Nepřítomni br. Sklenka, Vokál a Sýkora. Zápis z minulé schůze po pře-

čtení přijat. Br. F. Huml, z Bohemie, L. I. nás uvědomuje, že náradí T. J. Sokol v New Bedford, Mass., byla přijata do svazku N. J. S. a přidělena k župě naší. Výbor odevzdává nové župní stanovy 1000 kusů a účet na \$13.00 poukázán k výplatě. Vedena stížnost na br. Al. Pokorného, cvičitele jednoty v Curtis Bay. Jednoty pro pořádání příštích župních závodů mimořádných mají býti požádány o zvolení po dvou členech do výboru pro zadání a vyhledání parku pro závody. Jednotě v New Bedford má býti dopsáno ohledně cvičitele a náradí.

J. A. Knedlhans, jednatel.

Zpráva jednatele Župy Střední.

St. Louis, Mo., 27. října, 1904.

Zápis ze schůze Ú. V. Župy Stř.

Schůze 20. října, 1904.

Starosta br. V. Šedivec zahájil schůzi. Z členů nepřítomní: Janda, Ulrich, Redl, St. L.; Holman, Mt. Pl. Zápis ze schůze 4 min. schůze čteny a přijaty. Po přečtení stanov Župy Záp. usneseno, by jich bylo při sestavování našich použito. Starosta Šedivec a jednatel mají do příští schůze opis žup. stanov předložiti. Na příště má jednatel každou schůzi Ú. V. poštovními listky svolati; povolen tisk 150 pošt. lístků v účel ten. Zvolen jest tříčlenný výbor účtující: A. Tesař, L. Loeffelman a Fr. Kalista. Záruka pokladníka ve výši \$300.00 a jednatele \$100.00 býti má; přijato. Služné pokladníka usneseno, by obnášelo \$1.00 ročně. Usneseno požádati za nového člena, neboť br. Ulrich (St. L.) nenavštěvuje schůze. Volba pokladníka opět odložena do listop. schůze. Na zprávu jednatele, že dosud jeden sbor dluhuje za I. půl leti 1904, usneseno zaslati účet po uplynutí III. čtvrtletí za celý rok 1904. Jest přijato. Přijem a vydání žádné. Na zdar!

Fr. Široký, jednatel.

Zápis o schůzi výkonného výboru N. J. S.

New York, dne 31. října 1904.

Starosta F. Martyny zahájil schůzi za přítomnosti všech členů.

Zápis ze dne 5. září a 3. října po přečtení přijat.

T. J. S. Manitowoc zasílá dopis, v němž žádá, by V. V. zaslal jeden výtisk Památníku tamnější knihovně; žádosti vyhověno a jednatelem uloženo, by jeden výtisk zaslal.

T. J. S. San Francisco žádá o přijetí do svazku N. J. S. v počtu 29 členů, zároveň zasílá patřičný poplatek. Žádost přijata a T. J. S. San Francisco byla co člen N. J. S. prohlášena.

T. J. S. New Bedford, Mass., oznamuje, že veškeré knihy a tiskopisy, jednatelem zasláné, obdržela.

Br. dr. J. Rudiš-Jičínský zasílá dopis, že se sjezdu svobodomyšlných v St. Louis účastnil a že sjezd onen trval 4 dny, a sice od 15. do 19. října.

Br. Čermák spoluredaktor S. A. žádá, by mu byly V. V. předplaceny Sokol Pražský, Věstník a Prapor. Žádosti vyhověno.

Na odporučení bývalého náčelníka župy Střední, br. Heislera, má být T. J. S. Tábor náhrada za vydržování těl. školy vyplacena.

Těl. Sbor Dívek a Paní v New Yorku se hlásí v počtu 216 členkyň za člena Nár. Jed. Sok. Žádost tato byla přijata a Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku byla co člen N. J. S. prohlášena.

Následující Jednoty zaslaly zprávy a rozličné poplatky: T. J. S., Baltimore, zprávu a \$58.90.

T. J. S., Crete, zprávu a \$22.10.
 Sbor Sokolek, Baltimore, poplatek \$3.15.
 T. J. S. Fugner, zprávu a poplatek \$28.40.
 T. J. S., So. Omaha, zprávu a poplatek \$21.80.
 T. J. S., New Bedford, druhou splátku na nářadí \$40.00.
 T. J. S. Black Wolf, zprávu a poplatek \$8.80.
 T. J. S. Omaha, zprávu a poplatek \$37.50
 T. J. S., San Francisco, vstupné \$10.00.
 T. J. S. Plattsmouth, zprávu a poplatek \$12.30.
 Plzenský Sokol, zprávu a poplatek \$91.80.
 Plzenský Sokol, první splátka na Památníky \$50.00
 T. J. S., St. Louis, první splátka na Památníky \$55.00.
 T. J. S., Omaha, zprávu a poplatek \$37.30.
 T. J. S. Chicago, zprávu a poplatek \$61.80.
 T. J. Svornost, zprávu a poplatek \$18.40.
 Sbor Sokolek, Plattsmouth \$1.85.
 T. J. S. Mt. Pleasant, zprávu a poplatek \$13.80, na
 Památníky \$10.00.
 T. J. S. New York, zprávu a poplatek \$150.60.
 Sbor Sokolek, St. Louis \$8.90.
 Za 12 Památníků, T. J. S. Fugner \$15.00.
 T. J. S. Brooklyn, zprávu a poplatek \$3.80
 Následující účty byly přijaty a k vyplacení odkázány:
 Franklin Litho. Co. za 3 halftone cuty \$4.80.
 Br. Petrtlyovi za 2 zinkové cuty \$1.50.
 Nár. Tiskárně za tisk a výpravu Sok. Amer. za měsíc
 říjen, zahrnuje tisk přílohy, \$248.78, za rozeslání Památní-
 ků \$4.29.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, taj.

Finanční zpráva

Nár. Jed. Sok. za třetí čtvrtletí 1904, počínaje 1. srpna,
 končí 31. říjnem.

Příjem.

Za vstupné a příspěvky od sborů . . . \$1,044.05
 Sokol Americký . . . 28.63
 Výcvik a vzdělání ve sborech . . . 4.80
 Od T. J. S. New Bedford, Mass., první splátka na
 nářadí . . . 50.00
 Za památník Nár. Jed. Sok. . . 218.65

\$1,346.13

Hotovost z minulého čtvrtletí . . . 2,305.26

Úhrnem . . . \$3,651.39

Vydání.

Sokol Americký . . . \$ 749.35
 Různé . . . 8.45
 Organizátor . . . 10.60
 Památník Nár. Jed. Sok. . . 457.22
 Denní tělocvičné školy . . . 30.00
 Poštovné za knihy 98
 Záloha na nářadí . . . 64.00
 Služné taj., pokl. a jednat. V. V. . . 58.75
 Poštovné, dovozní a podobné . . . 7.31
 Závody a slavnosti . . . 1,005.62

Úhrnem . . . \$2,392.28

Příjem . . . \$3,651.39

Vydání . . . 2,392.28

Hotovost . . . \$1,259.11

Na zdar!

Jan Černý, jednatel.

Příjem a vydání Nár. Jed. Sokolské za měsíc říjen 1904.

Příjem.

Říjen

1. Za ohlášku v Sok. Amer. . . . \$ 6.00
 1. S. J. Blesk, Baltimore, Md. . . . 58.90
 1. Za 12 památníků z N. Y. . . . 15.00
 1. Za IV. slet všesokolský v Praze . . . 1.30
 2. T. J. S. Crete, Neb 22.10
 2. Sbor Sokolek v Baltimore, Md. . . . 3.15
 2. T. J. S. Fugner, L. I., N. Y. . . . 28.40
 7. T. J. S. So. Omaha, Neb. . . . 21.80
 11. T. J. S. New Bedford, Mass., 2. splátka na nářadí . . . 40.00
 13. T. J. S. Black Wolf, Kansas 8.80
 13. Předpl. na S. A., Em. Šlapák, Clev. . . . 1.50
 15. T. J. S. Omaha, Neb. . . . 37.50
 15. Za 5 Památníků z N. Y. . . . 6.25
 17. Za ohlášku v Sok. Amer. . . . 6.00
 17. Za těl. knížky od Fr. Novotného, N. Y. 20
 19. T. J. S. San Francisco, Cal., co vstupné . . . 10.00
 19. T. J. S. Plattsmouth, Neb. . . . 12.30
 19. Plzenský Sokol, Chicago 91.80
 19. Plzenský Sokol, 1. splátka na Památník . . . 50.00
 20. T. J. S., St. Louis, Mo., 1. splátka na Památník . . . 55.00
 20. T. J. S. Omaha, Neb. . . . 37.30
 21. T. J. S. Chicago, Ill. . . . 61.80
 24. Sbor Sokolek v Plattsmouth, Neb. . . . 1.85
 24. T. J. S. Mt. Pleasant, St. Louis, Mo. . . . 13.80
 24. T. J. S. Mt. Pleasant, 1. splátka na Památník . . 10.00
 25. T. J. S. New York za 3. čtvrtletí 1904 . . . 150.60
 26. Sbor Sokolek Vlasta, St. Louis, Mo. . . . 8.90
 26. Za jeden Památník od Nár. Tisk. v Chicagu. . . 1.25
 28. Za těl. knihy od D. A. S., L. I., N. Y. 68

\$ 762.18

Hotovost z minulého měsíce . . . 954.76

Úhrnem . . . \$1,716.94

Vydání.

1. Za express vrácen. cuts a pošt. za diplomy jedn. \$ 3.25
 6. 2920 výt. S. A. s výpr. a pošt. pro září N. T., Ch. 171.75
 6. Ztráta času při zasíl. diplomů a věnců, A. Tesar . . 1.00
 6. Dovozy stanov pro Sok. Tábor v Chicagu . . . 1.10
 6. 500 soudcov. a 40 počtář. listin br. Fr. Lierovi . . 24.00
 6. 10 rytin a retušování pro S. A., Franklin Co., Ch. 53.00
 6. Jeden bronzový odznak br. B. Bredovi, N. Y. . . 2.00
 6. Obrazy pro S. A., p. F. J. Janishovi, St. Louis . . 18.00
 22. Bradla a koně pro T. J. S. New Bedford, Mass. . 64.00
 24. Vrchní pořad. S. A. za říjen, dr J. R. Jičínský . . 30.00
 24. Výp. pořad. S. A. za říjen, Ant. Haller . . . 10.00
 24. Výp. pořad. S. A. za říjen, Jos. Čermák . . . 10.00
 27. Za express Památníků z Nár. Tisk. v Chicagu . . 2.75
 31. Služné taj. V. V. za 3. čtvrtl., M. Grabenstein . . 8.75
 31. Služné pokl. V. V. za 3. čtvrtl., Fr. Lier . . . 5.00
 31. Služné jednat. V. V. za 3. čtvrtl., J. Černý . . . 45.00
 31. Poštovné jednateli za 3. čtvrtletí, dovoz knih,
 pošt. pro závody a památníky . . . 8.23

Úhrnem . . . \$ 457.83

Příjem . . . \$1,716.94

Vydání . . . 457.83

Hotovost . . . \$1,259.11

Na bankách uložené jsou fondy, a sice:

Fond pro příští běh cvič.	\$ 42.85
Fond pro příští sjezd v Detroit, Mich.	326.22
Fond základní Nár. Jed. Sokolské	300.00

Na U. S. Savings Banku	\$ 100.00
Na Germania Savings Banku	300.00
Na Dry Dock Savings Banku	300.00
Hotovost u pokladníka V. V.	559.11

Úhrnem \$1,259.11
Jan Černý, jednatel.

Členové noví a vyloučení.

— Do Jed. Tyrš Cedar Rap. Sokol přijat Jos. Vopařil; odstupní listinu obdrželi Fr. Šisler, Jos. Datel, Jos. Pudil, Fr. Zanka, Jos. J. Janda, Fr. Jedlinský. Vyloučení pro neplacení: Fisler Frank, Jos. Šilhan a Jos. Sadílek. Zemřel Vojt. Ročárek.

— Do T. J. S., So. Omaha uvedeni: Jan Říha, Vinc. Vedral; vyloučení pro neplacení příspěvků: Jan Shorný, Jos. Hlávka.

Z T. J. S., Plattsmouth, Neb., vyloučení pro neplacení: Jiří Hraský, Vác. Jílek; odstupní listinu obdržel Jos. Maroušek.

— Od T. J. S. Žizka, Bruno, Neb., odstoupil B. Proškovec a V. A. Proškovec.

— Od Sokola Mt. Pleasant v St. Louis, Mo., odstoupil Václav Pitha; vyloučen pro neplacení Jiří Mík.

— Od T. J. S., Westfield, Mass., odstoupil Vác. Kyliš, ml.

— Do T. J. S., St. Louis, Mo., přijati: Jos. Sölch, Ant. Dostal, Alois Hanták; odstoupil Tony Vůdy.

— Do T. J. S. v Newarku přijati: Frant. Kalaš, Robert Rohan.

— Do T. J. S. Podlipný v Detroit, Mich., přijat Ignác Zimmer.

— Do T. J. Sokol v New Yorku přijat byl: Fr. Pechar. Vyloučen Jan F. Roušar. Odstoupil Vác. Veselý I., a Jos. Žďárský.

— Do T. J. S., Omaha, Neb., přijati: Frant. Janák, Fr. Svoboda, Jos. Hajduk a Jos. Wolf. Vyloučení pro neplacení: Václav Bartoš, R. V. Miškovský a Vác. Kvarda.

— Do T. J. S. v Black Wolf, Kans., přijat Alois Mikulecký.

— Do T. J. S. Praha v Chicaagu přijati: Karel Šedivý a Václav Rypka.

— Do T. J. S. Tábor v Chicagu přijat: Rudolf Halík. Vyloučení pro neplacení: Rudolf Kašpárek a Václav Kinšt. Odstoupili: Karel Bezvoda, Václav Čimera.

Písemnictví.

"Slovenski Sokol", dvojité číslo deváté a desáté prvního ročníku dokazuje jen obsahem i ilustrací, že redakci vede muž upřímný a věci sokolské na nejvyšší oddaný. Dr. Viktor Murník píše o slavnostních dnech Sokolstva slovinského v Lublani a hostech českých s nadšením a je vidět téměř na každé stránce listu jeho, jak výsledky druhého sletu jejich jej těší. List vychází jednou měsíčně a pomalu-li čtete ty řádky jeho porozumíte snadno. Adresa Ljubljana, Knaflevo Ul. 5. 11. Předplatné obnáší 3 koruny.

"Almanach", Ročník 1. Vypravila Česká Tiskárna v New Yorku, tak čte se pěkně upravené knihy název památníku to osady new-yorské a lidu českého tam usazeného,

Kdo jen poněkud ví, jak obtížně sestavují se různé statistiky, dějiny a vzpomínky těch kterých jednot a spolků českých, aneb osad, uzná tu pěknou práci ladně v knihu uspořádanou, uzná i tu spoustu číslic významných a dokladů, jež pro doby příští mají dojísta cenu svou. Jestli pak v knize druhu tohoto činí se zmínka tu a tam o nezištné a opravdové práci některých vynikajících jednotlivců, jest jen pobídkou k činnosti další opět jiným a mnohdy jedinou odměnou a uznáním. Kniha rozdělena jest na několik oddílů, z nichž záznam dějinný různých spolků tvoří část největší. Vydavatelstvo pak slibuje pro ročník příští práci ještě lepší. Cena knihy pouze 25 ctů.

"Amerikán", Národní kalendář, na rok 1905, nákladem A. Geringera jest i letos obsahu vybraného i liší se od všeliké podobné literatury české tím, že jsou tu články opravdové, rázu svobodomyšlného a nikoliv výroby tuctové s všelikými ilustracemi, jak vidíme je v těch kterých kalendářích českých, kde nějaká ta panenka Maria, aneb pámbíček na každém musí být listu a také povídky dle toho vypadají. A jestli jest ráz jejich tak zvaný "historický", krev teče na každé téměř stránce potoky — lidská krev. A tomu se pak říká literatura. Nečtete každý brak a chcete-li mít kalendář, který opravdu vyhoví a poměrům vašim přispůsoben jest, kupte si "Amerikán", stojí pouhých padesát centů a čtení je v něm hojnost na 336 stranách se 100 obrazy, vyjma krásné přílohy výstavní v barvotisku.

A ještě zmíniti se musíme o jednom a sice kalendáři "Hlasatel", ročník osmý. Titulní obraz Dr. Dvořáka zesnulého velikána hudebního jest knize jen ozdobou, tak jako práce písemní, jichž snesena tu celá, pěkná řada vesměs česko-americké a známých již jmen, jako Škalouda, Petřtyla, Krále, Luňáka Orta a j. v., jen ty novinářské "cuts" se nám nelíbí, totiž provedení jich, jeť příliš tuctové a dle toho se tiskne. Cena kalendáře, jenž má 238 stran, jest pouze 40 centů. Perové kresby, jimiž provázena jest prvá práce, prvá povídka jsou opravdu dobré a Lukáš, je vidět, že hleděl vystihnout myšlenku spisovatele v každém ohledu.

Listárna redakce.

V. B. Také my nerozumíme svobodomyšlnosti, která vrcholí v pouhé nadávce, surovosti a spílání té druhé straně. Ani nás nenapadne, jako nemůžeme pochopiti ramenářství u našich, jež zakrýtí se snaží tak zvanou snášenlivostí. Nebyli jsme přítomni. Časy se mění a mnozí v nich.

Mezinárodní: Děkujeme za upozornění, však pravdou zůstane, že spolek váš zastoupen býti měl, jest dělnický a pokrokový dojista. Jestli list náš odhaluje nemilosrdně pravdu, kárá každý klam a humbuk, nediv se a jen div se někdy trpělivosti toho lidu, který tak často jest tahán za nos i tak zvanými velikáši.

J. Kutílek, Chicago: Prozatím neuveřejníme. Máme podobných listů po ruce několik. Měj strpení. Pošli něco jiného.

K. New York: Politika v listě našem místa nemá a nesmí.

Nový: Ten katechismus svobodomyšlných nadělal již všelikým páterům zbytečných starostí. Páni česky neznají, někdo je tedy z českých dobrodinců na "hrozný" obsah upozorňuje a čas od času koná práci, jako své doby neslavné Bratrstvo u nás zde. Také tehdy synové z českých matek zostouzeli krajany své nevěrce v tisku anglickém a hlavními strůjci té průhledné činnosti daří se dnes pod záštitou náboženské organizace, zcela dobře.

Cleveland: Marnost nad marnost. Co řekli jsme minule platí! Zahráli jsme si pouze házenou do koše, nic více, —

ZVLÁŠTNÍ VÝHODY

poskytujeme
ct. sborům
sokolským
při objed-
náváních
sborových.

Dr. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Největší ryze český střižní a modní závod v Americe.

Úplný výběr zboží střižního, obleků pro pány i chlapce, žeketů,
pláštěnek, šálů, dámských klobouků, obuvi, nádobí skleněného,
porcelánového a plechového, karpetů, hraček, atd., atd.

ÚPLNÉ CVIČEBNÍ OBLEKY

pro žáky máme
velmi lacino.
Máme na skladě
pravé české tri-
kotové modré
kalhoty do cvi-
čení, též košile,
pasy a střevíce.

Vzácný čin,

za který jménem celého sboru na-
šeho, jménem toho žactva školy
naši tělocvičné, jménem všech,
kdož příznivci jsou věci poctivé a
nezištné, jsme povinni vděku, vy-
konala dojísta v poslední vůli své

paní F. Tlapová,

odkázavši sboru Jed. Tyrš Cedar
Rapids Sokol obnos sto dolarů z
pozůstalosti své. Slechtný odkaz,
u nás prvý toho druhu, jenž hojně-
ho měl by dojíti následování, zapsán
v knihu našich dějin, jako na dů-
kaz, že milá ta paní znala potřeby
těch, kdož o vývin těla a ducha lidu
svého se snaží, přispívající ku cti
jména českého v zemi této vždy,
když třeba v prvních stojících řadách.

Vzdáváme dík za taký projev u-
znání práce naší a pozůstalým vy-
slovující upřímnou soustrast naši,
tolik dovolujeme si říci, že čin dra-
hý a milovaný matky jejích a ženy,
Česky upřímné, u nás vždy bude
v paměti a dojísta po mnohá léta
vzorem té pravé lásky krajanské,
i pochopení snah nejkrásnějších, jimž
zesnulá paní dojísta oddána byla,
pomáhající úspěchům činnosti naší.
Tak usneseno ve sboru našem a
uveřejněno a v archiv náš uloženo
na paměť v "Sokolu Americkém"
i pozůstalým vysloviti se má.

Výbor sboru Jed. Tyrš
Cedar Rapids Sokol.

Veškeré listy na výměnu,

příspěvky do "Sokola Amerického",
dopisy, zprávy, články, ilustrace, ná-
vrhy k těmto, dotazy listu se týkající,
zvěsti z našich kruhů a jiné zajímavosti
pro širší veřejnost přijímá hlavní pořá-
datel:

Dr. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ,
Cedar Rapids, Ia.

NOVÉ KNIHY.

Na skladě u výkonného výboru
Nár. Jed. Sokolské:

1. Tyrš Mir., Dr.: Základové tě-
locviku \$1.00
2. Kožíšek Fr.: Cvičební večery
na koni na šíř 10
3. Jindř. Fügner: Životopis 10
4. Vaníček Karel: Sokolstvo, je-
ho směr a cíl.—Komenský Jan
Amos a jeho snahy tělocvičné.
Obě za 03
5. Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná
cvičení ve starém věku 65
6. Hanušová Kl. Duchácká: Hry
mládeže 45
7. Pexa Václav: Cvičební večery
na hrazdě 20
8. Kožíšek Fr.: 100 příkladů cvi-
čení prostných 18
9. Hron K.: O cvičební soustavě 20
11. Scheiner, Jos. E. Dr.: Úvahy a
řeči Dra. Mir. Tyrše.
—Povšechné úvahy o věci So-
kolské, I. i 25
12. Povšechné úvahy o věci Sok., I.2 25
13. Klenka Jos.: Tělocvičné hry
pro školy; I. Bez nářadí 15
14. Klenka Jos.: Tělocvičné hry
pro školy; II. S nářadím 25
15. Hanušová K.: Dětský tělocvik 20
16. " " Hry míčem 15
17. Pexa Václ.: Cvičební večery
na bradlech 18
18. Tyr. Mir. Dr.: Životopis 10
20. Klenka Jos.: Cvičební večery
na kruzích 10
22. Vaníček Kar.: Sokolské epi-
štoly od 1. do 4. seš., i výtisk 02
23. Ploc K.: Návod o prvé pomoci
při úrazech a nehodách 25
24. Dlouhý Fr.: Tělověda a zdra-
vověda 50
25. Klenka Jos., skoky prosté, ú-
tokem o tyči 10
26. Klenka Jos.: Skoky smíšené
na koze a na stole 10
27. Vaníček J. Dr.: O rohování
(box) a šermu holí dlouhou
(baton) 10

28. Očenášek August: Zápas 20
29. Sládek Jos. V.: České písně 05
30. Klenka Jos.: Cvičení s kužely 15
31. III. slet všesokolský v Praze 30
32. IV. slet všesokol. v Praze, cena
10 sešitů s poštovní zásilkou 1.50
10 sešitů bez poštovní zásilkou 1.50

Knihy tyto, pokud zásoba stačí,
zasílá vyplacené jednatel výkonného
výboru tomu, kdo při objednávce pošle
výše udanou částku buď ve známkách,
nebo poukázkou poštovní.

JAN ČERNÝ,
437 E. 71st St., New York City.

Naším cvičitelům!

**Cvičební večery na koni na
šíř.** — Sestavil František Kožíšek.
Cena 10c.

Objednávejte buď u svých sborů neb
u jednatele výkonného výboru N. J. S.

LÉKEM

pro chorobné a slabé a bla-
hodárným nápojem pro zdra-
vé jsou

PRAVÁ PŘÍRODNÍ VÍNA

Náše vinné
BRANDY
jsou výborným
domácím
lékem.
Žádejte naše
zboží od Vašich
obchodníků a
nemají-li je na
skladě, pište
nám o ceně a
další
podrobnosti.

z našich
vlastních
vinic

v Sonoma
County,
California

F. KORBEL & BROS.,
684-6 W. 12th St. Chicago, Ill.

Solidní obsluha.

Beneš a Chalupa, jeden z největších ČESKÝCH MODNÍCH OBCHODŮ

1442 První Ave., roh 75. ul.,
NEW YORK.

Velký výběr oděvů nejnovějších střihů a vzorků. Velký výběr uniových klobouků. Vrchní košile, nákrčníky, spodní prádlo, ponožky a rukavice. Obstaráváme veškeré potřeby pro sokolské jednoty.

Mírné ceny.

Záklasník, fotograf.

402 vých. 71. ul., New York.

Jos. A. Matoušek

364 East 72nd St.,
NEW YORK

ZAKÁZKOVÝ KREJČÍ

Sokolské stejnokroje a cvičební kalhoty pro sokoly a žactvo.

Ferda Martyny

zařídil první třídy

modní obchod pro pány a hochy

1329 První Avenue,
NEW YORK

Nejnovější vzorky košil, nákrčníků a spodního prádla mám na skladě vždy hojnost, jakož i chlapecké oděvy. Sokolské košile, nákrčníky a vůbec veškeré cvičební potřeby jsou u mně vždy k dostání.

Zasílám Výtečné břitvy

kus za \$1.50. Zvláštní výborný řemen k obtahování 50c. Mýdlo na holení k tomu zdarma. — Krásné čís. pásky na kníry, imp. z Čech, a hřebínek k tomu, obé pouze 50c. Pásky tyto dají kníru pěkný tvar.

Gust. Vogeltanz, 1030 Russet Avenue,
St. Louis, Mo.

OZNÁMKY

českých obchodníků, české výroby a práce, v odbor náš tělocvičný a jiný spadající a oznámky vůbec jakéhokoliv druhu, rázu čistého, dojdou listem našim značného rozšíření. "Sokol Americký" jest velice výhodným prostředkem oznamovacím po celé Unii vlastní naší nové. O podmínkách a poplatku za oznamování podrobnosti ochotně udílí jednatel V. V., aneb jeho k cíli tomu ustanovení zvláštní jednatelové. — Pište pod adresou:

JAN ČERNÝ,
437 E. 71st Street, New York City.

Právní záležitosti v Čechách.

Vymáháme dědičné podíly a vyhotovujeme právoplatné plné moci, kvitance, výmazy atd. Jsme ve spojení se všemi advokáty a notáři v Rakousko-Uhersku. Sta záležitostí lacino a rychle vyřízeno a statisíce korun pohledávek vymoženo. Výplaty se dějí prostřednictvím Živnostenské banky v Praze. Dotazy se zodpovídají zdarma.

TOMÁŠ ČAPEK & CO., advokátní a notářská kancelář,
300 E. 72nd St., New York City.

FRANK ŠIŠKA.

1357 První Avenue,
mezi 72. a 73. ul., New York.

má na skladě velký výběr klobouků, čepic a deštníků.

Sokolské klobouky obstarávám pro všechny jednoty. Vesměs uniové zboží.

EMIL ČÁSTKA.

vlastní

nejstarší českou lékárnou,
roh I. Ave. a 73. ul., New York.

Léky se připravují co nejpečlivěji dle lékařských předpisů ve dne i v noci. Patentní léky všeho druhu na skladě.

Atlas Brewing Co.,

(dříve Česká Pivovarnická Společnost)

684-706 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

SOKOLSKÉ STEJNOKROJE.

SOKOLSKÝ KROJ CVIČEBNÍ.

J. J. Dvořák & Sp.

oděvní a zakázkový krejčí. 598-600 Blue Island Ave.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pasy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice, atd.

Zdali pak víte,

že u nás koupíte dobré hodinky a klenoty levněji než kdokoli jinde? — Můžeme Vás lehce přesvědčit v pádu, že potřebujete hodinky pro dámy neb pány, řetízek, prsten, náušnice atd., žádáme Vás pouze, abyste dopsali si pro

NÁŠ NOVÝ ČESKÝ CENNÍK.

který má přes 40 stránek ilustrací a cen nejnovějšího zboží zlatnického a jsme jisti, že shledáte, jak prospěšno jest obchodovati se závodem, který vždy Vám prodá zaručené zboží za cenu o čtvrtinu levněji než jinde. Adresujte:

W. J. Wiša & Syn, 381 západní 18. ulice,
CHICAGO, ILL.